

WÓJT GMINY STRZELECZKI

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRZELECZKI

Zmiana – tekst jednolity

Tekst studium stanowi zał. nr 1 do uchwały Rady Gminy w Strzeleczkach
..... z dnia ..... 2018r.

Zmiana studium sporządzona została przez Biuro Urbanistyczno - Architektoniczne „Arplan” sp. z o.o.
Nysie.

BIURO URBANISTYCZNO - ARCHITEKTONICZNE
48-304 NYSA, ul.22 Stycznia 14 tel./fax (0-77) 43-33-381 NIP:753-00-18-997

Strzeleczyński – 2018 r.

Projektant:

mgr inż. arch. Tadeusz Pawlik

Współpraca:

mgr Zbigniew Ćwikliński
mgr inż. arch. Jakub Tomiczek
mgr inż. arch. Elżbieta Kazek - Madejczyk
mgr Anna Jasińska

AUTORZY STUDIUM z 1999r.:

mgr Stanisława Brawata (upr. urbanistyczne 1272/92)
mgr Józef Brawata
mgr inż. Włodzimierz Wechman

WSPÓLPRACA:

Inwentaryzacja zagospodarowania terenu - mgr inż. arch. Ewa Ogłęcka
Gospodarka rolna - mgr inż. Jadwiga Zaremba
Gospodarka wodno - ściekowa - mgr inż. Bogumiła Korczyńska – Rożek, mgr inż. Andrzej Gądek
Elektroenergetyka, gazownictwo, telekomunikacja - inż. Bernard Harnot
Wartości przyrodnicze - mgr Ewa Baran

ZAWARTOŚĆ STUDIUM

- CZEŚĆ GRAFICZNA:
  - STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRZELECZKI – SKALA 1:10 000
- CZEŚĆ OPISOWA

Spis treści:

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE GMINĘ STRZELECZKI	8
Rozdział I. WPROWADZENIE	10
1. Informacje formalne o studium	11
2. Znaczenie prawne studium	11
3. Zakres prac merytorycznych	11
4. Czynności formalne w toku sporządzania studium	13
5. Wykorzystane materiały	13
6. Przedmiot i zakres zmiany studium	14
Rozdział II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z	22
POŁOŻENIA GMINY, ZASOBÓW I STANU	22
ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	22
1. Ogólna charakterystyka gminy, położenie w regionie	22
2. Ukształtowanie powierzchni	22
3. Wody powierzchniowe, korytarze ekologiczne	23
4. Budowa geologiczna	25
5. Wody podziemne	26
6. Warunki geologiczno - inżynierskie	27
7. Surowce mineralne	28
8. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna	29
8.1 Rodzaje gleb	29
8.2 Uwilgotnienie gleb	30
8.3 Bonitacja gleb	30
8.4 Kompleksy przydatności rolniczej gleb	30
8.5 Chemizm gleb	32
8.6 Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej	33
8.7 Klimat, higiena atmosfery	34
9. Wartości przyrodnicze	36
9.1 Bory Niemodlińskie	37
9.2 Roślinność w dolinach rzek	38
9.3 Proponowane rezerваты przyrody	38
9.4 Parki - zabytki kultury	40
Rozdział III - ZASOBY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU	46
1. Rys historyczny osadnictwa w gminie	46
2. Zasoby środowiska kulturowego	46
2.1 Obiekty i tereny prawne chronione, wpisane do rejestru zabytków	47

2.2 Zabytki ewidencyjne.....	48
2.3 Stanowiska archeologiczne.....	48
2.4 Zachowane układy przestrzenne jednostek osadniczych.....	65
3. Walory krajobrazu.....	65
Rozdział IV - UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE	67
1. Potencjał demograficzny gminy Strzeleczyki.....	67
1.1 Liczba i rozmieszczenie ludności.....	67
1.2 Ruch naturalny ludności.....	67
2. Rynek pracy.....	69
2.1 Zatrudnienie.....	69
2.2 Bezrobocie.....	69
3. Prognoza rozwoju ludności do roku 2025.....	70
4. Podaż pracy w gminie w okresie 2013 – 2025.....	71
Rozdział V - UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH I WYPOSAŻENIA W OBIEKTY OBSŁUGI LUDNOŚCI.....	72
1. Gospodarka mieszkaniowa.....	72
1.1 Ocena stanu istniejącego.....	72
1.2 Strategia mieszkaniowa.....	73
2. Usługi.....	74
2.1 Przedszkola.....	74
2.2 Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne.....	75
2.3 Zdrowie i opieka społeczna.....	75
2.4 Kultura.....	76
2.5 Urządzenia sportowe.....	76
2.6 Obiekty i urządzenia turystyczne.....	76
Rozdział VI - UWARUNKOWANIA ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH.....	77
1. Gospodarka rolna.....	77
1.1 Struktura władania gruntami.....	77
1.2 Indywidualne gospodarstwa rolne.....	79
1.3 Ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w gminie.....	82
1.4 Przetwórstwo rolno - spożywcze.....	85
1.5 Utrwalone kierunki produkcji w indywidualnych gospodarstwach rolnych i gospodarstwach Agencji Rolnej Skarbu Państwa.....	85
1.6 Wnioski z analizy uwarunkowań.....	85
2. Nierolnicze funkcje gospodarcze.....	86

Rozdział VII -UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEJ.....	87
INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	87
1.Komunikacja	87
1.1 Komunikacja drogowa.....	87
1.2 Transport kolejowy.....	90
2.Zaopatrzenie w wodę	90
2.1 Zbiorowe zaopatrzenie w wodę.....	90
3.Gospodarka ściekowa.....	91
3.1 Kanalizacja sanitarna.....	91
3.2 Rolnicze wykorzystywanie ścieków – gnojowicy.....	91
3.3 Odprowadzanie ścieków deszczowych	91
4.Sieci i obiekty systemu elektroenergetycznego.....	91
5.Telekomunikacja	91
6.Gospodarka odpadami stałymi	91
7.Cmentarze.....	92
Rozdział VIII – OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	92
Rozdział IX. OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	92
Rozdział X – TERENY ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM PUBLICZNYM I TERENY ZAMKNIĘTE ORAZ ICH STREFY OCHRONNE.....	92
1.Tereny związane z bezpieczeństwem publicznym.....	93
2. Tereny zamknięte MON.	93
3. Tereny zamknięte PKP.	93
Rozdział XI OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	93
Rozdział XII OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH.....	93
Rozdział XIII OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE.....	94
Rozdział XIV OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE	94
Rozdział XV OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.....	94
Rozdział XVI STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	95
Rozdział XVII BILANS TERENÓW POD ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ.....	97

Rozdział XVIII MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY	102
Rozdział XIX – STAN PRAWNY GRUNTÓW	103
Rozdział XX - UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY STRZELECZKI -.....	105
WNIOSKI GENERALNE.....	105
1.Uwarunkowania wynikające z rozpoznanych cech gminy	105
2.Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki i usług.....	106
3.Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej	107
4. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych	107
Rozdział XXI - CELE ROZWOJU I FUNKCJE GMINY	112
1.Cele rozwoju	112
1.1 cele ogólne:.....	112
1.2 cele społeczne:	112
1.3 cele przyrodnicze:.....	112
1.4 cele kulturowe:	113
2.Funkcje gminy i możliwości ich rozwoju	113
2.1 Funkcja produkcyjna:	113
2.2 Funkcja usługowa:	114
2.2 Funkcja mieszkaniowa:	114
Rozdział XXII - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA I ZASADY POLITYKI	114
PRZESTRZENNEJ GMINY.....	114
1.Obszary zabudowane.....	115
2.Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę i inne zainwestowanie	120
2.1 Obszary korzystne dla zabudowy o zalecanych funkcjach:	120
2.2 Obszary korzystne dla zabudowy o zalecanych funkcjach:	120
2.3 Tereny możliwego odkrywkowego wydobywania kopalin.....	121
3.Kierunki użytkowania i zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	121
4.Kierunki użytkowania i zagospodarowania obszarów leśnych.....	121
5.Kierunki ochrony wartości środowiska i zasobów środowiska przyrodniczego.....	122
6.Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska kulturowego	122
6.1 Ochrona dóbr kultury.....	122
6.2 Chronione ciągi i punkty widokowe.....	123
6.3 Proponowane szlaki turystyki pieszej i rowerowej	123
7.Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej	123

7.1 Gospodarka wodno – ściekowa	123
7.2 Gazownictwo	124
7.3 Elektroenergetyka	124
7.4 Telekomunikacja	124
7.5 Gospodarka odpadami stałymi	125
7.6 Cmentarze	125
8.Kierunki rozwoju komunikacji.....	126
Rozdział XXIII - OBSZARY PRZEWIDZIANE DO OBJĘCIA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	127
1.Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	127
2.Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	127
3.Obszary objęte planami miejscowymi (wykaz).	128
Rozdział XXIV PROPOZYCJE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	129
Rozdział XXV UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM.....	129

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE GMINĘ STRZELECZKI

	Jednostka miary		2016	
PODZIAŁ TERYTORIALNY				
Miejscowości podstawowe ogółem	-		13	
Sołectwa	-		13	
Powierzchnia*	ha		11737	
LUDNOŚĆ				
<i>Ludność faktycznie zamieszkała</i>				
Ogółem	Osoba		7438	
Kobiety	Osoba		3869	
Mężczyźni	Osoba		3569	
<i>Ludność według grup wieku:</i>				
0-2 lat	Osoba		206	
3-6 lat	Osoba		266	
7-12 lat	Osoba		361	
13-15 lat	Osoba		184	
16-19 lat	Osoba		299	
20-24 lat	Osoba		491	
25-34 lata	Osoba		1253	
35-44 lata	Osoba		1029	
45-54 lata	Osoba		1239	
55-64 lata	Osoba		925	
65 i więcej lat	Osoba		1185	
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	Osoba		63	
<i>Ludność w wieku:</i>				
Przedprodukcyjnym	Osoba	%	966	15,7
Produkcyjnym	Osoba	%	5093	65,7
Poprodukcyjnym	Osoba	%	1379	18,5
Kobiety na 100 mężczyzn	Osoba		108	
<i>Na 1000 ludności:</i>				
Zgony	-		9,89	
przyrost naturalny	-		-0,13	
urodzenia żywe	-		9,85	
małżeństwa zawarte w ciągu roku	-		5,9	
<i>Saldo migracji na pobyt stały</i>				
saldo migracji wewnętrznych	Osoba		16	
saldo migracji zagranicznych	Osoba		-1	
RYNEK PRACY				
<i>Pracujący (dane na 2015r)</i>				
Ogółem	Osoba		585	
Mężczyźni	Osoba		269	
Kobiety	Osoba		320	
<i>Bezrobotni zarejestrowani</i>				
Ogółem	Osoba		249	
Mężczyźni	Osoba		87	
Kobiety	Osoba		162	
<i>Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym</i>				
Ogółem	%		5,1	
Kobiety	%		3,4	
Mężczyźni	%		6,9	

ZASOBY MIESZKANIOWE (dane na 2015r)		
Mieszkania	-	2128
<i>Przeciętna powierzchnia użytkowa</i>		
1 mieszkania	m2	111,7
na 1 osobę	m2	35,9
<i>Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne:</i>		
Wodociąg	-	2286
ustęp splukiwany	-	2281
Łazienka	-	2079
centralne ogrzewanie	-	1735
gaz z sieci	-	1
GOSPODARKA KOMUNALNA		
<i>Korzystający z instalacji w % ogółu ludności</i>		
z wodociągu	%	96,3
z kanalizacji	%	15,6
<i>Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych</i>		
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	27,6
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	kWh	0,0
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	0,0
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dane na 2015r)		
<i>Placówki wychowania przedszkolnego</i>		
przedszkola bez specjalnych	ob.	1
przedszkola bez specjalnych - dzieci	Osoba	181
przedszkola bez specjalnych - miejsca	msc.	300
<i>Szkoły podstawowe</i>		
szkoły podstawowe ogółem	ob.	5
szkoły podstawowe ogółem – uczniowie	Osoba	379
<i>Szkoły gimnazjalne</i>		
gimnazja ogółem	ob.	1
gimnazja ogółem – uczniowie	Osoba	171
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA		
Przychodnie - ogółem	ob.	5
Praktyki lekarskie - na wsi	--	3
Apteki ogólnodostępne	ob.	2
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	Osoba	3719
Żłobki - ogółem	ob.	0
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej	ob.	0
TURYSTYKA		
<i>Wybrane turystyczne obiekty noclegowe</i>		
<i>Ogółem</i>		
Obiekty	ob.	1
miejsca noclegowe	msc.	87
Hotele	ob.	1
GOSPODARKA		
<i>Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON</i>		
Ogółem	-	435
sektor publiczny	-	15
sektor prywatny	-	419
OCHRONA ŚRODOWISKA (dane na 2015r)		

<i>Parki narodowe</i>	<i>ha</i>	<i>0</i>
<i>Rezerваты przyrody</i>	<i>ha</i>	<i>0</i>
<i>Parki krajobrazowe</i>	<i>ha</i>	<i>0</i>
<i>Obszary chronionego krajobrazu</i>	<i>ha</i>	<i>6408,30</i>
<i>Pomniki przyrody</i>	<i>szt.</i>	<i>12</i>
<i>Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków</i>	<i>szt.</i>	<i>1</i>
<i>Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków miejskie i wiejskie</i>	<i>Osoba</i>	<i>950</i>
<i>Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności</i>		
<i>Ogółem</i>	<i>dam3</i>	<i>215,3</i>
<i>Przemysł</i>	<i>dam3</i>	<i>7</i>
<i>eksploatacja sieci wodociągowej</i>	<i>dam3</i>	<i>208,3</i>
<i>gospodarstwa domowe</i>	<i>dam3</i>	<i>205,3</i>

Źródło: GUS

Obszar gminy składa się z 13 wsi i 7 przysiółków.

Wykaz miejscowości statystycznych i części integralnych zawiera poniższe zestawienie.

Miejscowości statystyczne	Miejscowości podstawowe	Przysiółki
503468 Dobra	503468 Dobra	503474 Nowy Bud
503480 Dziejce	503480 Dziejce	-
503497 Komorniki	503497 Komorniki	503505 Nowy Młyn
503511 Kujawy	503511 Kujawy	-
503528 Łowkowice	503528 Łowkowice	-
503534 Moszna	503534 Moszna	503540 Urszulanowice
503557 Piszowice	503557 Piszowice	503563 Buława
503570 Raławiczki	503570 Raławiczki	-
503586 Smolarnia	503586 Smolarnia	503592 Serwitut
503600 Strzeleccki	503600 Strzeleccki	503617 Zbychowice*
503623 Ścigów	503623 Ścigów	503630 Kopalina
503646 Wawrzyńcowice	503646 Wawrzyńcowice	-
503652 Zielina	503652 Zielina	-

*Zbychowice są częścią integralną wsi Strzeleccki

Rozdział I. WPROWADZENIE

1. Informacje formalne o studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzelecзки zostało uchwalone uchwałą nr X/36/99 Rady Gminy Strzelecзки z dnia 29 kwietnia 1999 r.

Opracowanie zmiany studium podjęte zostało w oparciu o uchwałę Rady Gminy Strzelecзки Nr XVI/92/12 z dnia 23 marca 2012r.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzelecзки została uchwalona uchwałą nr ..... Rady Gminy Strzelecзки z dnia ..... 2018 r.

Opracowaniem objęto obszar w granicach administracyjnych gminy Strzelecзки.

Podstawę prawną sporządzenia studium stanowią

- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.)*
- *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. 2004 nr 118 poz. 1233).*

2. Znaczenie prawne studium

Art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi o zakresie merytorycznym studium, określa także procedury jego uchwalenia.

Podstawową funkcją studium jest ustalenie (na prawach wyłączności) polityki przestrzennej gminy rozumianej jako cele rozwoju gminy i sposoby ich osiągnięcia w zakresie zagospodarowania przestrzeni. Studium wytycza kierunki rozwiązań dla planów miejscowych.

Po uchwaleniu studium - władze gminy powinny przyjąć w studium politykę przestrzenną urzeczywistniać w procesie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W odróżnieniu od planów zagospodarowania przestrzennego - studium nie jest przepisem gminnym.

3. Zakres prac merytorycznych

Problematyka studium zgodna jest z wymaganiami ustawy. W szczególności zdeterminowana została charakterem i specyfiką obszaru gminy. Uwzględnia występowanie w granicach gminy obszarów o wysokim reżimie ochronnym, poddanych ochronie prawnej i wymagających ochrony.

W sporządzaniu studium wyróżnić można odrębne - ze względu na zakres prowadzonych analiz i badań, etapy prac:

Faza I (rozpoznawcza) - obejmująca rozpoznanie materiałów archiwalnych oraz prace terenowe - inwentaryzację i kartowanie.

Faza II (diagnostyczna) - analizy uwarunkowań rozwoju, ocena mocnych i słabych stron gminy, wyodrębnianie problemów warunkujących dalszy jej rozwój.

Faza III (określania kierunków) - określenie celów rozwoju gminy, ich hierarchii, kierunków zagospodarowania, ustalenie polityki przestrzennej.

Zakres prac w fazie rozpoznawczej i diagnostycznej podporządkowany był potrzebie

uzyskania jak najpełniejszego i wielopłaszczyznowego obrazu gminy, szczególnie jej walorów przyrodniczych, stanu zagospodarowania oraz identyfikacji zagrożeń środowiska i konfliktów przestrzennych.

W fazie określania kierunków rozwoju gminy, jako wiodącą przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju, to znaczy dokonywano wyboru takich celów i kierunków zagospodarowania, które nie spowodują zachwiania równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.

Starano się uwzględnić w tej fazie jak najwięcej wniosków zgłoszonych do studium przez mieszkańców gminy oraz wszystkie wnioski i propozycje jednostek opiniujących studium na podstawie przepisów szczególnych.

Faza I

- Sporządzono kartograficzną inwentaryzację obszaru gminy, w skali 1:10000 charakteryzującą stan i sytuację, obejmującą w szczególności:
  - rozpoznanie fizjograficzne z wyróżnieniem terenów powodziowych i z innych względów niekorzystnych dla rozbudowy,
  - przeglądową inwentaryzację przyrodniczą,
  - inwentaryzację użytkowania i zagospodarowania obszaru gminy z oceną korzystnych i niekorzystnych skutków dotychczasowej urbanizacji,
  - inwentaryzację infrastruktury technicznej i komunikacji,
  - bonitację gruntów rolnych, ich przydatności rolniczej oraz stosunków własnościowych
- Przeanalizowano:
  - kierunki zagospodarowania określone w obowiązującym miejscowym planie
  - ogólne zagospodarowanie przestrzenne gminy Strzeleczki,
  - wnioski i zadania cząstkowe wynikające ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego,
  - wnioski organów opiniujących studium oraz zgłoszone przez mieszkańców gminy i potencjalnych inwestorów,
  - dostępną literaturę naukową i dane statystyczne dotyczące gminy,
  - materiały służb ochrony zabytków, dotyczące gminy.

Faza II

- W prowadzonych analizach uwzględniono uwarunkowania wynikające w szczególności z:
  - dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania, uzbrojenia terenów oraz prawa własności,
  - stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
  - położenia gminy w regionie (związki gminy z obszarami zewnętrznymi),
  - potencjału gospodarczego (zasoby surowcowe, gospodarka rolna, sfera wytwórcza, pozarolnicza, rynek usług),
  - sytuacji społecznej (demografia, zasoby pracy, mieszkalnictwo).

Faza III

- Określono kierunki zagospodarowania i zasady polityki przestrzennej w gminie, w tym dla:
  - obszarów zabudowanych i wskazanych pod zabudowę (potencjalne tereny rozwojowe),
  - obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączonych z wszelkiej zabudowy,
  - obszarów gospodarki leśnej, również o funkcjach ochronnych,
- Ustalono kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska kulturowego (rehabilitacja

zabytków architektury i zespołów pałacowo - parkowych, porządkowanie historycznie ukształtowanych założeń przestrzennych zabudowy wiejskiej, ochrona krajobrazu) i przyrodniczego (odnowa środowiska, eliminacja zagrożeń)

- Określono kierunki rozwoju komunikacji, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunalnej.
- Wskazano obszary obowiązkowego opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4.Czynności formalne w toku sporządzania studium.

Dowody przeprowadzenia czynności formalnych wymaganych ustawą zawiera dokumentacja *planistyczna*.

5.Wykorzystane materiały.

- 1) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla gminy Strzeleczyki.
- 2) Zgłoszone do studium wnioski i programy przez instytucje i organy administracji państwowej i samorządowej uprawnione do uzgadniania i opiniowania studium.
- 3) Inwentaryzacja urbanistyczna gminy Strzeleczyki wykonana do studium w oparciu o bezpośrednie badania terenowe oraz w oparciu o informacje uzyskane w UG Strzeleczyki, w jednostkach gospodarczych na terenie gminy, publikowane przez GUS Opole.
- 4) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego,
- 5) *Opracowanie ekofizjograficzne gminy Strzeleczyki oprac. K.Badora,*
- 6) Powszechny spis rolny 2011r – GUS,
- 7) *Narodowy spis powszechny 2011r – GUS,*
- 8) *Materiały statystyczne GUS 2013r., 2014r., 2015r.,*
- 9) *Mapa topograficzna 1:10 000,*
- 10) Mapy ewidencji gruntów,
- 11) Atlas Śląska Dolnego i Opolskiego Wyd. Uniwersytet Wrocławski 1997 r.,
- 12) Mapa geologiczna Polski 1:200 000. Arkusz Nysa. Wyd. Geologiczne 1988 r.,
- 13) Mapa hydrogeologiczna Polski 1:200 000. Arkusz Nysa. Wyd. Geologiczne 1989 r.,
- 14) Kleczkowski A. S. Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (G.Z.W.P.) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Wyd. A.G.H. Kraków 1990 r.
- 15) Stan środowiska w woj. opolskim w roku 2014., strona internetowa WIOŚ Opole,
- 16) Surowce mineralne woj. opolskiego. Wyd. Geologiczne 1979 r.
- 17) Przyroda woj. opolskiego. Wyd. Urząd Wojewódzki w Opolu 1997 r. Śląskie zamki i pałace. Wyd. ADAN 1998 r.,
- 18) Kubok J. Walory przyrody i krajobrazu miast i gmin woj., opolskiego. Inst. Śląski, Opole 1996 r.,
- 19) Liro A. i inne. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET. Wyd. Fundacji I.U.C.N. - Poland 1995 r.,
- 20) Wyrwicka K. Koncepcja poszukiwania, rozpoznawania i ochrony złóż surowców skalnych. Przeg. Geolog, ur. 4/92.,
- 21) Dokumentacje hydrogeologiczne ujęć wód podziemnych,
- 22) Dokumentacje geologiczne złóż,
- 23) Golachowski S. Studia nad miastami i wsiami śląskimi. Wyd.Inst.Śląski. Opole 1969r.,
- 24) Brawata S. Rzędownice w województwie opolskim - praca magisterska. Wrocław 1965r.,
- 25) Informacje o gminie Strzeleczyki, strona internetowa UG Strzeleczyki,
- 26) Materiały z archiwum Opolskiego Woj. Konserwatora Zabytków,

27) Koncepcja odprowadzania i oczyszczania ścieków z gmin rejonu Krapkowic – gmina Strzelecza OPWIK Spółka z o.o. Opole 1997r.

6. Przedmiot i zakres zmiany studium

Wprowadzone zmiany przestrzenne wynikają z przeprowadzonego wg art.10 ust.5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.) bilansu terenów zabudowy, wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz zgłoszonych wniosków przez organy i instytucje uzgadniające oraz opiniujące studium, a także przez właścicieli i władających nieruchomościami, a także z dostosowania do przepisów ustaw. W zmianie studium zweryfikowano i uaktualniono w ujednoczonym tekście studium dane statystyczne, wykazy i rejestry oraz podstawy prawne ustaw i rozporządzeń. Uzupełniono ponadto uwarunkowania i kierunki zagospodarowania uwzględniając zgłoszone wnioski oraz z ustalenia wynikające z opracowania ekofizjograficznego.

Przedmiot i zakres zmiany studium obejmuje obszary oznaczone i ponumerowane na rysunku studium wg poniższych wykazów.

Zakres zmiany studium obejmuje:	
Obszar nr 1	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 2	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 3	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 4	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 5	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 6	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 7	Teren w obrębie wsi Serwitut
Obszar nr 8	Teren w obrębie wsi Serwitut
Obszar nr 9	Teren w obrębie wsi Serwitut
Obszar nr 10	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 11	Teren w obrębie wsi Dziedzice
Obszar nr 12	Teren w obrębie wsi Dziedzice
Obszar nr 13	Teren w obrębie wsi Dziedzice
Obszar nr 14	Teren w obrębie wsi Dziedzice
Obszar nr 15	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 16	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 17	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 18	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 19	Obszar zasięgu zalewu powodziowego z 1997r.
Obszar nr 20	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 21	Projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Białej
Obszar nr 22	Złóża kruszyw we wsi Kujawy
Obszar nr 23	Teren w obrębie wsi Moszna
Obszar nr 24	Teren w obrębie wsi Moszna
Obszar nr 25	Teren w obrębie wsi Moszna
Obszar nr 26	Teren w obrębie wsi Moszna

Obszar nr 27	<i>Teren w obrębie wsi Urszulanowice</i>
Obszar nr 28	<i>Teren w obrębie wsi Urszulanowice</i>
Obszar nr 29	<i>Projektowany park kulturowy wsi Moszna</i>
Obszar nr 30	<i>Teren w obrębie wsi Moszna</i>
Obszar nr 31	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 32	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 33	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 34	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 35	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 36	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 37	<i>Teren w obrębie wsi Kujawy</i>
Obszar nr 38	<i>Teren w obrębie wsi Kujawy</i>
Obszar nr 39	<i>Teren w obrębie wsi Kujawy</i>
Obszar nr 40	<i>Teren w obrębie wsi Kujawy</i>
Obszar nr 41	<i>Teren w obrębie wsi Wawrzyńcowice</i>
Obszar nr 42	<i>Teren w obrębie wsi Wawrzyńcowice</i>
Obszar nr 43	<i>Złoże kruszywa we wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 44	<i>Teren w obrębie wsi Ścigów</i>
Obszar nr 45	<i>Teren w obrębie wsi Ścigów</i>
Obszar nr 46	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 47	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 48	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 49	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 50	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 51	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 52	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 53	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 54	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 55	<i>Granica przebiegu GZWP</i>
Obszar nr 56	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 57	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 58	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 59	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 60	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleccki</i>
Obszar nr 61	<i>Granice stref ochronnych</i>
Obszar nr 62	<i>Teren w obrębie wsi Dobra</i>
Obszar nr 63	<i>Teren w obrębie wsi Dobra</i>
Obszar nr 64	<i>Teren w obrębie wsi Dobra</i>
Obszar nr 65	<i>Teren w obrębie wsi Dobra</i>
Obszar nr 66	<i>Teren w obrębie wsi Dobra</i>
Obszar nr 67	<i>Teren w obrębie wsi Dobra</i>
Obszar nr 68	<i>Teren w obrębie wsi Nowy Bud</i>
Obszar nr 69	<i>Teren w obrębie wsi Nowy Bud</i>

Obszar nr 70	<i>Teren w obrębie wsi Łowkowice</i>
Obszar nr 71	<i>Teren w obrębie wsi Łowkowice</i>
Obszar nr 72	<i>Teren w obrębie wsi Łowkowice</i>
Obszar nr 73	<i>Teren w obrębie wsi Łowkowice</i>
Obszar nr 74	<i>Teren w obrębie wsi Łowkowice</i>
Obszar nr 75	<i>Teren w obrębie wsi Łowkowice</i>
Obszar nr 76	<i>Teren w obrębie wsi Łowkowice i wsi Komorniki</i>
Obszar nr 77	<i>Teren w obrębie wsi Nowy Młyn</i>
Obszar nr 78	<i>Złóża kruszywa we wsi Komorniki</i>
Obszar nr 79	<i>Teren w obrębie wsi Komorniki</i>
Obszar nr 80	<i>Teren w obrębie wsi Komorniki</i>
Obszar nr 81	<i>Teren w obrębie wsi Komorniki</i>
Obszar nr 82	<i>Teren w obrębie wsi Komorniki</i>
Obszar nr 83	<i>Teren w obrębie wsi Komorniki</i>
Obszar nr 84	<i>Granice obszarów zalewowych $Q_{1\%}$, $Q_{0,2\%}$, $Q_{10\%}$</i>
Obszar nr 85	<i>Projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osobłogi</i>
Obszar nr 86	<i>Teren w obrębie wsi Piszczowice</i>
Obszar nr 87	<i>Teren w obrębie wsi Ścigów</i>
Obszar nr 88	<i>Teren wsi Moszna, Zielina, Kujawy i Raclawiczki</i>
Obszar nr 89	<i>Obszar wsi Piszczowice</i>
Obszar nr 90	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 91	<i>Przebieg obwodnicy wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 92	<i>Teren na obszarze wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 93	<i>Tereny w obrębie wsi Dobra</i>
Obszar nr 94	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 95	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 96	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 97	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 98	<i>Teren na obszarze wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 99	<i>Teren w obrębie wsi Kujawy</i>
Obszar nr 100	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 101	<i>Teren w obrębie wsi Raclawiczki</i>
Obszar nr 102	<i>Teren w obrębie wsi Strzeleczy</i>
Obszar nr 103	<i>Teren w obrębie wsi Dobra</i>
Obszar nr 104	<i>Teren w obrębie wsi Moszna</i>
Obszar nr 105	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 106	<i>Teren w obrębie wsi Kujawy</i>
Obszar nr 107	<i>Teren w obrębie wsi Raclawiczki</i>
Obszar nr 108	<i>Teren w obrębie wsi Zielina</i>
Obszar nr 109	<i>Teren w obrębie wsi Moszna</i>

Nr obszaru	Przedmiotem zmiany studium jest:
1	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszanej po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod zabudowę usługową (I.U) oraz terenu projektowanego zalesienia pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II.MU);
2	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszanej po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod zabudowę usługową (I.U);
3	Zmiana przeznaczenia terenu projektowanego zalesienia po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod zabudowę usługową (I.U) oraz zabudowę zagrodową, mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (I.M);
4	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II.MU);
5	Zmiana przeznaczenia terenu projektowanej zabudowy usługowo-produkcyjnej po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II.MU) oraz zabudowę produkcyjną (II.P,MU);
6	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej oraz terenu rolnego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Serwitut pod zabudowę usługową (I.U) oraz pod zabudowę zagrodową, mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (II.M);
7	Zmiana przeznaczenia terenu projektowanej zabudowy usługowej zlokalizowanego we wsi Serwitut pod tereny usługowe (II.U) tereny parkingów (II.KS) oraz zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.M);
8	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Serwitut pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II.MU);
9	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej we wsi Serwitut pod zabudowę usługową (I.U);
10	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod projektowane zalesienie (ZL);
11	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego wzdłuż drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Dziedzice pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (I.MU) oraz pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.M);
12	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Dziedzice pod tereny zabudowy przemysłowej, usługowej oraz zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.P,U,M);
13	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Dziedzice pod tereny zabudowy usługowej (II.U);
14	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej po północnej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Dziedzice pod tereny usługowe (I.U);
15	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej po północnej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Raclawiczki pod zabudowę usługowej (I.U);
16	Korekta granic złoża surowców mineralnych, wprowadzenie terenu i obszaru górniczego oraz zmiana przeznaczenia terenów rolnych położonych we wsi Raclawiczki pod zabudowę usługową (II.U), tereny parkingów (I.KS) oraz tereny wód śródlądowych (WS);
17	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (I.MU);
18	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);
19	Wprowadzenie obszaru zasięgu zalewu powodziowego z 1997r. w obszarze Doliny Białej i Doliny Osobłogi;
20	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny zabudowy przemysłowej, usługowej oraz zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.P,U,M);
21	Wprowadzenie granic projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Białej;

- 22 *Zmiana granic złóż surowców mineralnych, wprowadzenie terenu i obszaru górniczego we wsi Kujawy;*
- 23 *Zmiana przeznaczenia terenu łąk zlokalizowanego po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Moszna pod zabudowę usługową (I.U, II.U) oraz pod tereny usług sportu, usług (US, U);*
- 24 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Moszna pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);*
- 25 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego w zachodniej części wsi Moszna pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (I.MU), usunięcie części terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej oraz zmiana granic udokumentowanego złoża surowców mineralnych we wsi Moszna;*
- 26 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Moszna pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M), pod tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (I.RU) oraz usunięcie części terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej;*
- 27 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Urszulanowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);*
- 28 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Urszulanowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);*
- 29 *Wprowadzenie granicy projektowanego parku kulturowego komponowanego krajobrazu wsi Moszna;*
- 30 *Zmiana granic udokumentowanego złoża surowców mineralnych we wsi Moszna;*
- 31 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M) usunięcie części terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej;*
- 32 *Usunięcie części terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina;*
- 33 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);*
- 34 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);*
- 35 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);*
- 36 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);*
- 37 *Zmiana przeznaczenia terenu produkcyjnego zlokalizowanego po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Kujawy pod tereny zabudowy usługowej (II.U) oraz z terenu rolnego pod usługi sportu i rekreacji (I.US);*
- 38 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego pod usługi sportu i rekreacji (I.US);*
- 39 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Kujawy pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M);*
- 40 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Kujawy pod tereny produkcyjne (I.P);*
- 41 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Wawrzyńcowice pod tereny produkcyjne (I.P);*
- 42 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Wawrzyńcowice pod tereny sportu i rekreacji (I.US);*
- 43 *Zmiana granic udokumentowanego złoża surowców mineralnych we wsi Strzeleczki;*

- 44 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Ścigów pod tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (**I.RU**);
- 45 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego wzdłuż drogi powiatowej nr 1833 O we wsi Ścigów pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 46 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 47 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod zabudowę usługową (**I.U**);
- 48 Zmiana przeznaczenia terenów rolnych zlokalizowanych we wsi Dziedzice i Smolarnia pod zalesienie (**ZL**);
- 49 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 50 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod zabudowę mieszkalną zagrodową, mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (**II.M**) oraz pod tereny usługowe (**I.U**);
- 51 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod zabudowę mieszkalną zagrodową i mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (**I.M**);
- 52 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod zabudowę usługową (**I.U**);
- 53 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod tereny sportu i rekreacji (**I.US**), pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**) oraz pod tereny parkingów (**I.KS**);
- 54 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny wód śródlądowych (**WS**) oraz pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 55 Zmiana przebiegu granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 332 oraz nr 337;
- 56 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**) oraz pod zabudowę usługową (**I.U**);
- 57 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**);
- 58 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**);
- 59 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 60 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**), tereny zabudowy usługowej (**I.U**), tereny pod parkingów (**I.KS**) oraz teren cmentarza (**I.ZC**);
- 61 Wprowadzenie granic terenów zamkniętych zlokalizowanych w północno-wschodniej części gminy Strzeleccki wraz z ich strefami ochronnymi;
- 62 Korekta granic złoża surowców mineralnych oraz wprowadzenie na terenie rolnym we wsi Dobra terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną z usługami towarzyszącymi (**I.MU**) oraz zabudowę usługową (**I.U**);
- 63 Wprowadzenie na terenie zabytkowego parku we wsi Dobra i terenach przyległych terenów przeznaczonych pod usługi sportu oraz usługi (**II.US, U**);
- 64 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanego we wsi Dobra pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**);
- 65 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Dobra pod zalesienie (**ZL**);

- 66 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy usługowej we wsi Zielina pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług (**I.P; U**);
- 67 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego wzdłuż drogi powiatowej nr 1846 O we wsi Dobra pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P**);
- 68 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Nowe Budy pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 69 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Nowe Budy pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 70 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1837 O we wsi Łowkowice pod tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową, mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (**I.M**), zmiana przeznaczenia terenu projektowanego zalesienia pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**), zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P; II.P**) oraz pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów i usług (**I.P,U**);
- 71 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego pomiędzy drogami powiatowymi nr 1837 O oraz nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**II.P**);
- 72 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego pomiędzy drogami powiatowymi nr 1837 O oraz nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 73 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 74 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**);
- 75 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**);
- 76 Wprowadzenie granic projektowanego użytku ekologicznego Starorzecze 2 we wsi Łowkowice; Wprowadzenie granic projektowanego użytku ekologicznego Starorzecze 1 we wsi Komorniki; Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Komorniki pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P**) oraz tereny usługowe (**I.U**); Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Komorniki pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**II.P**) oraz korekta granic złóż surowców mineralnych we wsi Komorniki;
- 77 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Nowy Młyn pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 78 Korekta granic złóż surowców mineralnych we wsi Komorniki oraz wprowadzenie obszaru górniczego;
- 79 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Komorniki pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**);
- 80 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanej po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Komorniki pod tereny usługowe (**I.U**);
- 81 Usunięcie zabudowy mieszkalnej mieszanej we wsi Komorniki;
- 82 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Komorniki pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P**);
- 83 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego wzdłuż drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Komorniki pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P**);
- 84 Wprowadzenie granicy obszarów zalewowych Q1%, Q10%, Q0,2%;
- 85 Wprowadzenie granic projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osobłogi;
- 86 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Piszczowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);

- 87 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Ścigów pod tereny gospodarowania odpadami (I.O);*
- 88 *Wprowadzenie na terenach wsi Moszna, Kujawy, Zielina i Raclawiczki obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.*
- 89 *Zmiana przeznaczenia terenu mieszkaniowego we wsi Pisarzowice pod teren zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz usługowej (I.M, U);*
- 90 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod teren zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II. M);*
- 91 *Zmiana przebiegu obwodnicy wsi Strzeleccki;*
- 92 *Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy zagrodowej we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy przemysłowej, usługowej, zabudowy mieszkaniowej zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej (I. P, U, M);*
- 93 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Dobra pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II. M);*
- 94 *Zmiana przeznaczenia terenu we wsi Zielina pod zabudowę usługową (I. U).*
- 95 *Zmiana przeznaczenia terenu zieleni parkowej we wsi Strzeleccki na teren rolny (R)*
- 96 *Zmiana przeznaczenia terenu we wsi Strzeleccki z terenów planowanej zieleni parkowej pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II. MU)*
- 97 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Strzeleccki pod zalesienie (ZL)*
- 98 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Strzeleccki pod zalesienie (ZL)*
- 99 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Kujawy pod zabudowę usługową (II. U)*
- 100 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Strzeleccki pod tereny Parkingów oraz tereny usługowe (I. KS,U)*
- 101 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny wód śródlądowych (WS)*
- 102 *Wprowadzenie na terenie zabytkowego parku we wsi Dobra terenów przeznaczonych pod usługi sportu oraz usługi (II. US,U)*
- 103 *Zmiana przeznaczenia planowych terenów zabudowy mieszkaniowej we wsi Dobra na tereny zabudowy usługowej (I. U)*
- 104 *Wprowadzenie na terenie we wsi Moszna terenów przeznaczonych do obsługi gospodarki ściekowej (NO)*
- 105 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.M)*
- 106 *Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej we wsi Kujawy pod tereny usługowe (I.U)*
- 107 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny usług sportu i rekreacji (I.US)*
- 108 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Zielina pod tereny zabudowy usługowej (I.U)*
- 109 *Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Moszna pod tereny zabudowy usługowej (II.U)*

Rozdział II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY, ZASOBÓW I STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. Ogólna charakterystyka gminy, położenie w regionie.

Gmina Strzeleccki położona jest w środkowej części województwa opolskiego, w powiecie krapkowickim. Zajmuje 117 km², co lokuje ją pod względem obszaru na 14 pozycji w grupie gmin wiejskich. Gminę zamieszkuje ogółem 7438 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 63 osoby na 1 km² i jest niższa od średniej w powiecie krapkowickim (147 osób/km²). Gmina Strzeleccki graniczy z czterema gminami: Prószków, Krapkowice, Głogówek i Biała. Ważnym jest położenie i dobre połączenia komunikacyjne z obszarami zewnętrznymi siecią dróg wojewódzkich i powiatowych. Linia kolejowa nr 306 z Krapkowic do Prudnika ma znaczenie drugorzędne (po przeprowadzeniu remontu będzie przywrócona do użytkowania).

Północną część gminy zajmuje duży kompleks leśny, stanowiący obszar chronionego krajobrazu „Bory Niemodlińskie” - pełniący jednocześnie funkcję lasów ochronnych. Pozostałą część gminy zajmują obszary osadniczo-rolne. Osadnictwo tworzą średniej wielkości jednostki osadnicze. Ogółem gmina liczy 13 sołectw: Dobra z przysiółkiem Nowy Bud, Dziedzice, Komorniki z przysiółkiem Nowy Młyn, Kujawy, Łowkowice, Moszna z przysiółkiem Urszulanowice, Pisarzowice z przysiółkiem Buława, Raclawiczki, Smolarnia z przysiółkiem Serwitut, Strzeleccki, Ścigów z przysiółkiem Kopalina, Wawrzyńcowie i Zielina.

W gminie wyróżnić można poza podstawową funkcją - rolnictwem, funkcje o znaczeniu i zasięgu ponadlokalnym. We wsi Moszna - leśnictwo specjalistyczne, funkcję turystyczną w Dobrej i Mosznej.

Gmina posiada spory potencjał dla rozwoju funkcji turystycznej - zabytkowe zespoły pałacowo-parkowe we wsiach Moszna, Dobra, Kujawy oraz osobliwości przyrodnicze i krajobrazowe. Przeciwwskazań dla rozwoju osadnictwa w gminie - poza częściowym brakiem kanalizacji - nie ma.

2. Ukształtowanie powierzchni.

Obszar gminy Strzeleccki leży w zasięgu dwóch mezoregionów fizyczno-geograficznych, wchodzących w skład Niziny Śląskiej:

- Kotliny Raciborskiej (dolina rzeki Białej i obszar na południe od niej),
- Równiny Niemodlińskiej (zalesiony obszar na północ od doliny Białej).

Główną osią geomorfologiczną tego obszaru jest obniżenie dolinne rzeki Białej i płynącej równolegle Rzymkowskiej Strugi. Dno doliny ma szerokość 1,0-1,5 km, opada od wysokości 177 m n.p.m. przy zachodniej granicy z gminą Biała, do 164 m n.p.m. przy ujściu Białej do Osobłogi, na granicy z gminą Krapkowice. Drugim pod względem zajmowanej powierzchni, ale za to bardziej wyrazistym obniżeniem jest dolina Osobłogi, we wschodniej części gminy. Jej szerokość jest zmienna - przy południowych granicach gminy (Piszowice) osiąga prawie 2 km, w okolicach Komornik, w przełomie przez krawędź pradoliny Odry, zawęża się miejscami do 400 m. Charakterystyczną cechą obu dolin jest brak teras nadzalewowych. Płaskie i rozległe terasy zalewowe wznoszą się na wysokość 2-4 m nad poziom rzeki i przechodzą bezpośrednio w wysoczyznę przydolinną. W przypadku doliny Białej przejście to ma postać łagodnie nachylonego zbocza, wyjątkiem jest tylko urwista krawędź wysoczyzny na wschód od Dobrej. Natomiast dolina Osobłogi ograniczona jest

stromymi krawędziami erozyjnymi prawie na całym przebiegu w gminie Strzeleczerki. Wysokość krawędzi lokalnie przekracza 10 m.

Podobny charakter - płaskie dno bez wyraźnych załamań tarasowych posiadają dwie południkowe doliny: Browinieckiego Potoku oraz jego dopływu - Urszulanowickiego Potoku. Pozostały obszar gminy Strzeleczerki stanowi falista równina z zaznaczającymi się pagórkowatymi wzniesieniami o wysokości względnej rzędu 5-10 m. Najwyższe pagóry i najbardziej urozmaiczone urzeźbienie występuje w Borach Niemodlińskich, między Dobrą, a Kopaliną.

Niższe kulminacje zaznaczają się w krajobrazie rolniczym między Kujawami, a Raclawiczkami, między Strzeleczerkami, a Ścigowem oraz na wschód od drogi Pisarzowice - Łowkowice. Skrajne spadki w tych częściach gminy dochodzą do 4-5 %. W całej gminie zróżnicowanie wysokości bezwzględnych wynosi 35 m - maks. wysokość 199 m n.p.m. w kompleksie leśnym od Dobrej, minimalna - 164 m n.p.m. przy ujściu Białej do Osobłogi.

Na przedstawioną rzeźbę naturalną nakładają się liczne w gminie formy antropogeniczne - przede wszystkim wyrobiska po odkrywkowej eksploatacji surowców mineralnych: kruszyw i glin ceglarskich. Większość z nich zajmuje powierzchnię ok. 1 ha, ma głębokość od 2 do 5 m i częściowo zawadnione dno. Większe wyrobiska występują w okolicach Zieliny i Kujaw (kruszywo) oraz na południe od Strzeleczerki (gliny). Prawie wszystkie są w jakimś stopniu zasypane odpadami komunalnymi, niektóre zarosły lasem i roślinnością krzewiastą - stanowią już formy całkowicie adaptowane w środowisku naturalnym.

Z form antropogenicznych nadpoziomowych należy wymienić obwałowania przeciwpowodziowe Osobłogi (Komorniki, Pisarzowice, Łowkowice) oraz groble drogowe w podmokłych dnach dolin Osobłogi (Amerykan) i Browinieckiego Potoku (Wawrzyńcowice, Moszna).

3. Wody powierzchniowe, korytarze ekologiczne.

Gmina Strzeleczerki leży w zlewniach dwóch lewobrzeżnych dopływów Odry: Osobłogi i Prószkowskiego Potoku.

Zlewnia Prószkowskiego Potoku zajmuje niewielki obszar leśny w najdalej na północ wysuniętym fragmencie gminy - o powierzchni 8 km² (7% powierzchni gminy).

Główna rzeka - Osobłoga ma źródła w masywie Wysokiego Jesionika na terenie Czech (Osoblacha). Granicę Polski przekracza w Raclawicach Śląskich, uchodzi do Odry w Krapkowicach. Za pośrednictwem dopływów - Złotego Potoku i Prudnika - zbiera też wody z polskiej części Gór Opawskich. Jest typową górską rzeką, stosunkowo krótką, o dużych spadkach i bardzo zmiennych przepływach, szybko reagujących na wszelkie anomalie opadowe. W czasie katastrofalnej powodzi w lipcu 1997 r. zalana została cała powierzchnia denna doliny, w tym większość zabudowy wsi Łowkowice, chroniona wałami w czasie wcześniejszych powodzi.

Rzeka Biała wypływa z licznych źródeł zboczowych w Prężynie i Prężynce, powyżej miasta Biała. Do Osobłogi uchodzi poniżej Dobrej (Nowy Młyn) na granicy z gminą Krapkowice. Wspomniane źródła w Prężynie i Prężynce należą do najbardziej wydajnych w Polsce wypływów z utworów czwartorzędowych (do 30 dm³/sek.). W górnym biegu rzeka ta jest intensywnie zasilana z wód podziemnych, co tłumaczy się prawdopodobnym przelewem z bardzo zasobnej zlewni rzeki Prudnik.

Od okolic Radostyni do ujścia, a więc na przestrzeni całego przepływu przez gminę Strzeleczerki w Białej notuje się duże straty wody, spowodowane odpływem podziemnym na północ, kopalnymi strukturami erozyjnymi pradoliny Białej i pradoliny Odry.

Biała jest rzeką o bardziej ustabilizowanych przepływach niż Osobłoga, obszar jej zalewni jest przy tym wielokrotnie mniejszy. Zalewy powodziowe doliny Białej w lipcu 1997r. były

też płytsze, a ich rozległość w dużym stopniu wynika z braku wysokich erozyjnych ograniczeń doliny. W podtopieniu doliny Białej miało ponadto pewien udział cofnięcie fali powodziowej z Osobłogi. Straty wywołane przez powódź były tu mniejsze niż w dolinie Osobłogi. Zalaniu, oprócz łąk nadrzecznych, uległy tylko nieliczne, najbliższe rzeki zabudowania w Strzeleczkach, Ścigowie i Raclawiczkach.

Równoległe do Białej, od zachodnich granic gminy do Dobrej płynie jej lewostronny dopływ - Rzymkowicka Struga (Rzymkowicki Rów, Szarkowy Rów). Ciek ten bierze początek w Rzymkowicach - gm. Korfantów.

W przeciwieństwie do meandrującego koryta Osobłogi, koryta Białej i Rzymkowickiej Strugi jest prostolinijne. Regulację Rzymkowickiej Strugi przeprowadzono w latach 1993-94.

Do Białej uchodzą dwa mniejsze cieki, odwadniające południowo-zachodnią część gminy Strzelecзки. Są to: Browiniecki Potok (Młynówka) ze źródłami w Nowym Browíncu na Wysoczyźnie Głubczyckiej oraz jego dopływ - Urszulanowicki Potok. Ten ostatni ciek spełnia bardzo ważną rolę w leśno - łąkowym ekosystemie obszarów cennych przyrodniczo „Urszulanowice” i „Popowicki Las”, a także zasila kilka sztucznie spiętrzonych stawów w zespole pałacowo - parkowym w Mosznej i okolicy.

Obszar gminy położony jest w granicach jednostek planistycznych gospodarowania wodami – jednolitych części wód powierzchniowych JCWP, ustalonych zgodnie z art. 118 ustawy Prawo wodne w oparciu o Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 22.02.2011r., a ogłoszonego w dniu 27.05.2011r. (M.P. 2011, nr 40, poz.451):

1. *Rzymkowicki Rów o kodzie PLRW6000171176869,*
2. *Biała od Śmickiego Potoku do Osobłogi o kodzie PLRW6000191176899,*
3. *Dopływ w Zbychowicach o kodzie PLRW60001711768942,*
4. *Młynówka o kodzie PLRW6000171176889, które stanowią części scalonej części wód Biała (SO1004),*
5. *Prószkowski Potok o kodzie PLRW60001711969, która stanowi scaloną część wód Prószkowski Potok (SO1104),*
6. *Ziemnica o kodzie PLRW6001711772,*
7. *Odra od Osobłogi do Małej Panwi o kodzie PLRW 60002111799, które stanowią część scalonej części wód Odra od Osobłogi do Małej Panwi (SO1102),*
8. *Osobłoga od Prudnika do Odry o kodzie PLRW600019117699,*
9. *Jaźwina o kodzie PLRW6000171176929,*
10. *Dopływ spod Błażejowic Dolnych o kodzie PLRW600017117674, które stanowią część scalonej części wód Osobłoga od Prudnika do Odry (SO1103).*

Zgodnie z zapisami PGW-

•JCWP w poz. 1), 2), 4) i 5) - zostały ocenione jako silne zmienione o złym stanie, niezagrażone nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,

•JCWP w poz.3), 9) i 10) - zostały ocenione jako naturalne o złym stanie, niezagrażone nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny,

•JCWP w poz.6) - została oceniona jako naturalna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny

•JCWP w poz.7) została oceniona jako silnie zmieniona o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny

•JCWP w poz.8) została oceniona jako naturalna o dobrym stanie, niezagrażona

nieosiągnięciem nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Doliny Białej, Osobłogi, Browinieckiego Potoku i Urszulanowickiego potoku stanowią lokalne korytarze ekologiczne - odgałęzienia (sięgacze) korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym - doliny Odry.

Korytarz doliny Osobłogi spełnia pewną rolę ponadlokalną w Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET, jako struktura umożliwiająca rozprzestrzenianie się gatunków między obszarem węzłowym Góry Opawskie (28 K) i doliną Odry.

Podobnie korytarz Białej i Rzymkowickiej Strugi wraz z górnym odcinkiem doliny Ścinawy Niemodlińskiej tworzy południowe połączenie międzynarodowych korytarzy Nysy Kłodzkiej i Odry.

Korytarze ekologiczne są pomostami genowymi, którymi odbywają się wędrówki fauny, przede wszystkim najliczniejszej gatunkowo grupy bezkręgowców, w większości związanej ze środowiskiem wilgotnym. Trwałe przerwanie korytarza ekologicznego na dłuższym odcinku ma zwykle katastrofalne skutki dla drobnej fauny bezskrzydłej, skazanej wówczas na kazirodczą degenerację i stopniowe wymieranie w odciętym ekosystemie. Większe okazy fauny (ssaki, płazy, gady) i ptaki są w stanie ominąć przeszkodę.

4. Budowa geologiczna.

Gmina Strzeleccki znajduje się w zasięgu zapadliska tektonicznego - rowu Paczkowa - Kędzierzyna. Rów wypełniają do głębokości kilkuset metrów utwory trzeciorzędowe powstałe w środowisku morskim. W głębokim otworze badawczym w pobliskiej Białej, w przelocie 13 - 679 m p. p. t. nawiercono szare i szaro-zielone iły miocenijskie z licznymi przewarstwieniami piasków, przeważnie średnio- i drobno-ziamistych oraz węgla brunatnego. Iły te mają wychodnie na wschodnich, stromych zboczach doliny Osobłogi i lokalnie w kilku innych miejscach gminy Strzeleccki.

Na powierzchni iłów miocenijskich zalegają płatami lądowe osady tzw. „serii Gozdnicy” z okresu pliocenu, kończącej sedymentację trzeciorzędową. Osady te wykształcone są w postaci kwarcowych, białych żwirów z kaolinowym lepiszczem i przewarstwieniami pstrych iłów.

W podłożu trzeciorzędu występują górnokredowe wapienie, margle i iły margliste w tzw. depresji śląsko - opolskiej, leżące na starszych wapieniach, marglach i piaskowcach triasu środkowego, odsłoniętych na powierzchni i eksploatowanych po wschodniej stronie Odry (Gogolin). Te ostatnie są z kolei podścielone utworami karbonu dolnego, nie zawierającymi węgla.

W otworze studziennym w Nowym Budzie opisano następujący profil geologiczny:

- 0,0 - 41,0 m piaski i żwiry (czwartorzęd)
- 410 - 78,0 m iły (trzeciorzęd)
- 780 - 120,0 m piaski z wkładkami iłu (trzeciorzęd)
- 1200 - 150,0 m piaskowiec wiśniowy (trias dolny - pstry piaskowiec)
- 1500 - 198,0 m piaskowce i łupki szare (karbon dolny)

Ilasta powierzchnia trzeciorzędowa rozcięta była dolinami praOdry, praBiałej i praOsobłogi, o przebiegu znacznie różniącym się od współczesnego.

Obecnie doliny te mają charakter kopalnych rynien, zasypanych osadami czwartorzędowymi - piaskami, żwirami i glinami zwałowymi. Głębokość tych kopalnych struktur ustalona w wierceniach studziennych i badaniach geofizycznych wynosi od 20 do 84 m poniżej

współczesnej powierzchni terenu. Największą głębokość stwierdzono w dolinie kopalnej praOdry w studni nr 1 w Smolarni, mniejszą (41 m) w Nowych Budach.

Na pozostałym obszarze gminy Strzelczki miąższość utworów czwartorzędowych nie przekracza 20 m, zwykle jest mniejsza - ok. 10 m.

W północnej części gminy są to osady lodowcowe - piaski z domieszką żwiru i głazami, często zaglinione. W południowej części gminy dominują wśród utworów powierzchniowych piaski i piaski ze żwirem - wodnolodowcowe oraz płyty glin zwałowych.

W okolicach cegielni, na południe od Strzelczek występują ily i mułki zastoiskowe, powstałe w lokalnym zastoisku czwartorzędowym.

Dna dolin wypełniają najmlodsze - holocenijskie osady rzeczne - mady piaszczyste, piaski i piaski ze żwirem. W bocznych nieckowatych dolinach dopływów Białej osadziły się namuły organiczne (okolice Urszulanowic, Smolarni i Dziedzic).

5. Wody podziemne.

Gmina Strzelczki należy do bardzo zasobnych w wody podziemne. Występują one tutaj w trzech piętrach wodonośnych:

- czwartorzędowym
- trzeciorzędowym
- kredowym

Najpłytsze wody - czwartorzędowe związane są z piaszczystymi i żwirowymi osadami czwartorzędowymi. Lustro wody kształtuje się na głębokości od ok. 1 m w dolinach współczesnych cieków do ok. 10 m na wysoczyznach międziodoliny.

Lokalnie także na wysoczyźnie notuje się obszary płytkiego zalegania wód gruntowych - w miejscach gdzie płyty glin zwałowych utrudniają infiltrację wód opadowych do głębszego podłoża.

Generalnie wody czwartorzędowe charakteryzują się swobodnym zwierciadłem, tylko lokalnie napiętym, jeżeli w stropie warstwy wodonośnej znajdują się słabo przepuszczalne gliny. Zasilanie wód piętra czwartorzędowego jest bezpośrednie - z powierzchni terenu.

W bilansie wodnym dużą rolę odgrywają też prawdopodobnie dopływy z koryta rzeki Białej i Rzymkowskiej Strugi.

Przepływ podziemny wód czwartorzędowych skierowany jest ogólnie z południowego zachodu na północ i północny wschód, z lokalnym odchyleniem w kierunku osi doliny Białej w północnej części gminy.

Ruch wody w głównym kierunku przepływu podziemnego jest średnio szybki, rzędu 30 - 100 m/rok. W innych kierunkach, np. ze zbiornika „Dolina kopalna Lasy Niemodlińskie” (G.Z.W.P. - 337) do doliny Białej, ruch wody jest wolny - 10-30 m/rok. Dane te obrazują prędkość migracji potencjalnych zanieczyszczeń w czwartorzędowej warstwie wodonośnej.

Parametry hydrogeologiczne czwartorzędowych utworów wodonośnych są bardzo zmienne, podobnie jak ich litologia - od piasków pylastych do grubych żwirów.

Ujęcia wody (źródło WIOŚ Opole, 2015)

Użytkownik	Nazwa Ujęcia Miejscowość	Status prawny ujęcia (pozwolenie)	Rodzaj ujęcia ¹⁾	Status ujęcia ²⁾	Statygrafia ³⁾	Cel poboru wody	Wielkość poboru wg pozwolenia:			Liczba osób zaopatrywanych w wodę do spożycia z ujęcia (w tys. osób)	Ilość pobranej wody (tys. m ³ /rok)		Sposoby uzdatniania wody ⁴⁾ / Badania wody surowej-częstotliwość ⁵⁾
							a) średniodobowy (m ³ /d)	b) max. godzinowy (m ³ /h)	c) max. dobowy (m ³ /d)		Rzeczywista wielkość poboru w 2015r	Pobór wody wg pozwolenia	
MOSZNA ZAMEK Sp.zo.o.	Stacja Moszna-Zamek	wodno-prawne	POD	E	Tr	Spożycie, socjalno-bytowy	a) 238,0	b) 34,0	c) bd	0,130	19,0	86,9	N,Ż,Mn,Ch/T-1

Związek Gmin AQUA SILESIA	Stacja Nowy Bud	wodno-prawne	POD	E	Tr	Spożycie, socjalno-bytowy	a) 1027,0	b) 65,0	c) 1340,0	8	247,4	489,1	N, Ż, F, D/T-1
STYLBRUK Sp. j	Studnia Wawrzyńcowice	wodno-prawne	POD	E	Q	Produkcja	a) 46,4	b) 4,8	c) 115,2	bd	2,8	11,7	brak/N

¹⁾rodzaj ujęcia: POD – podziemne,

²⁾status ujęcia: E- eksploatowane,

³⁾stratygrafia: Q – czwartorzęd, Tr- trzeciorzęd,

⁴⁾sposoby uzdatniania wody: N- napowietrzne, Mn- odmanganianie, Ż- odżelazianie, Ch- chlorowanie, F- filtracja, Zm- zmiękczenie, D- dezynfekcja, K- koagulacja, S- sedimentacja, DM- demineralizacja

⁵⁾T- tak/ ilość odzńaczeń w roku, N- nie,

bd- brak danych.

Dla ujęć wody niewyznaczone zostały strefy ochrony pośredniej ujęć. Strefy ochrony bezpośredniej ujęte zostały w pozwoleniach wodno-prawnych. Dla ujęć Związku Gmin AQUA Silesia wydane zostało przez Starostę Krapkowickiego pozwolenie wodno-prawne nr ROŚ.6223-9/06 z 10.11.2006r. w oparciu o Operat wodno-prawny opracowany przez Zakład Usług Technicznych Projwod – Service inż. Zbigniew Wydrych. W okresie swojej działalności, w gminie Strzelczki, Związek wybudował ze środków własnych i dotacji urzędu wodociągowe tj.: stacja uzdatniania wody Nowy Bud, 3 odwierty w Smolarni i 25 km sieci tranzytowych. Ujęcie w Smolarni obecnie nie funkcjonuje dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę (wykonano odwiert oraz wstępne badania wody). Stan prawny ujęcia uregulowany jest następującymi decyzjami:

1. Decyzja zatwierdzająca zasoby wody OŚ II-7520-6/9/95 oraz określająca projektowane granice stref ochronnych ujęcia.
2. Pozwolenie wodnoprawne 2000 r. (utrata ważności w 2005 r.)

Wody czwartorzędowe w studniach kopanych w obszarze gminy charakteryzują się brakiem izolacji od powierzchni terenu. Można więc przypuszczać, że są one zanieczyszczone związkami azotowymi, fosforanami i bakteriologicznie.

Naturalna ochrona wód zbiornika trzeciorzędowego przed zanieczyszczeniem z powierzchni terenu jest zróżnicowana. Na obszarze dolin kopalnych praktycznie nie występuje, podatne na zanieczyszczenie wody czwartorzędowe kontaktują się tam bezpośrednio z wodami trzeciorzędowymi. Na pozostałym obszarze gminy ochronna warstwa nieprzepuszczalnych ilów i glin nad wodami trzeciorzędowymi jest wystarczająca, jej grubość wynosi od kilku do kilkudziesięciu metrów, jednak lokalnie może ona być nieciągła.

6. Warunki geologiczno - inżynierskie.

Najgorsze warunki geologiczno - inżynierskie dla budownictwa występują w zalewowych dnach dolin Białej, Rzymkowskiej Strugi, Osobłogi, Browinieckiego Potoku i większych dolin bocznych: cieków płynących przez Urszulanowice - Moszną oraz na południe od Zbychowic (cz. Strzelczek). W podłożu budowlanym tych obszarów - do głębokości 2 - 3 m występują średniozagęszczone osady rzeczne: piaski drobne, średnie, pylaste, piaski ze żwirem i pospółki, często zawierające domieszkę humusu.

W dolinie Białej (okolice Raclawiczek), Rzymkowskiej Strugi (na zachód od Dziedzic) oraz w Urszulanowicach i lokalnie w innych fragmentach dolin, w podanej wyżej strefie głębokości posadowienia fundamentów są obecne pakiety gruntów rzeczno - zastoiskowych: namuły organiczne i torfy o miąższości do 1,5 m. Są to grunty słabonośne, nie nadające się do bezpośredniego posadowienia fundamentów.

Wody gruntowe w opisywanych obszarach zalegają płytko, na głębokości 0,5-1,5 m. W wyżej położonych miejscach lustro wód gruntowych kształtuje się nieco głębiej: 1,5-2,0m. Poziom wód gruntowych w dolinach podlega okresowym wahaniom o amplitudzie ± 1 metr, uzależnionej od nasilenia opadów i stanu wody w korytach cieków.

Wody gruntowe w gminie odznaczają się różnym stopniem agresywności w stosunku do betonu, mogą powodować jego korozję w przypadku złej izolacji przeciwwilgociowej.

Warunki geologiczno - inżynierskie na wysoczyznach międzydolinnych są zdecydowanie korzystniejsze, zarówno pod względem jednorodności i cech wytrzymałościowych podłoża jak i pod względem stosunków wodnych. Występują tam utwory o genezie wodnolodowcowej i lodowcowej.

Osady wodnolodowcowe (środkowa i wschodnia część gminy) reprezentowane są przez piaski i po spółki, a osady lodowcowe (północna część gminy) przez gliny zwałowe i piaski różnoziarniste ze żwirem i głazami.

W ocenie geologiczno - inżynierskiej grunty sypkie - piaski i żwiry do głębokości ok. 5 m są średniozagęszczone, głębiej zagęszczone i bardzo zagęszczone. Gliny zwałowe i rzadko występujące ility trzeciorzędowe mają konsystencję twaroplastyczną i plastyczną. Namuły rzeczne - gliniaste są konsystencji plastycznej i miękkoplastycznej.

Na opisanych wyżej gruntach rodzimych niekiedy zalegają grunty nasypowe o miąższości do 2 m lub większej w zasypanych wyrobiskach po eksploatacji kruszywa. Warunki wodne na wysoczyznach międzydolinnych są korzystne - wody gruntowe występują generalnie poniżej strefy fundamentowania, na głębokości 3 - 10 m, lokalnie płycej lub głębiej.

Większość terenów zainwestowanych w gminie Strzeleczki oraz wszystkie tereny planowanego inwestowania znajdują się w obszarach korzystnych warunków geologiczno - inżynierskich. Wyjątkiem są tereny istniejącej zabudowy wsi Łowkowiec, południowa część Ścigowa, nadrzeczna część Strzeleczek oraz najniższej położone fragmenty zabudowy wsi Dziedzice, Zielina, Moszna.

7.Surowce mineralne.

W gminie Strzeleczki powszechnie występują surowce skalne w postaci kruszyw naturalnych oraz - marginalnie - surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Złóża kruszyw naturalnych udokumentowano dotychczas w dwóch formacjach czwartorzędowych:

- wodnolodowcowych piaskach i pospółkach („Kujawy”, „Zielina”, „Moszna II”, „Komorniki”, „Raclawiczki”),
- rzecznych piaskach i pospółkach („Dobra”).

W przypadku złóż „Zielina” i „Moszna II” spągową część stanowią trzeciorzędowe żwiry kwarcowe serii Gozdnicy. Prawdopodobnie także inne złóża kruszyw na terenie gminy obejmują w różnym stopniu żwiry trzeciorzędowe, dzięki czemu wykazują nieczęsto występującą w innych obszarach województwa przydatność do produkcji filtratów.

Podstawowe parametry oraz zasoby udokumentowanych złóż kruszyw przedstawiono w tabeli. Możliwe jest udokumentowanie dalszych złóż kruszywa naturalnego, szczególnie w dolinie Osobłogi oraz w okolicach Mosznej, Kujaw i Zielinej.

Oprócz kruszyw naturalnych w gminie Strzeleczki udokumentowano jedno wystąpienie glin ceramiki budowlanej - czwartorzędowych iłów i mułków zastoiskowych. Złoże "Strzeleczki" położone jest 2 km na południowy zachód od wsi gminnej. Bazowała na nim miejscowa cegielnia obecnie nieczynna z powodu miernej jakości iłów.

W gminie Strzeleczerki położone są obszary i tereny górnicze:

1. „Raclawiczki 1” o powierzchni złoża 5,46 ha, ustanowione dla eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „RACLAWICZKI” na podstawie koncesji udzielonej przez Wojewodę Opolskiego w dn. 23 listopada 2001r. (ROŚ.II-JJ-7412/22/01 ze zmianami). Koncesję na wydobywanie kopaliny posiada Spółdzielnia Pracy Surowców Mineralnych w Opolu. Ważność koncesji ustalono do dnia 3 grudnia 2018 r.
2. „Komorniki” o powierzchni złoża 13,8 ha, ustanowione dla eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „KOMORNIKI” na podstawie koncesji udzielonej decyzją Starosty Krapkowickiego w dn. 31 sierpnia 2009r. (ROŚ.751-3/09). Koncesję na wydobywanie kopaliny posiada Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo - Usługowe „VENUS” s.j. z siedzibą w Łowkowicach. Ważność koncesji ustalono do dnia 31 grudnia 2029r.
3. „Kujawy 1” o powierzchni złoża 1,975 ha, ustanowione do eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „KUJAWY” na podstawie koncesji udzielonej decyzją Starosty Krapkowickiego z dn. 14 września 2011r. (RŚ.6522.1.2011). Koncesję na wydobywanie kopaliny posiada Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „ARES” z siedzibą w Mierzęcicach. Ważność koncesji ustalono do dnia 31 października 2027r.

Zestawienie złóż surowców mineralnych w gminie Strzeleczerki:

<i>nazwa złoża</i>	<i>rodzaj kopaliny</i>	<i>powierzchnia [ha]</i>	<i>uwagi</i>
<i>Dobra</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>11,374</i>	<i>złoże rozpoznane szczegółowo</i>
<i>Kierpień</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>164,8</i>	<i>złoże rozpoznane wstępnie, położenie na terenach gmin Głogówek, Krapkowice, Strzeleczerki</i>
<i>Komorniki</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>13,8</i>	<i>złoże zagospodarowane</i>
<i>Kujawy</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>6,81</i>	<i>eksploatacja złoża zaniechana, zakończenie prac w 2000r.</i>
<i>Kujawy I</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>1,975</i>	<i>złoże zagospodarowane</i>
<i>Moszna</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>3,9</i>	<i>złoże skreślone z bilansu zasobów, zakończenie prac w 1990r.</i>
<i>Moszna II</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>6,75</i>	<i>eksploatacja złoża zaniechana</i>
<i>Raclawiczki</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>5,46</i>	<i>złoże zagospodarowane</i>
<i>Strzeleczerki</i>	<i>surowce ilaste ceramiki budowlanej</i>	<i>7,047</i>	<i>eksploatacja złoża zaniechana</i>
<i>Zielina</i>	<i>kruszywa naturalne</i>	<i>10</i>	<i>eksploatacja złoża zaniechana</i>

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, 2017

8. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna

8.1 Rodzaje gleb

Gmina Strzeleczerki nie wyróżnia się korzystnymi warunkami glebowymi. Przeważają różne typy gleb autogenicznych - brunatnych (kwaśne i płowe), wykształconych z glin lekkich i średnich oraz piasków gliniastych. Zajmują one środkową i południową część gminy oraz bezleśny obszar na północny wschód od Dobrej. Należą do 4 -go i 5-go kompleksu rolniczej przydatności (żytni bardzo dobry, żytni dobry), lokalnie do kompleksów 2-go i 3-go (pszenny dobry i pszenny wadliwy).

Inny typ gleb autogenicznych - gleby bielcowe, wykształcone z piasków luźnych i słabogliniastych - występuje w północnej, zalesionej części gminy, a także w pasie użytków rolnych wzdłuż południowego skraju kompleksu Borów Niemodlińskich. Gleby te kwalifikują się do najsłabszych kompleksów - 6 - go i 7 - go (żytni słaby i żytni bardzo słaby). W dolinach rzek wykształciły się gleby hydrogeniczne - mady i gleby bagienne (mułowe i torfowe na torfach niskich). Gleby bagienne obejmują odcinek doliny Białej od zachodniej granicy gminy do Strzeleczek, oraz podmokłą, południową część doliny Urszulanowickiego Potoku.

W pozostałych dolinach - Osobłogi i Browinieckiego Potoku - występują mady średnie i ciężkie. Mady i gleby pobagienne użytkowane są jako trwałe użytki zielone, głównie kompleksy 2 z (użytki zielone średnie) i częściowo 1 z (użytki zielone dobre).

8.2 Uwilgotnienie gleb

Użytki rolne w gminie generalnie są właściwie uwilgotnione. Dotyczy to 44% gleb, głównie w południowej i południowo - zachodniej części gminy, we wsiach: Dziedzice, Kujawy, Moszna, Pisarzowice i Wawrzyńcowice. Gleby na tym obszarze są średnio zwężłe, zdolne do zatrzymywania wilgoci. Należą do kompleksu żytniego bardzo dobrego, pszennego dobrego, żytniego dobrego, w użytkach zielonych do kompleksu bardzo dobrego i dobrego.

Również 44% gleb charakteryzuje się niedoborem wilgoci - głównie okresowym. Są to gleby piaszczyste występujące na północy i północnym wschodzie gminy we wsiach: Dobra, Strzelecзки, Łowkowice i Komorniki, a zaliczone do kompleksu 6 - go i 7 - go, rzadziej 5 -go kompleksu rolniczej przydatności.

Nadmiernym wilgotnieniem, stałym lub okresowym odznaczają się gleby aluwialne, w dolinach Białej, Osobłogi, Browinieckiego Potoku i Urszulanowickiego Potoku (ok. 12% gleb w gminie).

8.3 Bonitacja gleb

Na obszarze gminy dominują gleby klasy IV a - 27,5%, IV b - 26,5% w gruntach ornych oraz III - 43,6% i IV - 42% w użytkach zielonych.

Gleby bardzo dobre i dobre kl. II i III - szczególnie chronione zajmują 474 ha (9,3%) gruntów ornych i 710 ha (48,3%) w użytkach zielonych.

8.4 Kompleksy przydatności rolniczej gleb

Kompleksy przydatności rolniczej gleb są bardziej przydatne do oceny agrotechnicznej gleb. Są to zespoły różnych typów, rodzajów i gatunków gleb występujących w różnych warunkach klimatycznych i geomorfologicznych, ale wykazujące zbliżone właściwości rolnicze.

W gminie Strzelecčki wyróżniono następujące kompleksy przydatności rolniczej:

Grunty orne:

Pszenny dobry	- 955,8 ha (18,1%),
Pszenny wadliwy	- 45,3 ha(0,8%),
Żytni bardzo dobry	-1163 ha (22%),
Żytni dobry	- 2041 ha (38,7%),
Żytni słaby	- 920 ha (17,4%),
Żytni bardzo słaby	- 58,6 ha (1,1%),
Zbożowo - pastewny	- 94,8 ha (1,8%),
Zbożowo - pastewny słaby	- 1,9 ha (0,1%).

Użytki zielone:

Bardzo dobre i dobre - 245 ha (17,4%),

Średnie - 1099 ha (78,3%),

Słabe i bardzo słabe - 60 ha (4,3%).

BONITACJA GRUNTÓW W GMINIE STRZELECZKI* (cz. I)

Klasy bonitacyjne gruntów ornych łącznie z sadami																			
Lp.	Wieś	I		II		IIIa		IIIb		IV a		IV b		V		VI		Ogółem gr.orne	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	Dobra									6,4	1,5	66,6	15,7	316,4	74,8	33,7	8	423,1	88,2
2.	Dziedzice					0,5	0,2	6,7	2,5	67,9	24,8	115,6	42,3	75,6	27,6	7,1	2,6	273,4	62,2
3.	Komorniki					0,9	0,2	15,3	3,6	61,5	14,5	139,5	32,8	151,1	35,5	56,9	13,4	425,2	80,7
4.	Kujawy			1,2	0,2	19,1	3,8	72,5	14,7	173,6	34,9	171,6	34,5	42,8	8,7	16,8	3,4	497,6	67,5
5.	Łowkowice					1,4	0,3	25,7	5,1	98	19,4	195	38,8	145	29	37,7	7,5	502,8	82,4
6.	Moszna							20	12	53,7	32,3	36,5	22	46,9	28,2	9,1	5,5	166,2	59,8
7.	Pisarzowice					48,9	7,8	123,4	19,3	223,5	35	159,8	25	81,4	12,8	0,9	0,1	637,9	80,8
8.	Raławiczkki							5,7	1,7	82,9	24,9	152,9	46	83,7	25,2	7,5	2,2	332,7	77,7
9.	Smolarnia									0,1	0,1	3,5	3,5	71,7	72,8	23,3	23,6	98,6	85,6
10.	Strzeleccki					0,2		45,4	4,3	423,4	40,3	356,8	34	187,1	17,9	37,1	3,5	1050	85,8
11.	Ścigów					4,1	1,5	58,4	21,2	76,7	27,8	84,8	30,7	46,2	16,7	5,8	2,1	276	71,2
12.	Wawrzyńca Wice							12,5	7,3	41,4	24,1	57,6	33,5	59,5	34,6	0,8	0,5	171,8	64
13.	Zielina							11,7	4,8	96,5	39,4	83,7	34,2	45,8	18,7	7,2	2,9	244,9	85,1
	RAZEM:			1,2	0,2	75,1	1,5	397,3	7,8	1405,6	27,5	1623,9	31,8	1353,2	26,5	243,9	4,8	5100,2	77,6

STRZELECZKI (cz. 2)

Lp.	Wieś	Klasy bonitacyjne użytków zielonych															
		I		II		III		IV		V		VI		Razem uż. Ziel.		Ogółem uż. rol.	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
		21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
1.	Dobra					17,1	30,4	31	55,1	5,9	10,4	2,3	4,1	56,3	11,8	479,4	100
2.	Dziedzice					35,4	21,4	100,8	60,8	19,6	11,8	10	6	165,8	37,8	439,2	100
3.	Komorniki					52,3	51,6	40,5	39,9	7,2	7,1	1,4	1,4	101,4	19,3	526,6	100
4.	Kujaw			56,5	23,5	110,9	46,2	72,4	30,2	0,2	0,1			240	32,5	737,6	100
5.	Łowkowice					62,8	58,4	39,5	36,7	4,5	4,2	0,8	0,7	107,6	17,6	610,4	100

6.	Moszna				58,4	52,2	50,1	44,8	3,1	2,8	0,3	0,2	111,9	40,2	278,1	100
7.	Pisarzowice		8,2	5,4	111,4	73,5	29,7	19,6	2,3	1,5			151,6	19,2	789,5	100
8.	Raławiczki		3,6	3,8	20,4	21,4	49,4	51,8	20,8	21,8	1,2	1,2	95,4	22,3	428,1	100
9.	Smolarnia				2,1	12,7	10,1	60,8	4	24,1	0,4	2,4	16,6	14,4	115,2	100
10.	Strzeleccki				53,1	30,6	91,8	53	25,2	14,5	3,2	1,8	173,3	14,2	1223,3	100
11.	Ścigów				32,9	29,5	51,9	46,5	25,4	22,7	1,5	1,3	111,7	28,8	387,7	100
12.	Wawrzyńcowice				60,1	62	35,5	36,7	1	1	0,3	0,3	96,9	36	268,7	100
13.	Zielina				25,1	56	16,2	36,2	0,7	1,6	0,8	1,8	42,8	14,9	287,7	100
	RAZEM:		68,3	4,6	642	43,6	618,9	42	1119,9	8,1	22,2	1*5	1471,3	22,4	6571,5	100

*stan na 01.01.1990 r.

8.5 Chemizm gleb

Badania chemiczne gleb przeprowadziła w latach 1993 - 96 Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Opolu. W gminie Strzeleccki stwierdzono dość znaczny stopień degradacji i niedoboru ważnych składników.

Zakwaszenie gleb:

- gleby kwaśne (pH 4,6 - 5,5) stanowią 41 - 60% ogółu gleb,
- gleby bardzo kwaśne (pH < 4,5) zajmują mniej niż 10% powierzchni.

Pod tym względem gmina Strzeleccki wypada gorzej niż wszystkie gminy otaczające. Gleby zakwaszone łatwo ulegają erozji chemicznej, wietrznej i wodnej oraz szybko tracą składniki pokarmowe i mają zwiększoną wrażliwość za zanieczyszczenie.

Zawartość przyswajalnego magnezu - powyżej 30% (według innego źródła nawet 50 - 60%) gleb w gminie ma bardzo niską zawartość magnezu. Średni wynik w województwie to 12% gleb o bardzo niskiej zawartości magnezu.

Zawartość metali ciężkich:

17% gleb w gminie wykazuje nieznaczne podwyższenie zawartości kadmu, ale już 25% plonów ziemniaków jest zanieczyszczonych kadmem w stopniu wykluczającym przydatność tych ziemniaków dla celów konsumpcyjnych (Wawrzyńcowice).

Pod względem zawartości ołowiu nie stwierdzono odchyleń od normy, zarówno w glebie jak i w płodach rolnych.

Zawartość głównych składników pokarmowych i mikroelementów (% gleb wykazujących niedobór):

- fosfor -60-70%;
- potas -30 - 40%;
- bor i molibden -60 - 70%;
- miedź -30 - 40%;
- mangan -20 - 30%;
- cynk -10% .

Skażenie gleb promieniotwórczymi izotopami cezu po awarii czarnobylskiej w 1986 r. Badania tego problemu przeprowadzono w 1993 i 1994 r. - w 8 lat po katastrofie.

Gmina Strzeleccki leży na skraju pasa największego w Polsce skażenia cezem, rozciągającego się od okolic Bystrzycy Kłodzkiej do Częstochowy, w tym w woj. opolskim od Nysy do Lasowic Wielkich.

Południowo - wschodnia część gminy Strzeleczyki (Pisarzowice) nie wykazuje oznak zwiększonego zanieczyszczenia (poniżej 5 kBq/m²). Na pozostałym obszarze gminy stężenie to wynosi 5-10 kBq/m². Tylko w lasach przy północnej granicy - z gminą Prószków - odnotowano większe skażenie: 30 - 35 kBq/m² (obszar anomalii wokół Ligoty Prószkowskiej).

Dla porównania - największe stężenia cezu w woj. opolskim wynoszą 96 kBq/m², średnia koncentracja w województwie - 16,6 kBq/m², średnia w Polsce - 4,67 kBq/m². Jako wartość graniczną, uzasadniającą podjęcie szczegółowych badań przyjęto w Polsce stężenie 30 kBq/m².

Prawie cały cez koncentruje się w 10 - centymetrowej warstwie wierzchniej i w ściółce leśnej. Koncentracje cezu w roślinach są zróżnicowane, największe w niektórych grzybach.

Trwają dalsze badania, zmierzające do określenia trwałości cezu w łańcuchu pokarmowym i jego wpływu na organizmy żywe.

8.6 Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Czynniki przyrodnicze, takie jak: gleba, klimat, rzeźba terenu i warunki wodne warunkują produkcję rolniczą. Kompleksowa ocena współdziałania tych czynników określona została syntetycznym wskaźnikiem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, który dla gminy Strzeleczyki wynosi 73,4 punktu. Najwyższy wskaźnik przy syntetycznej ocenie wynosi w województwie 102,7 (gmina Pawłowiczki), dla województwa wskaźnik ten wynosi 82,8.

Waloryzację rolniczej przestrzeni produkcyjnej w poszczególnych wsiach gminy Strzeleczyki obrazuje załączona tabela.

Zróżnicowanie uwarunkowań przyrodniczych i użytkowo - rolnych pozwoliło na wydzielenie obszarów gminy według przydatności do produkcji rolniczej:

- we wsiach: Pisarzowice, Wawrzyńcowice i Kujawy możliwości produkcyjne gleb są dobre.
- we wsiach: Strzeleczyki, Moszna, Łowkowice, Dziedzice i Zielina - średnio dobre.
- we wsiach: Ścigów, Komorniki, Raclawiczki i Dobra - średnie i słabe.

Grunty o niskiej przydatności rolniczej powinny być przeznaczone pod zalesienie, dotyczy to przede wszystkim części gruntów wsi Smolarnia, Ścigów i Dziedzice, położonych przy granicy lasów.

WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ W GMINIE STRZELECZYKI

L.p.	Miejscowość	Ocena gleb w punktach		Wskaźnik bonitacji				Ogólny wskaźnik jakości rolniczej produkcyjnej	Przydatność terenu dla produkcji rolnej	Miejsce wsi w gminie
		bonitacja	przydatność rolnicza	jakość i przydatn. rol. gleby	agro - klimatu	Warunków wodnych	rzeźby			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12
1.	Dobra	33,4	46,1	39,8	14,4	1,8	4,5	60,5	mała	12
2.	Dziedzice	43,4	51,7	47,6	14,4	3,9	4,4	70,3	średnio dobra	7
3.	Komorniki	40,6	53,8	47,2	14,4	2,4	4,5	68,5	mała	10
4.	Kujawy	50,6	62,9	56,8	14,4	4,1	4,4	79,7	dobra	3
5.	Łowkowice	43,7	54,9	49,3	14,4	2,6	4,5	70,8	średnio dobra	6

6.	Moszna	49,1	52,4	50,8	14,4	3,6	4,2	73	średnio dobra	5
7.	Pisarzowice	54,5	64,6	59,6	14,4	4,2	4,2	84,4	dobra	1
8.	Raławiczkki	42,3	48,1	45,2	14,4	2,4	4,3	66,3	mała	11
9.	Smolarnia	28,8	32	30,4	14,4	1,7	4,6	51,1	bardzo mała	13
10.	Strzeleccki	46,4	60,8	53,6	14,4	3,2	4,4	75,6	średnio dobra	4
11.	Ścigów	41,9	53,7	47,8	14,4	3,1	4,4	69,7	mała	9
12.	Wawrzyńcowice	48,4	67,9	58,2	14,4	4,2	4,3	81,1	dobra	2
13.	Zielina	43,9	53,5	48,7	14,4	2,8	4,4	70,3	średnio dobra	8
	RAZEM:	45,1	56,4	50,8	14,4	3,2	4,4	72,8		

8.7 Klimat, higiena atmosfery

Według A. Szmucka obszar gminy leży w zasięgu nadodrzańskiego regionu pluwiotermicznego - w strefie najcieplejszej w województwie i jednej z najcieplejszych w Polsce.

Warunki klimatyczne obszaru badań charakteryzują się następującymi parametrami (Klimat... 1986, Atlas... 1997):

- średnia temperatura roczna - 8,5 °C,
- średnia temperatura stycznia - -1,5 °C,
- średnia temperatura czerwca - 17 °C,
- usłonecznienie - 1450 - 1500 h,
- opady atmosferyczne - ok. 650 mm,
- maksymalne opady - lipiec - ok. 85 mm,
- minimalne opady - luty, marzec - ok. 40 mm,
- średnia liczba dni z opadem gradu od IV do X - ok. 1,0 dnia,
- liczba dni z pokrywą śnieżną - ok. 65 dni,
- maksymalna grubość pokrywy śnieżnej - ok. 55 cm,
- średnia roczna liczba dni z burzą - ok. 20 dni,
- średnia roczna prędkość wiatru - 2,5 - 3 m/s,
- dominujące kierunki wiatrów - sektor zachodni,
- udział cisz atmosferycznych - ok. 10%,
- długość okresu wegetacyjnego - 200-220 dni.

Dominują wiatry z kierunków południowych (18%) i zachodnich (16 - 18%), najmniej jest wiatrów północno - wschodnich i wschodnich. Warunki klimatu lokalnego w gminie uzależnione są od konfiguracji terenu i stosunków wodnych. Wyróżniono następujące strefy klimatu lokalnego:

- I strefa - międzydolinne wysoczyzny plejstocieńskie,
- II strefa - dna dolin rzek Białej, Osobłogi i dolin bocznych.

I Strefa obejmuje obszary o korzystnych warunkach wilgotnościowych i wentylacji. Strefa ta jest bioklimatycznie najkorzystniejsza dla budownictwa mieszkaniowego.

II Strefa obejmuje terasy zalewowe rzek, podtapiane okresowo przy podwyższonych i katastrofalnych wodostanach. Cechuje się gorszą wartością klimatu - podwyższoną wilgotnością, słabszą wentylacją, częstymi okresami gromadzenia się i stagnowania zimnego

powietrza. Niekorzystne warunki termiczne i wilgotnościowe (zamglenia) występują szczególnie przy bezchmurnej i bezwietrznej pogodzie, w godzinach nocnych i wczesnym rankiem. Strefa II jest niewskazana dla zabudowy mieszkaniowej i niektórych, wrażliwych na wymarżanie upraw sadowniczych.

Higiena atmosfery

Wg publikowanych przez WIOŚ Opole danych za 2014 r. dotyczących monitoringu zanieczyszczeń powietrza teren gminy zlokalizowany jest w strefie opolskiej, na obszarze której następujące zanieczyszczenia przekraczają wartości dopuszczalne: benzen, pył PM10, benzo(a)piren, pył PM2,5, pył PM10 oraz ozon.

Roczną ocenę jakości powietrza wykonano w oparciu o art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47 poz. 281), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza.

Na potrzeby oceny bieżącej (rocznej) wykonano klasyfikację stref w oparciu o następujące założenia:

- klasa A - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- klasa B - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych a także przyczyny ich występowania (dot. wyłącznie pyłu PM2,5);
- klasa C - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną/docelową powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP;
- klasa D1 – poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego, nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- klasa D2 – poziom stężeń ozonu przekracza poziomu celu długoterminowego, należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020;

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w **celu ochrony zdrowia**.

Lp	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy													
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	O ₃ ²⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ³⁾	PM2,5 ¹⁾
1	Strefa opolska	PL 1602	A	A	A	A	C	D2	C	A	A	A	A	C	C	C2

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Lp.	Nazwa strefy	Kod Strefy	Klasa strefy			
			SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾	O ₃ ²⁾
1	Strefa opolska	PL 1602	A	A	A	D2

¹⁾ wg poziomu docelowego; ²⁾ wg poziomu celu długoterminowego; ³⁾ wg poziomu dopuszczalnego

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są:

- źródła energetyczne, usługowe oraz rolnicze;
- niska emisja (emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw takich jak węgiel kamienny i koks);
- komunikacyjne źródła zanieczyszczeń - w wyniku spalania benzyn lub oleju napędowego powstają zanieczyszczenia takie jak dwutlenek azotu, tlenek węgla, węglowodory alifatyczne i aromatyczne, pyły, dwutlenek siarki i związki ołowiu związane ze spalaniem etylin.

W uchwale Nr XXXIV/417/2013 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 października 2013r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych” gmina Strzelecзки wykazana została jako obszar wiejski, na którym występują przekroczenia tylko benzo(a)piranu (tak jak w całej strefie opolskiej). Podkreślić należy, że pomiary stężeń zanieczyszczeń prowadzone były do 2010r. w oparciu o punkty pomiarowe znajdujące się poza obszarem powiatu krapkowickiego.

9. Wartości przyrodnicze

W regionalnej klasyfikacji geobotanicznej gmina położona jest w okręgu Niziny Śląskiej, w obrębie dwóch podokręgów: Równiny Niemodlińskiej i Kotliny Raciborskiej. Część północną porastają lasy - Bory Niemodlińskie, część dawnej Puszczy Niemodlińskiej, uznane za obszar chronionego krajobrazu, natomiast Kotlinę Raciborską na południu charakteryzują rozległe przestrzenie pól między dolinami Białej i Osobłogi z nielicznymi, niewielkimi kompleksami leśnymi. Dolina Osobłogi i Dolina Białej to korytarze ekologiczne, które postulowane są do objęcia ochroną jako projektowane obszary chronionego krajobrazu.

Na terenie gminy przeważają gleby piaszczyste o odczynie kwaśnym. Dominującym zespołem roślinności naturalnej w Borach Niemodlińskich jest dąbrowa acidofilna Calamagostrio - Quercetum. W dolinach rzek Białej i Osobłogi przeważają łągi jesionowo - wiązowe, olszowe i jesionowo - olszowe.

W gminie znajdują się trzy przypałacowe parki, uznane za zabytki kultury w: Mosznej (39 ha), Dobrej (39,6 ha) i Kujawach (3 ha). Są to najpiękniejsze i najwartościowsze parki w województwie opolskim.

Szczególnością ochroną objęto 21 drzew - uznano je za pomniki przyrody (projektuje się objęcie ochroną pomnikową kolejnych drzew i ich grup). Większość drzew - pomników przyrody znajduje się w zabytkowych parkach lub ich sąsiedztwie.

9.1 Bory Niemodlińskie

Bory Niemodlińskie - zwarty kompleks leśny o powierzchni 6400 ha w północnej części gminy (na północ od Dobrej i Strzelczek i od drogi ze Ścigowa do Smolarni) został uznany za obszar chronionego krajobrazu, co powinno zapewnić ochronę przed przeznaczeniem tych terenów na cele niezwiązane z gospodarką leśną, ochroną zdrowia lub wypoczynkiem. Administracyjnie Bory Niemodlińskie należą do Nadleśnictwa Prószków, do dwóch obrębów: Chrzelice i Dobra.

Są to lasy ochronne (cały kompleks, wszystkie oddziały), cenne przyrodniczo ze względu na funkcję wodochronną (ochrona przed erozją). Pełnią też funkcję ochrony środowiska przyrodniczego przed szkodliwym oddziaływaniem przemysłu. Mają wysokie walory zdrowotno - rekreacyjne dla mieszkańców aglomeracji opolskiej. Część lasów wokół sanatorium w Mosznej ma funkcję uzdrowiskową (oddziały: 196 - 198).

Na terenie Borów Niemodlińskich przeważają lasy wilgotne i świeże, a także lasy i bory mieszane świeże. W składzie gatunkowym dominuje sosna (73,1%), dąb (11,5%), świerk (2,71%), brzoza (4,15%), olsza czarna (5,76%), w mniejszym stopniu występują: osiką lipą olsza szarą topolą modrzew oraz klon jawor, buk zwyczajny, jesion.

Podszyt składa się z samosiewów drzew oraz następujących roślin naczyniowych: bez czarny, jarząb pospolity, śnieguliczka biała, trzmielina pospolita, leszczyna pospolita i inne. Gatunki charakterystyczne runa to bluszcz pospolity, szczawik zajęczy, turzyce, przytulia wiosenna, nawłóć pospolita, pokrzywa pospolita, dziurawiec, niecierpek pospolity, starzec Fuchszą poziomka pospolita, trawy.

W I klasie wiekowej (1 - 20 lat) znajduje się ok. 16,5% drzewostanu, w klasie II (21 - 40 lat) 23,3%, m (41 - 60 lat) 12,9%, IV (61 - 80 lat) 19%, V (81 - 100 lat) 10,7%, VI (101 - 120 lat) 6% i w klasie VII (121 i więcej lat) 7,4%.

W porównaniu do stanu z roku 1983 zmniejszyła się powierzchnia zajmowana przez drzewostany w klasach I, II i III (odpowiednio o 2,3%, 1,2% i 1,4%). Stan ten spowodowany jest wykonaniem cięć sanitarnych związanych z usuwaniem skutków zamierania świerka i pożarów lasów.

Zwiększyła się powierzchnia zajmowana przez drzewostany w klasie odnowienia (o 0,6%) w wyniku intensywnej pracy na terenach pokłeskowych. Niekorzystne jest zwiększenie ilości drzewostanów w klasie do odnowienia (o 0,2%) - drzewostanów rozluźnionych po usunięciu wydzielającego się świerka.

Wzrost powierzchni zajmowanych przez klasy starsze (klasa V - wzrost o 0,72%, VI - 1,3%, VII - 2,2%) spowodowane jest starzeniem się drzewostanów w wyniku wstrzymania użytkowania rębego pod koniec ubiegłego okresu.

Skutkiem pokłeskowego zamierania świerka oraz pożarów lasów zmniejszyła się przeciętna zasobność drzewostanu - z 269m³/ha w roku 1983 do 247m³/ha. Podobnie zmalał średni przyrost - z 5,03m³/ha do 4,36m³/ha.

Stan zdrowotny drzewostanu Borów Niemodlińskich nie jest najlepszy. Prowadzone obserwacje wykazują stałe, narastające pogarszanie się kondycji zdrowotnej gatunków iglastych, w ostatnich latach również liściastych. Podstawową przyczyną są zanieczyszczenia przemysłowe powietrza. Lasy znajdują się w II strefie uszkodzeń przemysłowych. W tych warunkach doszło do masowego rozmnażania się szkodników wtórnych świerka i sosny. Jesienią 1993 r. stwierdzono pojawienie się brudnicy mniszki w drzewostanie świerkowo - sosnowym, akcję zwalczania podjęto w 1994 r. ze 100% skutecznością.

W 1993 r. kornik drukarz atakował osłabione drzewostany sosnowe, przyległe do usuniętych świerczyn. W drzewostanach sosnowych, z których usunięto świerka rozwija się również przy-płaszczek granatek. Stwierdzono ponadto wystąpienie zawodnicy świerkowej, krobia modrzewiowego, zwójki zieloneczki, choinka szarego, szczeliniaka sosnowego - pojawia się

corocznie na małych powierzchniach (ostatnio do jego zwalczania stosuje się pułapki feromonowe).

Obserwuje się też występowanie szkodników korzeni: pędraków chrabąszczy i rolnicy w szkółkach. Choroby grzybowe rejestrowane w szkółkach: zgorzel grzybową mączniak dębowy, osutki sosny, opadlina modrzewiową w uprawach i młodnikach opieńka miodowa. Zasadniczym problemem jest utrzymujące się zagrożenie ze strony szkodników owadzi na podłożu emisji przemysłowych i ekstremalnych czynników pogodowych (obniżanie się poziomu wód gruntowych).

Szkody w uprawach i młodnikach wyrządzone przez jeleniowate są gospodarczo znośne.

Zwierzęta łowne na terenie Borów Niemodlińskich to jelen szlachetny, sarna, daniel, dzik, lis, kuna, piżmak, zając, bażant, kuropatwa, dzika gęś, dzika kaczka, łyska, słonka, gołąb.

W lasach gminy Strzeleczyki żyje wiele gatunków ptaków m.in.: drozd śpiewak, rudzik, kos, dzięcioł duży, świergotek, kukułka sikora bogatą pierwsosnek, ziębą wilgą szpak, słowik rdzawy. Poza ssakami łownymi występują tu wiewiórka pospolita, ryjówka aksamitna, mysz leśną, mysz zaroślową nornica ruda i inne.

9.2 Roślinność w dolinach rzek

Na łąkach położonych w aluwiach rzek - Białej, Osobłogi i Młynówki roślinność jest związana z typem gleb. Na urodzajnych glebach gliniastych i ilastych, zalewanych corocznie dominującymi gatunkami są m.in.: wyczyniec łąkowy, wielichna zwyczajna, mietlica rozłogowa, kostrzewa łąkowa.

Na glebach średnio wilgotnych, w obszarach powstałych przez wyrąb i osuszanie olszowych lasów bagiennych gatunkiem dominującym jest trzęślica modra, a także oman wierzbolistny, goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski, nasięźrzał pospolity, rutewka żółta.

Na brzegach środkowych odcinków biegów rzek w bliskości lasów łągowych i zarośli krzewów przeważają rośliny błotne: bodziszek błotny, wiązówka błotna, czyściec błotny, kuklik zawisty. W podmokłych zagłębieniach występuje kmieć błotną rdest wężownik, niezapominajka błotną ostrożeń błotny.

Pobrzeża wód stwarzają bardzo korzystne warunki życiowe dla wielu gatunków zwierząt. W pobliżu rzek żyją liczne gatunki ślimaków, stawonogów, płazów, gadów, ptaków i ssaków. Szczególnie licznie reprezentowane są owady: owady bezskrzydłe - skoczkonogi, chrząszcze - krętaki, niektóre gatunki biegaczowatych i kuskowatych, ważki, widelnice, jętki, chrzączki, muchy i bąki.

Zarośnięte brzegi rzek stanowią doskonałe kryjówki i zapewniają obfitość pokarmu licznym gatunkom ptaków i ssaków. Żyje tu m.in. piżmak oraz rzadki gatunek nietoperza - karlik większy (Komorniki). Licznie występuje zaskroniec, wiele gatunków żab.

Urozmaicony jest świat ptaków latających, brodzących, biegających i pływających (m.in. łyska, krzyżówka, łożówka, pliszka, bekas kszyc, trzcinia, bocian, biały, czapla siwa).

9.3 Proponowane rezerваты przyrody

W zmianie studium propozycje rezerwatów w Pisarzowicach, Popowickim Lesie i Urszulanowicach nie zostały podtrzymane ze względu na małe walory i znaczne przekształcenia biocenozy.

Lokalizacje zostały opisane poniżej, jako obszary cenne przyrodniczo (pozostawiono w opisie „proponowany rezerwat”).

Pisarzowice

Proponowany rezerwat chronić ma zbiorowiska subkontynentalnego grądu (Tilio - Carpinetum), łągu jesionowo - olszowego (Circaeo - Alnetum), występujących na siedliskach lasu świeżego, lasu wilgotnego i olsu. Administracyjnie teren ten obejmuje wydzielienia 190 a b c d e f g obrębu Dobra (nadleśnictwo Pruszków) o powierzchni 30,9 ha.

Drzewostan fragmentów łągowych buduje olcha czarna w wieku do 80 lat, z domieszką dębu, jesionu i brzozy. Okazałe dęby osiągają wiek ok. 180 lat.

Siedliska grądowe porastają głównie dęby i lipy z domieszką jesionu i brzozy oraz wiązu. Podszyt składa się w przeważającej części z leszczyny, jaworu, trzmieliny, kruszyny, czeremchy. Bogate runo składa się z 75 gatunków roślin zielnych, m.in.: gwiazdnicy wielkokwiatowej, czosnku niedźwiedziego, turzycy leśnej, zawilca gajowego, kłosownicy leśnej, kokoryczki wielokwiatowej, kosaćca żółtego, czermieni błotnej, turzycy odległokłosej. Do osobliwości przyrodniczych proponowanego rezerwatu zaliczyć można masowe występowanie śnieżyczki przebiśniegu, konwalii majowej, kruszyny pospolitej - gatunków prawnie chronionych.

Ważnym elementem dla leśnego ekosystemu rezerwatu jest położone w jego sąsiedztwie oczko wodne. Wzbogaca ono ilość biotopów i dzięki temu przyczynia się do zwiększania różnorodności gatunkowej i tym samym stabilności okolicznych ekosystemów.

Położony w dolinie Osobłogi *obszar cenny przyrodniczo* "Pisarzowice" jest istotnym elementem korytarza ekologicznego, którego osią jest wymieniona rzeka.

Wokół rezerwatu proponuje się utworzenie otuliny o powierzchni 168,61 ha obejmującej grunty leśne i rolne, na których prowadzona gospodarka uwzględniałaby aspekty ochrony przyrody.

Popowicki Las

W skład projektowanego rezerwatu wchodzi oddziały 196, 197, 194 f g obrębu Dobra, nadleśnictwa Pruszków o powierzchni łącznej 43,23 ha. Najbliższa miejscowość - Moszna - oddalona jest od południowych granic rezerwatu o 500 m.

Teren rezerwatu porasta w przeważającej części las grądowy zespołu Tilio - Carpinetum. Górne piętro buduje dąb z domieszką świerka, lipy, buka i olchy w wieku 85 - 175 lat. W wilgotniejszych zagłębieniach terenu przeważa olcha. Piętro dolne składa się z młodszych, 35 - 70 - letnich lip, olch i świerków.

Charakterystycznym, obcym elementem w drzewostanie są gatunki egzotyczne - dęby czerwone, sosny wejmutki i choiny kanadyjskie.

Znacznie mniejszą powierzchnię zajmuje kwaśna buczyna, Luzulo nemorosae - Fegetum, z bukiem pospolitym, kosmatką gajową i starcem Fuchsa. Wśród 77 roślin naczyniowych cztery objęte są ochroną prawną: marzanka wonna, konwalia majowa, pierwiosnka wyniosła, kruszyna pospolita.

Przedstawiciele fauny leśnej to sarny, zające, lisy i wiewiórki, nieczęsto spotkać można żmiję i zaskrońce. Projektowany rezerwat z racji swego położenia w sąsiedztwie przypałacowego parku i stadniny koni w Mosznej oraz dużej atrakcyjności krajobrazowej starego i zróżnicowanego drzewostanu poddany jest dużej presji ruchu rekreacyjnego i turystycznego.

Urszulanowice

Projektowany rezerwat obejmuje oddziały 206 h i oraz 207 a obrębu Dobra. Rezerwat Urszulanowice zaprojektowano ze względu na ciekawy, dobrze wykształcony grąd nizinny Quercu - Carpinetum stachyetosum. Zespół ten w wieku ok. 190 lat buduje dąb szypułkowy, rzadziej występujący buk pospolity i świerk. Dolne piętro tworzy drzewostan ok. 90 - letni, w skład którego wchodzi buk, świerki i dęby oraz pojedyncze graby i lipy.

Z charakterystycznych roślin runa w rezerwacie występują: kupkówka, gwiazdnica

wielkokwiatowa, zawilec gajowy, kłosownica leśna, turzyca leśna, gajowiec żółty, prasownica rozpięchła, czworolist pospolity, pierwiosnka wyniosła, poziomka wyniosła, kruszyna pospolita, trzmielina pospolita i inne. Ogólnie stwierdzono na terenie rezerwatu 67 roślin naczyniowych,

w tym 3 chronione; pierwiosnka wyniosła, kruszyna pospolita i bluszcz pospolity.

Zagrożenia rezerwatu związane są przede wszystkim z rolnictwem i melioracjami osuszającymi. Obszar rezerwatowy zalicza się do siedlisk wilgotnych, wrażliwych na przesuszenie i dlatego każde dodatkowe zabiegi odwadniające będą się musiały skończyć niekorzystnymi zmianami siedliskowymi.

Z wodą związane jest także inne niebezpieczeństwo. Wiejskie tereny otaczające las rezerwatowy nie mają uregulowanej gospodarki wodno - ściekowej. Ścieki bytowo - gospodarcze kierowane są bezpośrednio do naturalnych odbiorników i tą drogą przedostają się do leśnych ekosystemów. Następuje więc eutrofizacja siedlisk i inwazja roślin nitrofilnych, zaburzająca naturalny skład flory styczny, który i tak zachwiany jest przez presję gatunków łąkowych i murawowych.

9.4.Parki - zabytki kultury

Moszna

Park otaczający pałac w Mosznej leży na terenie równinnym w dorzeczu lewobrzeżnego dopływu rzeki Białej. Gleba w większości brunatna, wytworzona z gliny lekkiej, słabo spłaszczonej, wilgotnej i świeżej.

Park, przylegające do niego lasy oraz pola posiadają wspólny system rowów melioracyjnych, mających powiązania ze stawami parkowymi i kanałem wzdłuż alei lipowej.

Stan zdrowotny drzewostanu jest nierównomierny i różny dla poszczególnych gatunków. Na uwagę zasługują umiejscowione w pobliżu parku - bażantarnia oraz pionierska w skali kraju wolerowa hodowla kuropatw (mająca na celu odnowienie populacji dzikiej).

Runo parkowe

Duża wilgotność i żyzność gleby uwarunkowała bujny rozwój runa parkowego. Ma ono na całej powierzchni charakter naturalnego runa leśnego.

Doskonale warunki dla wysokich roślin zielnych, szczególnie w partiach podmokłych i drzewostanach prześwietlonych wytworzyły runo, sprawiające wrażenie powierzchni zachwaszczonych. Wrażenie to dopełnia znaczna ilość samosiewów tworzących podszyt.

Większość roślin runa parkowego można uznać za chwasty mimo krajobrazowego, naturalnego charakteru założenia. Natomiast niezwykle cenne są powierzchnie pokryte bluszczem pospolitym, który występuje pod prawie wszystkimi masywami w otoczeniu pałacu. Murawa na powierzchniach otwartych jest trawiasta, przechwaszczona pospolitymi chwastami łąkowymi, częściowo (w miejscach przegonu koni) stratowana, aż do wystąpienia powierzchni martwych.

Nad brzegami zbiorników wodnych, kanałów i rowów występuje w znacznych ilościach w warunkach naturalnych kosaciec żółty.

Podszyt

Na terenie wokół pałacu bujny, nadmierny, pochodzący z samosiewów i przerośniętych skupin krzewów ozdobnych (głównie śnieguliczki białej). Wraz z wysokimi roślinami zielnymi runa oraz samosiewami drzew w wieku do 20 lat ogranicza widoki i zaciera kompozycję parku.

Na uwagę zasługują wspaniałe skupiny rododendronów i azalii. Wprowadzono je masowo na początku XX wieku wzdłuż kanałów, na cmentarzu oraz wokół pałacu. Zachowało się około

50% skupin, w których krzewy osiągnęły wspaniałe rozmiary (rododendrony o wysokości ok. 4 m i szerokości ok. 8 m). Krzewy te są obecnie w okresie kwitnienia największą atrakcją parku. Pozostają jednak bez pielęgnacji, przechwaszczone, a ponadto systematycznie niszczone (w okresie kwitnienia łamane przy zrywaniu kwiatów, jesienią liści używa się do produkcji bukietów, w pozostałym okresie notuje się wypadki wykopywania naturalnych odkładów do przesadzania).

Podszyt w części północnej pochodzący z samosiewów, naturalny, właściwy dla lasu.

Drzewostan

Część północna - użytkowana jest jako las w granicach Nadleśnictwa Prószków. Drzewostan o powierzchni ok. 100 ha zajmuje oddziały 194, 195, 196, 197 i 198 obrębu Dobra. Nierównomierny, mieszany, różnowiekowy o charakterze lasu. Zbudowany na przeważającej powierzchni z dębu szypułkowego w wieku 120 - 100 lat oraz świerka pospolitego w wieku 80 - 120 lat. Szacunkowy udział gatunków w wieku powyżej 100 lat: dąb szypułkowy (70%), świerk pospolity (20%), lipa szerokolistna (4%), olsza czarna (15%), lipy (10%), buk zwyczajny (2%), inne (13%). Dęby tworzą górne piętro lasu lub występują jako przestoje w młodnikach. Są to drzewa najstarsze, warte zachowania. Świerk występuje w górnym piętrze wraz z dębem, oraz w zmieszaniu z innymi gatunkami w drzewostanach młodszych, miejscami tworzy drzewostan jednogatunkowy, równowiekowy. Oba te gatunki w zależności od siedliska uzupełniane są: olszą czarną, lipą, bukiem zwyczajnym, brzozą brodawkową i w mniejszym stopniu dębem czerwonym, błotnym, grabem pospolitym, modrzewiem europejskim, jesionem wyniosłym, klonami jaworem i wyniosłym.

Sporadycznie występują dwa gatunki egzotyczne: choina kanadyjska i jedlica Douglasa. Część lasu - w oddziałach 194 f g, 196 i 197 stanowi *obszar cenny przyrodniczo* "Popowicki Las".

Część południowa - park przypałacowy.

Drzewostan niejednorodny, noszący ślady przebudów i uzupełnień. Najstarszy wokół małego stawu od strony południowej alei lipowej w wieku 250 - 350 lat. Wiek pozostałych drzew w zasadzie nie przekracza 150 - 200 lat. Liczne są uzupełnienia sprzed 80 - 100 lat, szczególnie dębów czerwonych i błotnych oraz uzupełnienia choiny kanadyjskiej i żywotnika zachodniego.

Szacunkowy udział gatunków: świerk pospolity (30%), dąb czerwony (15%), lipa szerokolistna (15%), dąb szypułkowy (10%), kasztanowiec biały (5%), olsza czarna (10%), inne (15%), w tym największy udział: dąb błotny, klon pospolity, robinia akacjowa, żywotnik zachodni, choina kanadyjska, sosna wejmutka, topola kanadyjska.

Pozostałe gatunki w niewielkich ilościach lub sporadycznie.

Aleje na terenie parku:

- Aleja dębów czerwonych (Aleja Jelki) - 6 rzędów dębów czerwonych w wieku 100 lat.
- Aleja kasztanowców - 4 rzędy kasztanowców białych w wieku ok. 120 lat.
- Aleja lipowa - najstarsza aleja z lipy szerokolistnej w wieku ok. 200 lat. Liczne samosiewy młodsze. Przy alei ograniczonej kanałem występują również dęby szypułkowe oraz sporadycznie olsza czarna, wiąz szypułkowy i wiązowiec zachodni. Wiek różny, podobnie jak lipy ok. 200 lat.
- Aleja lipowa północna (Aleja Cesarska) - zbudowana lipy szerokolistnej w wieku 150 lat.
- Aleja dębów błotnych - wiek ok. 100 lat.
- Aleja dębów czerwonych - wiek ok. 100 lat.

Wnioski w zakresie ochrony ekologicznej

Obydwa kompleksy leśne wraz z ich wspólnym systemem melioracyjnym oraz aleje

i zadrzewienia od strony północno - wschodniej (100 ha) należy objąć ochroną jako zadrzewienia wiatrochronne.

Wnioski konserwatorskie

Należy uporządkować szatę roślinną pod względem gatunkowym - usunąć samosiewy i ekspansywne krzewy. Szczególną ochroną należy otoczyć krzewy różaneczników - osobiliwość parku. Pierwotnie istniały nasadzenia rzędowe wzdłuż brzegów kanałów, obecnie - poprzerywane. Należy uzupełnić rzędy nasadzeniami.

Dobra

Zespół pałacowo - parkowy w Dobrej to założenie krajobrazowe o układzie swobodnym w dolinie rzeki Białej z przylegającym, wywyższonym terenem od strony północnej. Park ma kształt wydłużony w kierunku północno - zachodnim, nieregularny, ciągnie się wzdłuż rzeki na długości ok. 1,5 km i szerokości ok. 300 m.

Na większości powierzchni ma charakter parku łąkowego, gdzie głównym walorem są łąki widokowe, stawy i rozlewiska rzeki. W części północnej park łagodnie przechodzi w las i łączy się z nim w sposób niewidoczny. Jest użytkowany obecnie jako las i grunty ekonomiczne w oddziałach: 231 h, i, j, k oraz 232 f, g, l, m, t, n - na łącznej powierzchni ok. 15,5 ha.

Wokół łąk rośnie starodrzew, zbudowany z gatunków rodzimych z niewielką domieszką drzew egzotycznych. Na łąkach kilka grup pojedynczych drzew.

Granice parku stanowią:

- od południa i południowego zachodu - droga wojewódzka Prudnik – Krapkowice,
- od zachodu - skraj drzewostanu,
- od północnego wschodu - aleja klonowa do muru ogrodnictwa, następnie wzdłuż murów ogrodnictwa, muru cmentarza i kościoła, dalej skrajem zabudowań wsi Dobra do szosy Krapkowice,
- Prudnik.

W tych granicach park ma powierzchnię ok. 40 ha.

Oprócz rozlewiska Białej na terenie parku znajdują się dwa stawy:

- w pobliżu pałacu (na północ) - staw połączony z rozlewiskiem Białej o powierzchni 1,93 ha, zaniedbany, zarastający olszą,
- w południowo - zachodnim krańcu parku staw o powierzchni ok. 2 ha, zasilany odnogą Białej.

Gleba na terenach wywyższonych skrytobielicowa, wytworzona z piasków gliniastych mocnych, miejscami z gliny lekkiej, spłaszczonej, świeżej lub gliny z domieszką żwirów. W dolinie rzeki gleby murszowo - mineralne, torf niski, mokry, miejscami gleby brunatne. Gleba kwaśna, na dużych powierzchniach podmokła.

Drzewostan

Drzewostan liściasty, miejscami mieszany. Na terenach obniżonych gatunkiem dominującym jest olsza czarna, uzupełniona: dębem szypułkowym, jesionem wyniosłym, klonami, pojedynczo i grupowo świerkiem pospolitym.

Na terenach wywyższonych gatunkiem dominującym jest dąb szypułkowy, uzupełniony głównie klonem pospolitym, lipą szerokolistną, klonem jaworem oraz olszą czarną, grabem pospolitym, jesionem wyniosłym, miejscami robinia akacjową i wiązem szypułkowym. Na terenie parku występuje też: platan, sosna wejmutka, cypryśnik błotny, choina kanadyjska, limba.

Krzewy

Krzewy pokrywają wszystkie powierzchnie pod drzewostanem oraz rozprzestrzeniają się na zewnątrz, tworząc na obrzeżach łąk i wokół pałacu zarośla. Za wyjątkiem kilku gatunków nie przedstawiają wartości ozdobnej. Rozprzestrzeniają się żywiołowo, zdziczałe gatunki ekspansywne wyparły gatunki słabsze i pokrywają coraz większe połacie parku, zacierając kompozycję i przysłaniając osie widokowe.

Na uwagę zasługują wyjątkowo cenne: bluszcz pospolity oraz różaneczniki, a także głogi, trzmieliny i winobluszcze.

Bluszcz występuje powszechnie i licznie, wytworzył formy kwitnące. Tworzy zwarte dywany, szczególnie w południowo - zachodniej stronie parku. Jest wart szczególnej ochrony.

Różaneczniki, którymi pierwotnie obsadzone było rozlewisko rzeki, zostały w okresie powojennym w znacznej mierze zniszczone, zachowane w części na wyspach są jedną z większych atrakcji parku.

Runo parkowe

Naturalne, bujne, złożone niemal całkowicie z chwastów. Podmokły teren i dobre siedlisko przy całkowitym braku pielęgnacji umożliwiły swobodny rozwój roślinności zielnej, charakterystycznej dla terenów leśnych. Dla parku w większości nieprzydatne, podkreślają zaniedbanie obiektu. Przytłumione zostały cenne powierzchnie pokryte bluszczem i zawilcem gajowym.

Z roślin zielnych nie tworzących runa na uwagę zasługują: kosaciec żółty, rosnący dziko na brzegach wód i grązel żółty w północnej stronie rozlewiska Białej.

Wnioski

- Należy objąć ochroną cały zespół pałacowo - parkowy jako całość zespołu dworskiego.
- Granicami ochrony ekologicznej należy objąć teren parku powiększony do linii wysokiego napięcia oraz na pozostałym terenie pasem 250 m od granic parku.
- Ochroną ekologiczną należy objąć rzekę Białą na całej jej długości.

Kujawy

Dworski park krajobrazowy przy Stadninie Koni o powierzchni 3 ha położony jest przy drodze Krapkowice - Prudnik, biegnącej wzdłuż południowej i wschodniej granicy parku.

Drzewostan

Na terenie parku wraz z przyległą zabudową folwarczną najliczniej występującymi gatunkami są: robinia biała (26%), klon pospolity (12,6%), lipa drobnolistna (9,5%), dąb czerwony (7,7%) i kasztanowiec biały (7,5%).

Z nasadzeń pierwotnych najliczniej zachowały się: kasztanowiec, dąb szypułkowy, klon pospolity, lipy drobnolistne, lipy szerokolistne. Pozostałe drzewa pochodzą z nasadzeń lub samosiewów powstałych po 1945 r.

Starodrzew rozmieszczony jest na obrzeżach i w części wschodniej parku, w układach swobodnych tworząc niewielkie grupy drzew lub występując jako drzewa syngieltowe na polanie przed pałacem.

Pod okapem starego drzewostanu występują liczne samosiewy gatunków ekspansywnych - klonu pospolitego i robinii białej. Ponadto w ostatnich 10-15 latach pod okapem drzew i na terenie polany wykonano liczne, rzędowe nasadzenia świerka, dębu czerwonego, lipy drobnolistnej i jarząba pospolitego. Zadrzewienia te zacierają zachowany układ kompozycyjno - przestrzenny parku. Stan zdrowotny drzew jest w większości zadowalający.

W przeszłości drzewostan był znacznie bogatszy, na terenie parku licznie występowały

gatunki iglaste takie jak: choina kanadyjska, sosna wejmutka i modrzew europejski, a spośród gatunków obcego pochodzenia - tulipanowiec amerykański.

Krzewy

Na terenie parku rośnie ok. 200 sztuk krzewów, wśród których występują: bluszcz pospolity, bez czarny i cis pospolity oraz obcego pochodzenia - tawuła van Houttea. Krzewy pochodzą z planowych nasadzeń, wykonanych w okresie powojennym, a w przypadku bzu czarnego z naturalnych samosiewów, spowodowanych brakiem prac pielęgnacyjnych w parku.

Runo parkowe

W runie pod okapem drzewostanu oraz na obrzeżach polany trawiastej występuje 10 gatunków roślin zielnych, charakterystycznych dla zespołów liściastych i ich obrzeży - m.in. podagrycznik, koniczyna, mniszek, pokrzywa, jaskółcze ziele, jasnota różowa, dzika rudbekia. W części frontowej część starych drzew porasta bluszcz. Polana parkowa pokryta jest starym, lecz w miarę dobrze utrzymanym trawnikiem parkowym.

Wnioski

- Stary drzewostan powinien być objęty ochroną konserwatorską.
- Ustalenie granic ochrony ekologicznej ma na celu ochronę roślinności przed ujemnym wpływem czynników zewnętrznych.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Strzelecзки następujące obiekty zostały uznane za pomniki przyrody na mocy:

- ***Rozporządzenia Wojewody Opolskiego nr 0151/P/38/05 z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody***
  1. *Pojedynczy okaz, Moszna, w bocznej alei, po południowej stronie pałacu, w narożniku trawnika, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.155;*
  2. *Pojedynczy okaz, Moszna, w pobliżu zamku w Mosznej, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.156;*
  3. *Skupisko 4 szt. drzew, Moszna, przy drodze dojazdowej do pałacu, wzdłuż drogi, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.157;*
  4. *Skupisko 3 szt. drzew, Moszna, w parku, w pobliżu stawu parkowego z wysepką, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.13.93.PP.1605032.158;*
  5. *Skupisko 3 szt. drzew, Moszna, w pobliżu zamku w Mosznej (za budynkiem pałacu) w karcie informacyjnej i rozporządzeniu przypisane do działki nr 9, która w obecnej ewidencji na przedmiotowym terenie nie występuje, nr rejestracyjny CRFOP PL.ZIPOP.1339.PP.1605032.159;*
  6. *Pojedynczy okaz, Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.105*

7. Skupisko 2 szt. drzew Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP:
PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.104

• **Rozporządzenia Wojewody Opolskiego nr 0151/P/42/08 z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody**

8. Pojedynczy okaz, Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP:
PL.ZIPOP.1393.PP1605032.280

9. Pojedynczy okaz, Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP:
PL.ZIPOP.1393.PP1605032.281

10. Pojedynczy okaz, Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP:
PL.ZIPOP.1393.PP1605032.282

Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Na obszarze gminy Strzeleczki projektuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK Uroczysko Osobłogi, który zlokalizowany jest w dolinie Osobłogi między Komornikami, a Nowym Młynem. Na terenie ZPK znajdują się najcenniejsze krajobrazowo fragmenty doliny Osobłogi z zachowanymi zadrzewieniami łągowymi i grądowymi.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Strzeleczki projektuje się utworzenie dwóch użytków ekologicznych UE Starorzecze 1 i UE Starorzecze 2. W obrębie starorzeczy występują koncentracje chronionych gatunków zwierząt oraz cenne siedliska przyrodnicze chronione.

Rozdział III - ZASOBY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU

1. Rys historyczny osadnictwa w gminie

Gmina Strzeleccki leży u wylotu Bramy Morawskiej, na prastarym szlaku handlowym i wędrówek ludów. Osadnictwo nie było tu jednak nigdy równie intensywne jak na sąsiedniej Wysoczyźnie Głubczyckiej, gdzie istniały znacznie korzystniejsze warunki glebowe dla rolnictwa. Najstarsze ślady osadnictwa rolniczego na obszarze gminy datują się na okres środkowego paleolitu (3000 - 2400 lat p.n.e.), z którego pochodzą znaleziska kultury pucharów lejkowatych - na południe od doliny Białej i w okolicach Dobrej.

Znane są też ślady osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu i żelaza (1300 - 400 lat p.n.e.), z okresu lateńskiego (350 lat p.n.e. - 10 r. n.e.) oraz kultury przeworskiej (okres późnorzymski - 10 r. n.e. - 450 r. n.e.) Dość liczna jest liczba stanowisk archeologicznych wczesnośredniowiecznych i średniowiecznych (VI - XV w.) w okolicach Strzeleczek, Raławiczek, Kujaw i Mosznej.

Większość wsi w gminie była lokowana na prawie niemieckim w XHI - XTV w. Część wsi, prawdopodobnie istniejących już wcześniej także przeszła na niemieckie prawo lokacyjne. Od połowy XV w. do końca XVIII w. miał miejsce kolejny okres kształtowania się wsi na Śląsku. Powstawały wtedy wielkie gospodarstwa rolne - folwarki, co wprowadziło zmiany w obrazie dotychczasowych wsi kmiecych i w stosunkach własnościowych. W tym okresie zakładano też nowe wsie na mniej żyznych obszarach.

Wieś gminna - Strzeleccki powstała jako osada targowa na szlaku handlowym z Opawy przez Głogówek, Bory Niemodlińskie, Lewin do Brzegu, prawdopodobnie w XIII w. W źródłach pisanych wzmiankowana jest jako Strelicz (1327 r.), Parva Streletz (1531 r.), Małe Strehletzke (1784r.). Nazwa miejscowości wywodzi się od strzelców - łowców książęcych.

Do 1532 r. miejscowość pozostawała w posiadaniu książąt piastowskich. W 1524 r. - Strzeleccki uzyskały prawa miejskie, w roku 1526 - prawo do organizowania jarmarków i cotygodniowych targów. Od 1564 r. miasto było w posiadaniu hrabiowskiego rodu Prószkowskich, później rodziny von Dietrichstein, od 1783 r. należało do Hohenzollernów. Po 1750 r. (inne źródła podają 1742 r.) - Strzeleccki utraciły prawa miejskie, mimo to były traktowane jako osada targowa z prawem wyboru burmistrza do 1919 r. W 1894 r. terytorium miejscowości zostało powiększone - włączono w granice administracyjne kolonie: Kopalinę i Oracze. W XVII w. Strzeleccki były znaczącym ośrodkiem rzemieślniczym (40 mistrzów garncarskich, sporo szewców, bednarzy, tkaczy).

W roku 1864 w Strzelecckach zamieszkiwało 50 rodzin mieszczańskich, 110 zagrodniczych i ok. 80 rzemieślniczych. Było 151 budynków mieszkalnych, 186 gospodarczych, gospoda, gorzelnia, browar.

Strzeleccki nękane były wielokrotnie pożarami, ubogie są z tego powodu w zabytki. Na uwagę zasługuje zabytkowy kościół z XVII w.

W 1895 r. Strzeleccki liczyły 2036 mieszkańców, w 1925 r. - 1950, w 1933 r. - 1839, w 1939 r. - 1875 mieszkańców.

2. Zasoby środowiska kulturowego

Zasoby środowiska kulturowego w gminie Strzeleccki są reprezentowane przez:

- obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków,
- obiekty *wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków*,
- ślady osadnictwa przedhistorycznego, udokumentowane jako stanowiska archeologiczne,

- wskazane do ochrony i objęcia studiami historyczno - urbanistycznymi genetyczne układy przestrzenne jednostek osadniczych,

2.1. Obiekty i tereny prawnie chronione, wpisane do rejestru zabytków.

Wykaz obiektów nieruchomych zabytkowych z gminy Strzeleccki wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego – stan na dzień 14 grudnia 2017r.

Lp.	Gmina	Miejscowość	Obiekt i adres obecny	Data powstania	Nr decyzji o wpisie do rejestru
1.	Strzeleccki	Dobra	Kościół parafialny św. Jana Chrzciciela ul. Szkolna	Pocz. XX w.	153/2011 z 4.05.2011
2.	Strzeleccki	Dobra	Ruina pałacu ul. Lipowa	1720, 1857 – 60 ob. odbudowywany	728/64 z 14.03.1964r.
3.	Strzeleccki	Dobra	Ogrodzenie cmentarza z bramami.	Pocz. XX w.	153/2011 z 04.05.2011
4.	Strzeleccki	Dobra	Oficyna w zespole pałacowym, ul. Lipowa 31	XVIII / XIX w.	728/64 z 14.03.1964r.
5.	Strzeleccki	Dobra	Krajobrazowy park pałacowy	2 poł. XIX w.	91/84 z 26.01.1984r.
6.	Strzeleccki	Kujawy	Kościół parafialny p.w. św. Trójcy ul. Prudnicka	1583, 1838r.	558/59 z 24.02.1959r. 843/64 z 7.05.1964r. 586/59 z 12.10.1959r.
7.	Strzeleccki	Kujawy	Brama-dzwonnica ul. Prudnicka	XVI-XVII w.	559/59 z 24.02.1959r.
8.	Strzeleccki	Kujawy	Park w zespole pałacowo folwarcznym	1 poł. XIX w., 1900	257/90 z 27.06.1990r.
9.	Strzeleccki	Łowkowice	Wiatrak ul. Wiatrakowa 14	1868r.	1622/66 z 21.09.1966r.
10.	Strzeleccki	Moszna	Pałac, ul. Zamkowa 1	1896-1913	681/63 z 24.06.1963r. 1623/66 z 21.09.1966r.
11.	Strzeleccki	Moszna	Pałacowy Park Krajobrazowy	XVII-XIX W.	32/78 z dn. 17.11.1978, 184/50 z dn. 31.05.1950
12.	Strzeleccki	Moszna	Dom w zespole pałacowym, ul. Wiejska 22	XIX/XX w.	2243/90 z 22.11.1990r.
13.	Strzeleccki	Moszna	Stacja pomp w zespole pałacowym ul. Zamkowa	k. XIX w.	2251/90 z 6.03.1990r. dz. nr 307/1
14.	Strzeleccki	Pisarzowice	Kościół parafialny p.w. św. Michała Archaniola nr 6	k. XIII, ok.1600	835/64 z 07.05.1964r. 562/59 z 24.02.1959r.
15.	Strzeleccki	Pisarzowice	Pałac nr 1	XVIII w.	843/64 z 7.05.1964r. 316/58 z 1.03.1958r.
16.	Strzeleccki	Raclawiczki	Kościół parafialny p.w. św. Marii	1802r.	1066/66 z

			Magdaleny ul. Plebiscytowa		18.01.1966r.
17.	Strzeleccki	Raclawiczki	Plebania, ul. Plebiscytowa 5	1836r.	1624/66 z 21.09.1966r.
18.	Strzeleccki	Raclawiczki	Mogiła zbiorowa powstańców śląskich na cmentarzu przykościelnym	1921 r., nagrobek k. XX w.	199/88 z 20.12.1988r.
19.	Strzeleccki	Strzeleccki	Kościół parafialny p.w. św. Marcina	2 poł. XVIII w	1068/66 z 20.01.1966r.
20.	Strzeleccki	Strzeleccki	Plebania, ul. Kościelna 2	1 poł. XIX w.	1625/66 z 21.09.1966r.
21.	Strzeleccki	Strzeleccki	Trzy mogiły zbiorowe żołnierzy z II wojny światowej na cmentarzu parafialnym	1945 r.	217/89 z 15.09.1989r.

2.2. Zabytki nieruchome inne z gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Materiał, data powstania
1.	Dobra	Przedszkole (dawniej klasztor)	ul. Szkolna 31 (d. w wykazie ul. Szkolna 43)	Mur., 1.20 XX w.
2.	Dobra	Kaplica cmentarna przy kościele	Cmentarz przykościelny	Mur, pocz. XX w.
3.	Dobra	Spichlerz w zespole pałacowym	ul. Lipowa	Mur., XVIII/XIX w.
4.	Dobra	Ujeżdżalnia w zespole pałacowym	ul. Lipowa	Mur., szach., k. XIX w.
5.	Dobra	Mauzoleum rodziny Seherr – Thoss na terenie parku	na terenie parku	Mur., ok. 1857-1860
6.	Dobra	Budynek siłowni w zespole pałacowym na terenie parku	przy ul. Prudnickiej	Mur., 1923 r.
7.	Dobra	Stajnia w zespole pałacowym	ul. Lipowa	Mur., k. XIX w.
8.	Dobra	Stodoła w zespole pałacowym	ul. Lipowa	Mur., pocz. XX w.
9.	Dobra	Brama parkowa (I) w zespole pałacowym	ul. Lipowa dz. nr 233/14	Mur., XVIII w. i pocz. XX w.
10.	Dobra	Budynek ogrodnictwa w zespole pałacowym	ul. Lipowa 29	Mur., k. XIX w. 1.80 XX w.
11.	Dobra	Dom ogrodnika w zespole pałacowym	ul. Szkolna 50	Mur., / szach., poł. XIX w.
12.	Dobra	Brama parkowa (II) w zespole pałacowym	ul. Prudnicka	Mur., 3 ćw. XIX w.
13.	Dobra	Brama parkowa (III) w zespole pałacowym, z bud. bramnymi	ul. Prudnicka	Mur., 3 ćw. XIX w.
14.	Dobra	Szkoła, ob. bud. mieszkalny	ul. Szkolna 35	Mur., 1.30 XX w.
15.	Dobra	Sklep i mieszkania ob. ośrodek zdrowia, apteka	ul. Szkolna 2	Mur., 1.70 XX w.
16.	Dobra	Dom (dawn. Gospoda)	ul. Szkolna 17	Mur., poł. XIX w. 1.80 XX w.
17.	Dobra	Dom (dawn. Piekarnia)	ul. Szkolna 22	Mur., pocz. XX w.
18.	Dobra	Dom	ul. Lipowa 6	Mur., k. XIX, 1.20 XX w.
19.	Dobra	Dom	ul. Lipowa 20	Mur., pocz. XX w.
20.	Dobra	Budynek mieszkalny	ul. Prudnicka 31	Mur., pocz. XX w.
21.	Dobra	Dom	ul. Prudnicka 40	Mur., XIX/XX
22.	Dobra	Dom	ul. Prudnicka 41	Mur., XIX/XX w.
23.	Dobra	sklep oraz mieszkanie (dawn. Zajazd)	ul. Prudnicka 68	pocz. XX w., l. 80 XX w.

24.	Dobra	Dom	ul. Szkolna 9a	Mur., k. XIX w.
25.	Dobra	Młyn	ul. Prudnicka 80	Mur., 1910 r.
26.	Dobra	Kapliczka w zesp. młyńskim	ul. Prudnicka 80	Mur., 1812 r.
27.	Dobra	Dom w zesp. młyńskim	ul. Prudnicka 80	Mur., k. XIX w.
28.	Dobra	Stodoła w zespole młyńskim	ul. Prudnicka 80	Mur., 1798, k. XIX w., 1.90 XX w.
29.	Dobra – przys. Nowe Budy	Dom	5/7	mur. pocz. XX w., l. 30 XX w.
30.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 6	Mur., 1924, 1.90 XX w.
31.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 17	Mur., / drewn., pocz. XX w., 1.60
32.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 20	Mur., 1903, 1.70 XX w.
33.	Dobra przys. Nowe Budy	Szopa	W zagrodzie nr 20	Mur., / drewn. k. XIX w.
34.	Dziedzice	Kapliczka – dzwonnica	ul. Główna	Mur., k. XIX w.
35.	Dziedzice	szkoła, ob. przedszkole	ul. Szkolna 4	Mur., pocz. XX w.
36.	Dziedzice	Dom mieszkalny (dawn. Gospoda)	ul. Główna 13	Mur., k. XIX w.
37.	Dziedzice	Gospoda, ob. dom	ul. Główna 25	Mur., 1890, 1975 r.
38.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 5	Mur., 1.30 XX w.
39.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 9	Mur., 3 ćw. XIX w.
40.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 16	Mur., 1.30 XX w.
41.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 14	Mur., 3 ćw. XIX w.
42.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 19	Mur., 1.30, XX w., 1962 r.
43.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 29	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.
44.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 29a (w zagrodzie ul. Główna 29)	Mur., 1910 r.
45.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 34	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.
46.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 36	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.
47.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 38	Mur., 1910 r.
48.	Dziedzice	Spichlerz w zagrodzie	ul. Główna 38	Mur., pocz. XX w.
49.	Dziedzice	dom mieszkalny (dawn. Masarnia)	ul. Główna 39	Mur., pocz. XX, 1.60 XX w.
50.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 40	Mur., k. XIX, 1913 r.
51.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 46	Mur., k. XIX, 1926 r.
52.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 47	Mur., k. XIX. 1.70 XX w.
53.	Dziedzice	Dom mieszkalny	ul. Główna 49	Mur., k. XIX w.
54.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 27	Mur., 1.30 XX w., pocz. XXI w.
55.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 47	Mur., 1927 r.
56.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 49	Mur., 1.30 XX w.
57.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 51	Mur., pocz. XX w., l. 30 XX w.
58.	Dziedzice	Dom	ul. Polna 5	Mur., 1.30 XX w., XX/XXI w.
59.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 3	Mur., pocz. XX, 1.30 XX w.
60.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 8	Mur., pocz. XX, 1.30 XX w.
61.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 12	Mur., pocz. XX, 1.50 XX w.
62.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 14	Mur., XIX/XX, 1.60 XX w.
63.	Dziedzice	zabudowania gospodarcze domu	ul. Szkolna pomiędzy domami nr 16 i 18, znajduje się na działce nr 237	Mur., Pocz. XX w.
64.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 25	Mur., 1912 r.
65.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 30	Mur., pocz. XX, 1.60 XX w.
66.	Komorniki	układ ruralistyczny wsi		1245 (pierwsza wzmianka); zabudowa XIX/XX w.

67.	Komorniki	Kościół paraf. p. w. Nawiedzenia NMP	ul. Kościelna	Mur, 1888 r.
68.	Komorniki	Mur oporowy wokół kościoła parafialnego	ul. Kościelna	Mur, 2 poł XIX w.
69.	Komorniki	Plebania	ul. Kościelna 2	Mur, 1.20 XX w.
70.	Komorniki	Kaplica cmentarna	ul. Prudnicka, cmentarz parafialny	Mur, pocz. XX w.
71.	Komorniki	Kaplica	między ul. Kościelną 17 i 21	Mur, k. XIX w.
72.	Komorniki	Kaplica	ul. Kościelna 100	Mur, poł. XIX w.
73.	Komorniki	Kaplica	naprzeciwko Kościelnej 40, przy ul. Kościelnej	Mur, k. XIX w.
74.	Komorniki	Sklep i mieszkanie (dawn. Gospoda)	ul. Prudnicka 6	Mur, k. XIX w.
75.	Komorniki	Piekarnia przy gospodzie	ul. Prudnicka 6	Mur, k. XIX w.
76.	Komorniki	Dom (dawn. Piekarnia)	ul. Sadowa 2	Mur, k. XIX , 1.70 XX w.
77.	Komorniki	Sklep i mieszkanie	ul. Kościelna 20	Mur, 1.20 XX w.
78.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 5	Mur, 1.20 XX w.
79.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 7	Mur, 1.80 XX w., k. XIX w.
80.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 9	Mur, 1.30 XX w., 1.70 XX w.
81.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 13 (d. nr 7)	Mur, k. XIX w., pocz. XXI w.
82.	Komorniki	Stodoła w zagrodzie	ul. Kościelna 13 (d. nr 7)	Mur, k. XIX w.
83.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 37	Mur, pocz. XX w.
84.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 41	Mur, 1.20 XX w.
85.	Komorniki	Wycug i stodoła w zagrodzie	ul. Kościelna 41	Mur, pocz. XX w.
86.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 51	Mur, 1.30 XX w.
87.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 55	Mur, pocz. XX w.
88.	Komorniki	Wycug w zagrodzie nr 27	ul. Kościelna 57 (d.nr27 przy domu ul. Kościelna 55)	Mur, k. XIX, 1.60 XX w.
89.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 61	Mur, 1.20 XX w.
90.	Komorniki	Dom - Wycug	ul. Kościelna 71b	Mur, 1935 r.
91.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 71b	Mur, 1931 r., 1.70 XX w., pocz. XXI w.
92.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 77	Mur, 1.20 XX w.
93.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 100	Mur, 1925 r.
94.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 94 (d. nr 39)	Mur, 1937 r.
95.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 92 (d. nr 40)	Mur, 1.20 XX w., 1.70 XX w.
96.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 80 (d. nr 46)	Mur, 1.20 XX w., 1.70 XX w., pocz. XXI w.
97.	Komorniki	Zabudowania gospodarcze w zagrodzie	ul. Kościelna 80	Mur, 1.20 XX w., pocz. XXI w.
98.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 76	Mur, XIX w., 1.30 XX w., 1.80 XX w., XX/XXI w.
99.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 68 (d. nr 52)	Mur, XIX/XX, 1.30 XX w., pocz. XXI w.
100.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 38	Mur, 1864, 1.70 XX w.
101.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 24	Mur, 1.20 XX w.
102.	Komorniki	Dom	ul. Kościelna 12	Mur, pocz. XX w.
103.	Komorniki	Dom	ul. Prudnicka 24	Mur, k. XIX w.
104.	Komorniki	Dom	ul. Słoneczna 1	Mur, 1927 r.
105.	Komorniki	Dom	ul. Sadowa 15	Mur, 1934 r., 1.80 XX w., pocz. XXI w.
106.	Komorniki	Młyn i dom w zesp. młyńskim	ul. Prudnicka 2	Mur, 1878 r.
107.	Komorniki	Kapliczka zespole młyńskim	ul. Prudnicka	Mur, k. XIX w.
108.	Komorniki	Obora w zespole młyńskim	ul. Prudnicka	Mur, 1860 r., pocz. XX w.
109.	Komorniki	Dom w zespole młyńskim	ul. Prudnicka 2a	Mur, 1860 r., 1.70 XX w.

110.	Komorniki	Stodoła w zespole młyńskim	ul. Prudnicka	Mur., 1909 r.
111.	Komorniki	Wozownia w zespole młyńskim	ul. Prudnicka	Mur., 1909 r., 1975r.
112.	Komorniki	Zabudowania gospodarcze w zespole młyńskim	ul. Prudnicka 2	Mur., k. XIX w.
113.	Komorniki – przys. Nowy Młyn	Dom	Nr 3	Mur., 1926 r., 1.70 XX w.
114.	Komorniki – przys. Nowy Młyn	Dom i zab. gosp.	Nr 10	Mur., pocz. XX w.
115.	Komorniki – przys. Nowy Młyn	Młyn wodny w zagrodzie	Nr 11	Mur., poł. XIX w., 1917 r.
116.	Kujawy	układ ruralistyczny wsi		XVI, XVIII, XIX w. zabudowa XIX/XX w.
117.	Kujawy	Mur wokół kościoła, z bramką	ul. Prudnicka	Mur., XVI, XIX w.
118.	Kujawy	Plebania	ul. Prudnicka 62	Mur., k. XIX w.
119.	Kujawy	Spichlerz obok plebani, ob. kaplica	ul. Prudnicka 62	Mur., k. XIX w.
120.	Kujawy	Kapliczka przy kościele	obok ul. Prudnickiej 60	Mur., poł. XIX w.
121.	Kujawy	Kaplica cmentarna	na cmentarzu Rzym. – kat.	Mur., k. XIX w.
122.	Kujawy	Kapliczka	obok domu ul. Prudnicka 6	Mur., pocz. XX w.
123.	Kujawy	Kapliczka	w polu, przy drodze do Raclawiczek	Mur., 3 ćw. XIX w.
124.	Kujawy	Kaplica	w polu, przy drodze do Strzeleczek	Mur., poł. XIX w.
125.	Kujawy	Pałac	ul. Prudnicka 1b	k. XIX w., 1908 r.
126.	Kujawy	Brama wjazdowa	przy pałacu, ul. Prudnicka	Mur., poł. XIX w.
127.	Kujawy	Spichlerz w zespole folwarcznym	ul. Prudnicka	Mur., k. XIX w.
128.	Kujawy	Magazyn (dawn. Stajnie) w zespole folwarcznym	ul. Prudnicka	Mur., poł. XIX w.
129.	Kujawy	Stajnie I w zespole folwarcznym	ul. Prudnicka	Mur., poł. XIX w., 1.60 XX w.,
130.	Kujawy	Stajnie II w zespole folwarcznym	ul. Prudnicka	Mur., k. XIX w.
131.	Kujawy	Obora w zespole folwarcznym	ul. Prudnicka	Mur., k. XIX w.
132.	Kujawy	Gospoda, ob. budynek mieszkalno - usługowy	ul. Prudnicka 1a	Mur., XIX/XX w.,
133.	Kujawy	Sala przy gospodzie, ob. Dom Kultury	ul. Prudnicka 1	Mur., XIX/XX w.,
134.	Kujawy	Dom mieszkalny (dawn. Rzeźnia)	ul. Prudnicka 5	Mur., k. XIX w., 1.50 XX w.,
135.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 1	Mur., 1.30 XX w., 1.80 XX w., pocz. XXI w.
136.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 6	Mur., 1.30 XX w., 1.60 XX w.,
137.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 8	Mur., 1897r., 1.30 XX w.,
138.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 17	Mur., 1922r.
139.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 18	Mur., k. XIX w., 1.60 XX w., pocz. XXI w.
140.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 21	Mur., pocz. XX w., 1.70 XX w.,
141.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 43	Mur., 1.20.XX w.,
142.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 46	Mur., 1908r., 1.30 XX w.,

143.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 47	Mur, 1.30 XX w.,
144.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 48	Mur, 1.30 XX w.,
145.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 49	Mur, pocz. XX w.
146.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 54	Mur, 1.30 XX w.,
147.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 55	Mur, 1.30 XX w., 1.60 XX w.,
148.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 56	Mur, 1.30 XX w., 1.70 XX w.,
149.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 59	Mur, 1920r., 1.70 XX w.,
150.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 64	Mur, 1.30 XX w.
151.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 5	Mur, k. XIX w., 1.70 XX w.,
152.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 19	Mur, 1929r.,
153.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 27	Mur, 1.30 XX w.,
154.	Kujawy	Dom	ul. Opolska 4	Mur, 1936r., modernizacja pocz. XXI w.
155.	Kujawy	Dom	ul. Opolska 9	Mur, k. XIX w.,
156.	Kujawy	Dom w zespole pałacowym	ul. Opolska 10	Mur/szach., k. XIX w.,
157.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 6	Mur, 1.30 XX w., 1.80 XX w.,
158.	Kujawy	Wycug	w zagrodzie, ul. Prudnicka 6	Mur, pocz. XX w., 1.60 XX w.,
159.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 8a	Mur, pocz. XX w., 1.50 XX w.,
160.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 14a	Mur, k. XIX w., 1.70 XX w.,
161.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 17	Mur, pocz. XX w., 1.50 XX w.,
162.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 19	Mur, k. XIX w.,
163.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 31	Mur, k. XIX w.,
164.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 39	Mur, 1.20 XX w., nadbudowa pocz. XXI w.
165.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 44	Mur, XIX/XX w., pocz. XXI w.
166.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 46	Mur, pocz. XX w.,
167.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 50	Mur, 1.20 XX w.,
168.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 50a	Mur, 1.20 XX w.,
169.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 54	Mur, 1.20 XX w.,
170.	Kujawy	Stodoła	w zagrodzie, ul. Prudnicka 54	Mur, XIX/XX w.
171.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 56	Mur, XIX / XX w., 1.60 XX w.,
172.	Kujawy	Sklep i mieszkanie, ob. dom	ul. Prudnicka 57	Mur, k. XIX w.,
173.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 59	Mur, pocz. XX w., 1.30 XX w.,
174.	Kujawy	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa 2	Mur./szach., k. XIX w.
175.	Kujawy	Budynek Mieszkalny	ul. Kolejowa 4	Mur. szach., k. XIX w.
176.	Kujawy	Przedszkole (dawn. Klasztor)	ul. Klasztorna 1	Mur, k. XIX w.
177.	Łowkowice	Kapliczka	ul. Wiejska 22	Mur, k. XIX w., 1.70 XX w.,
178.	Łowkowice	Kapliczka	ul. Wiatrakowa 1	Mur, k. XIX w.,
179.	Łowkowice	Kapliczka	Obok. ul. Wiejska 63	Mur, pocz. XX w., pocz. XXI w.
180.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska (d.nr 4)	Mur, k. XIX w., 1.20 XX w.,
181.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 86	Mur, k. XIX w., 1.70 XX w.,
182.	Łowkowice	Obora	ul. Wiejska 86	Mur, XIX w.,
183.	Łowkowice	Stodoła	ul. Wiejska 86	Mur, k. XIX w.,
184.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 80	Mur, 1922 r., 1.70 XX w., pocz. XXI w.
185.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 84	Mur, k. XIX w., 1.70 XX w.,
186.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 46	Mur, k. XIX w.,
187.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 40	Mur, k. XIX w., 1.30 XX w.,
188.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 28	Mur, k. XIX w., 1.30 XX w., XX/XXI w.
189.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 43	Mur, l. 20 XX w.
190.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 8	Mur, XIX / XX w.,
191.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 6	Mur, 1908 r.,
192.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 4	Mur, pocz. XX w.,

193.	Łowkowice	Dom	ul. Krapkowicka 29	Mur, k. XIX w., 1.50 XX w., pocz. XXI w.
194.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 3	Mur, 1.20 XX w., 1.70 XX w.,
195.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 27	Mur, k. XIX w.,
196.	Łowkowice	Dom	ul. Wiejska 59	Mur, pocz. XX w.,
197.	Łowkowice	Dom	ul. Prudnicka 3	Mur, 1.20 XX w.,
198.	Moszna	Oficina	w zespole pałacowym, ul. Wiejska 30	Mur, ćw. 3 XIX w.,
199.	Moszna	Stajnia i mieszk. pracown.	w zespole pałacowym, ul. Wiejska 24	Mur, k. XIX w.,
200.	Moszna	Stajnia (I)	w zespole pałacowym, ul. Wiejska	Mur, k. XIX w.,
201.	Moszna	Stajnia (II)	w zespole pałacowym, ul. Wiejska	Mur, k. XIX w.,
202.	Moszna	Ujeżdżalnia	w zespole pałacowym, ul. Wiejska	Mur, k. XIX w.,
203.	Moszna	Wozownia ob. stajnie	w zespole pałacowym, ul. Wiejska	Mur./szach., k. XIX w.,
204.	Moszna	Kuchnie, ob. mieszkania	w zespole pałacowym, ul. Wiejska	Mur, k. XIX w.,
205.	Moszna	Pralnia, ob. mieszkania	w zespole pałacowym, ul. Wiejska 42	Mur, k. XIX w.,
206.	Moszna	Siłownia, ob. hotel	w zespole pałacowym, ul. Wiejska 40	Mur, k. XIX w.,
207.	Moszna	Stara siłownia ob. mieszkania	w zespole pałacowym, ul. Wiejska 46	Mur, k. XIX w.,
208.	Moszna	Stolarnia	w zespole pałacowym, ul. Wiejska	Mur./szach, k. XIX w.,
209.	Moszna	Kotłownia	przy szklarni w zespole, dz. nr 310	Mur, k. XIX w.,
210.	Moszna	Brama z lwami	w zespole pałacowym, ul. Prudnicka, przy wjeździe od strony Zieliny	Mur, k. XIX w., XX w.
211.	Moszna	Brama z gladiatorami	w zespole pałacowym, ul. Prudnicka, przy wjeździe od strony Dębiny	Mur, k. XIX w., XX w.
212.	Moszna	Aleja dębów czerwonych	w zespole pałacowym, dz. nr 327	k. XIX w.,
213.	Moszna	Aleja lipowa	w zespole pałacowym, dz. nr 306/2	relikty z XVIII w., kolejne nasadzenia do XXI w.
214.	Moszna	Aleja kasztanowców	w zespole pałacowym, dz. nr 324/2	k. XIX w.,
215.	Moszna	Obory	w zespole folwarcznym, ul. Prudnicka 1	Mur, k. XIX w.,
216.	Moszna	Dom	w zespole folwarcznym, ul. Prudnicka 1	Mur, k. XIX w.,
217.	Moszna	Magazyn (dawn. Elektrownia)	w zespole folwarcznym	Mur, XIX / XX w.,
218.	Moszna	Stodoła	w zespole folwarcznym, ul. Prudnicka 1	Mur, XIX / XX w.,
219.	Moszna	Mur z bramą	w zespole folwarcznym, ul. Prudnicka 1	Mur, k. XIX w.,
220.	Moszna	Mur ogrodzeniowy	w zespole folwarcznym, ul. Prudnicka 1	Mur, k. XIX w.,
221.	Moszna	Zajazd ob. mieszkania	ul. Prudnicka 12 (d. w wykazie Zamkowa 1)	Mur./szach., k. XIX w.,
222.	Moszna	Chlew	przy zajeździe, ul. Zamkowa 2 (d. Zamkowa 1)	Mur./szach., k. XIX w., 1.80 XX w.,

223.	Moszna	Dom	ul. Leśna 1	Mur., k. XIX w., 1.20 XX w.,
224.	Moszna	Dom	ul. Leśna 6	Mur., XIX / XX w., 1.70 i 90 XX w.,
225.	Moszna	Dom	ul. Leśna 14	Mur., XIX / XX w., 1.20 XX w., pocz. XIX w.
226.	Moszna	Dom	ul. Leśna 18	Mur., 1901r., 1.50 XX w.,
227.	Moszna	Dom	ul. Leśna 26	Mur., pocz. XX w., 1.70 XX w.,
228.	Moszna	Dom strażnika leśnego	ul. Powstańców Śl. 51	Drew., XIX / XX w., 1.60 XX w.,
229.	Moszna	Leśniczówka	Urszulanowice 1	Mur., XIX / XX w.,
230.	Moszna	Leśniczówka	Urszulanowice 3	Mur., XIX / XX w.,
231.	Moszna - przys. Urszulanowice	Chlew	przy leśniczówce, Urszulanowice 3	Mur., k. XIX w.,
232.	Moszna - przys. Urszulanowice	Szopa	przy leśniczówce	Drewn., k. XIX w.,
233.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 13	Mur., 1912 r.
234.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 16	Mur., XIX / XX w.,
235.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 18	Mur., 3 ćw. XIX w.
236.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 25/27	Mur., k. XIX w.
237.	Moszna	Kuźnia, ob. magazyn rolniczy	ul. Leśna 5	Mur., k. XIX w.
238.	Moszna	Kolejowy przepust ceglany	Km.22.104 w obrębie miejsc. Moszna	Mur., k. XIX w.
239.	Moszna przys. Urszulanowice	Dom	nr 2	Mur./ szach, 1892 r.
240.	Moszna przys. Urszulanowice 2	Chlew i kurnik w zagr.	w zagrodzie nr 2	Mur., k. XIX w.
241.	Moszna przys. Urszulanowice	Silos na paszę	Urszulanowice 2	Mur., l. 20 XX w.
242.	Pisarzowice	Kapliczka	przy drodze do Strzeleczek	Mur., l. 20 XX w.
243.	Pisarzowice	Plebania	nr 6	Mur. Pocz. XX w., l. 70 XX w.
244.	Pisarzowice	Zabudowania gospodarcze	przy plebanii	Mur. Pocz. XX w., l. 70 XX w.
245.	Pisarzowice	Mur i brama	w zespole folwarcznym	mur., Poł. XIX w.
246.	Pisarzowice	Czworaki	w zespole folwarcznym	mur., 3 ćw. XIX w.
247.	Pisarzowice	Obora	w zespole folwarcznym	mur., 3 ćw. XIX w.
248.	Pisarzowice	Obora	w zespole folwarcznym	mur., k. XIX. w.
249.	Pisarzowice	Stodoła	w zespole folwarcznym	mur., k. XIX w.
250.	Pisarzowice	Spichlerz	w zespole folwarcznym	mur., Poł. XIX w.
251.	Pisarzowice	Wozownia	w zespole folwarcznym	mur., Poł. XIX w.
252.	Pisarzowice	Stodoła	w zespole folwarcznym	mur., Pocz. XX w.
253.	Pisarzowice	Młyn AMERYKAN	dz. nr 564; ok. 1,8 km na NE od kościoła w Pisarzowicach	mur., 2 poł. XIX w.
254.	Pisarzowice	Dom mieszkalny z piekarnią	w zespole młyńskim	mur., 2 poł. XIX w.
255.	Pisarzowice	Spichlerz	w zespole młyńskim	mur., 2 poł. XIX w.
256.	Pisarzowice	Bar (dawn. Gospoda)	nr 3	mur., l. 20 XX, l. 70 XX w.
257.	Pisarzowice	Dom	nr 5	mur., l. 20 XX w.
258.	Pisarzowice	Przedszkole i mieszkanie (dawn. Szkoła)	nr 9	mur., l. 20 XX w.
259.	Pisarzowice	Dom	nr 12	mur., k. XIX w.
260.	Pisarzowice	Dom	nr 20	mur., Pocz. XX w.
261.	Pisarzowice	Dom	nr 24	mur., Pocz. XX w.
262.	Pisarzowice	Dom	nr 26	mur., Pocz. XX w. l. 70 XX w.
263.	Pisarzowice	Dom	nr 27	mur., l. 20 XX w., l. 70 XX w.
264.	Pisarzowic	Dom	nr 36	mur., 1936 r.
265.	Pisarzowice	Dom	nr 42	mur., XIX / XX w.
266.	Pisarzowice	Dom	nr 48	mur., k. XIX w., l. 30 XX w.
267.	Pisarzowice	Szkoła	nr 80	mur., l. 30 XX w.

268.	Pisarzowice	Dom	nr 82	mur., 1935 r.
269.	Pisarzowice	Dom	nr 94 (starsza część)	mur., k. XIX w.
270.	Pisarzowice	Dom	nr 96	mur., k. XIX w., l. 70 XX w.
271.	Pisarzowice przys. Buława	Dom	nr 19	mur./ szach., 1901, l. 90. XX w.
272.	Pisarzowice przys. Buława	Dom	nr 23	mur. 1898 r.
273.	Pisarzowice przys. Buława	Obora	nr 23 (d. w zagrodzie nr 10)	mur. k. XIX w.
274.	przys. Buława	obora w zespole folwarcznym	dz. nr 19/5 gm. Głogówek, pow. prudnicki	mur. XIX / XX w.
275.	przys. Buława	stajnia, spichlerz i mieszkanie w zespole folwarcznym	dz. nr 19/4 i 19/5 gm. Głogówek, pow. prudnicki	mur. XIX / XX w. , l. 30 XX w.
276.	Raclawiczki	Układ ruralistyczny wsi		mur. zabudowa XIX/XX w., pocz. XXI w.
277.	Raclawiczki	Budynek gospodarczy	obok plebanii	mur., 2 poł. XIX w.
278.	Raclawiczki	Dom	ul. Boczna 5	mur., l. 30 XX w.
279.	Raclawiczki	Dom	ul. Graniczna 36	mur., XIX/XX w., l. 30 XX w., pocz. XXI w.
280.	Raclawiczki	Dom	ul. Graniczna 58	mur., l. 30 XX w., pocz. XXI w.
281.	Raclawiczki	Dom	ul. Graniczna 60	mur., XIX / XX w., l. 60 XX w.
282.	Raclawiczki	Dom	ul. Graniczna 72	mur., l. 20 XX w., l. 60 XX w.
283.	Raclawiczki	Wycug przy domu	ul. Graniczna 72	mur., pocz. XX w.
284.	Raclawiczki	Dom	ul. Leśna 2	mur., l. 20 XX w.
285.	Raclawiczki	Dom	ul. Leśna 4	mur., l. 20 i 80 XX w.
286.	Raclawiczki	Dom	ul. Leśna 7	mur., XIX/XX w, l. 50 XX w.
287.	Raclawiczki	Dom	ul. Leśna 8	mur., l. 30 XX w.
288.	Raclawiczki	Dom	ul. Lompy 4	mur., pocz. XX w., l. 80 XX w.
289.	Raclawiczki	Dom	ul. Opolska 15	mur., l. 20 XX w.
290.	Raclawiczki	Dom	ul. Opolska 19	mur., l. 20 XX w.
291.	Raclawiczki	Dom kultury (dawn. Gospoda)	ul. Opolska 20	mur., l. 20 XX w., 1984 r.
292.	Raclawiczki	Dom	ul. Opolska 21	mur., XIX/XX, l. 70 XX w.
293.	Raclawiczki	Dom	ul. Opolska 26	mur., k. XIX w., l. 80 XX w.
294.	Raclawiczki	Dom	ul. Opolska 29	mur., 1930, l. 70 XX w., pocz. XXI w.
295.	Raclawiczki	Dom	ul. Opolska 31	mur., 1931 r.
296.	Raclawiczki	Dom	ul. Opolska 44	mur., l. 30 i 70 XX w.
297.	Raclawiczki	Dom	ul. Opolska 50	mur., k. XIX w., l. 20 XX w., pocz. XXI w.
298.	Raclawiczki	Dom	ul. Plebiscytowa 7	mur., l. 20 i 70 XX w.
299.	Raclawiczki	Dom	ul. Plebiscytowa 11	mur., pocz. XX w., l. 60 XX w.
300.	Raclawiczki	Dom	ul. Plebiscytowa 18	mur., 1904 r.
301.	Raclawiczki	Dom	ul. Plebiscytowa 19	mur., l. 20 XX w.
302.	Raclawiczki	Dom	ul. Plebiscytowa 22	mur., k. XIX w.
303.	Raclawiczki	Dom	ul. Plebiscytowa 34	mur., l. 20 i 80 XX w.
304.	Raclawiczki	Stajnia w zespole folwarcznym	ul. Plebiscytowa 44	mur., XIX / XX w., l. 80 XX w.
305.	Raclawiczki	Obora w zespole folwarcznym	ul. Plebiscytowa 44	mur., XIX / XX w., l. 70 XX w.
306.	Raclawiczki	Dom	ul. Plebiscytowa 62	mur., l. 30 XX w., 1948 r.
307.	Raclawiczki	Dom	ul. Powstańców Śląskich 3	mur., pocz. XX w., 1957 r.
308.	Raclawiczki	Dom	ul. Powstańców Śląskich 12	mur., l. 20 XX w.
309.	Raclawiczki	Dom	ul. Powstańców Śląskich 14	mur., 1910, l. 70 XX w.
310.	Raclawiczki	Dom	ul. Powstańców Śląskich 28	mur., pocz. XX w.
311.	Raclawiczki	Dom	ul. Powstańców Śląskich 32	mur., l. 30 XX w.
312.	Raclawiczki	Dom	ul. Powstańców Śląskich 40	mur., l. 30 XX w.

313.	Raclawiczki	Dom	ul. Szkolna 2	mur., 3 ćw. XIX w., l. 20 XX w.
314.	Smolarnia	Kapliczka - dzwonnica	ul. Opolska przy skrzyżowaniu z ul. Pachów	mur., k. XIX w.
315.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 5	mur., k. XIX w., l. 70 XX w.
316.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 5a	mur., 3 ćw. XIX w.
317.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 9	mur., k. XIX w., l. 20 XX w.
318.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 10	mur., 1936 r.
319.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 13	mur., k. XIX w., l. 20 XX w.
320.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 19	mur., k. XIX w., l. 70 XX w., pocz. XXI w.
321.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 23	mur., 3 ćw. XIX w., l. 70 XX w.
322.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 26	mur., XIX / XX w.
323.	Smolarnia	Sklep (dawn. Winiarnia)	ul. Opolska 29	mur., pocz. XX w.
324.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 36	mur., 1892, l. 20 XX w.
325.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 41	mur., 3 ćw. XIX w., l. 70 XX w.
326.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 43	mur., k. XIX w., l. 20 XX w.
327.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 56	mur., 1864, l. 70 XX w.
328.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 59	mur., k. XIX w., l. 70 XX w., pocz. XXI w.
329.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 61	mur., pocz. XX w., l. 70 XX w.
330.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 65	mur., 1 ćw. XX w.
331.	Smolarnia	Budynek mieszkalny	ul. Opolska 69	mur., pocz. XX w.
332.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 76	mur., k. XIX w., l. 70 XX w., pocz. XXI w.
333.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 78	mur., k. XIX w.
334.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 79	mur., l. 30 XX w.
335.	Smolarnia	Dom	ul. Opolska 81	mur., k. XIX w., l. 70 XX w., pocz. XXI w.
336.	Smolarnia	sklep i mieszkanie (dawn. Gospoda)	ul. Opolska 90	mur., pocz. XX w.
337.	Smolarnia	Dom	ul. Pachów 1	mur., 3 ćw. XIX w., pocz. XX w.
338.	Smolarnia	Dom	ul. Pachów 2	mur., k. XIX w., l. 70 XX w., pocz. XX w.
339.	Smolarnia	Dom	ul. Pachów 11	mur., k. XIX w., l. 70 XX w.
340.	Smolarnia	Dom	ul. Pachów 20	mur., XIX/XX w., l. 70 XX w.
341.	Smolarnia	Dom	ul. Pachów 24	mur., XIX/XX w., l. 30 XX w.
342.	Smolarnia	Stodoła	w zagrodzie, ul. Pachów 24	mur. / drew., pocz. XX w.
343.	Smolarnia – przys. Serwitut	Leśniczówka	nr 8	mur., pocz. XX w.
344.	Smolarnia – przys. Serwitut	Zabudowania gospodarcze	przy leśniczówce, Serwitut 8	mur., pocz. XX w.
345.	Smolarnia – przys. Serwitut	Dom	nr 10	mur., 1927 r.
346.	Smolarnia – przys. Serwitut	Dom	nr 16	mur., pocz. XX w., l. 60 XX w.
347.	Smolarnia – przys. Serwitut	Dom	nr 22	mur., k. XIX w., 1931, l. 70 XX w.
348.	Strzeleccki	układ ruralistyczny wsi		1327 wzm. Strelicz 1531 Parva Stelez 1534 (Strzeleccki, Klein Strehliz)), Zabudowa XIX/XX wiek
349.	Strzeleccki	bud gospodarczy, ob. dom parafialny	ul. Kościelna, przy plebanii	mur., poł. XIX w., l. 70 X w.
350.	Strzeleccki	kościół cmentarny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	ul. Sienkiewicza 29	mur., 1876r.

351.	Strzeleccki	kapliczka	w polu, przy drodze do Kujaw	mur., XIX w.
352.	Strzeleccki	kapliczka	przy szosie do Dobrej	mur., XIX w.
353.	Strzeleccki	kapliczka	ul. Prudnicka, obok nr 6	mur., pocz. XX w.
354.	Strzeleccki	kapliczka	ul. Sobieskiego	mur., k. XIX w.
355.	Strzeleccki	kapliczka	przy polnej drodze do Piszczowic	mur., poł. XIX w.
356.	Strzeleccki	stacja kolejowa	ul. Dworcowa 20	mur., XIX/XX w.
357.	Strzeleccki	Dom, obecnie przedszkole	ul. Dworcowa 3	mur., l. 20 XX w.
358.	Strzeleccki	Dom nauczyciela, ob. dom	ul. Dworcowa 6	mur., l. 20 XX w.
359.	Strzeleccki	Dom	ul. Dworcowa 8	mur., l. 30 XX w.
360.	Strzeleccki	Dom	ul. Dworcowa 12	mur., l. 30 XX w., l. 70 XX w.
361.	Strzeleccki	Dom	ul. Kościelna 6	mur., pocz. XX w.
362.	Strzeleccki	Dom	ul. Kościelna 10	mur., XIX / XX w.
363.	Strzeleccki	Dom	ul. Kościelna 16	mur., pocz. XX w., pocz. XXI w.
364.	Strzeleccki	Dom	ul. Leśna 13	mur., 1938 r.
365.	Strzeleccki	Dom (leśniczówka)	ul. Leśna 15	mur., l. 30 XX w.
366.	Strzeleccki	Dom	ul. Łąkowa 6	mur., pocz. XX w.
367.	Strzeleccki	Dom	ul. Łąkowa 18	mur., l. 30 XX w.
368.	Strzeleccki	Dom	ul. Mickiewicza 2	mur., l. 20 XX w.
369.	Strzeleccki	Dom	ul. Mickiewicza 3	mur., l. 30 XX w.
370.	Strzeleccki	Dom	ul. Młyńska 9	mur., XIX / XX w., l. 50 XX w.
371.	Strzeleccki	Dom	ul. Młyńska 10-10a	mur., pocz. XX w.
372.	Strzeleccki	Budynek mieszkalny	ul. Młyńska 12	mur., k. XIX w.
373.	Strzeleccki	Dom	ul. Młyńska 14	mur., pocz. XX w., l. 60 XX w.
374.	Strzeleccki	Dom	ul. Młyńska 16	mur., pocz. XX w., l. 60 XX w., pocz. XXI w.
375.	Strzeleccki	Budynek mieszkalny	ul. Młyńska 17	mur., k. XIX w.
376.	Strzeleccki	Budynek mieszkalny	ul. Młyńska 19	mur., k. XIX w., l. 30 XX w.
377.	Strzeleccki	Dom	ul. Młyńska 21	mur., pocz. XX w., l. 60 XX w.
378.	Strzeleccki	Dom	ul. Młyńska 30	mur., k. XIX w.
379.	Strzeleccki	Młyn	ul. Młyńska 31	mur., k. XIX w.
380.	Strzeleccki	Spichlerz	w zespole młyńskim, ul. Młyńska 31	mur., k. XIX w.
381.	Strzeleccki	Dom	ul. Młyńska 32	mur., k. XIX w.
382.	Strzeleccki	Dom	ul. Młyńska 34	mur., pocz. XX w., l. 60 XX w.
383.	Strzeleccki	Dom	ul. Niemodlińska 25 (d. nr 23)	mur., k. XIX w., l. 30 XX w.
384.	Strzeleccki	Dom	ul. Niemodlińska 45	mur., l. 30 XX w.
385.	Strzeleccki	Dom	ul. Niemodlińska 53	mur., k. XIX w.
386.	Strzeleccki	Dom	ul. Niemodlińska 55	mur., l. 30 XX w.
387.	Strzeleccki	Dom	ul. Ogrodowa 2	mur., l. 30 XX w.
388.	Strzeleccki	Dom	ul. Ogrodowa 19	mur., l. 30 XX w., 1960 r., pocz. XXI w.
389.	Strzeleccki	Warsztat	przy domu nr 19, ul. Ogrodowa	mur., l. 20 XX w.
390.	Strzeleccki	Budynek mieszkalny	ul. Opolska 2	mur., k. XIX w.
391.	Strzeleccki	Budynek mieszkalny	ul. Opolska 9	mur., k. XIX w.
392.	Strzeleccki	Budynek mieszkalny	ul. Opolska 13	mur., k. XIX w.
393.	Strzeleccki	Budynek mieszkalny	ul. Opolska 19	mur., k. XIX w.
394.	Strzeleccki	Dom	ul. Opolska 25	mur., l. 20 XX w.
395.	Strzeleccki	Dom, dawn. Gospoda	ul. Opolska 36	mur., k. XIX w.
396.	Strzeleccki	Dom	ul. Opolska 40	mur., l. 30 XX w., 1970 r.
397.	Strzeleccki	Dom	ul. Polna 4	mur., l. 20 XX w.
398.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 5	mur., XIX/XX w., pocz. XXI w.
399.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 6	mur., l. 20 i 70 XX w., pocz. XXI w.

400.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 10	mur., 1915, l. 70 XX w.
401.	Strzeleccki	Dom/piekarnia	ul. Prudnicka 12a	mur., l. 20 XX w.
402.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 14	mur., l. 30 XX w.
403.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 15	mur., pocz. XX w.
404.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 17	mur., k. XIX w., l. 60 XX w., XX/XXI w.
405.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 18a	mur., l. 30 XX w.
406.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 21	mur., l. 20 XX w., XX/XXI w.
407.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 22	mur., pocz. XX w.
408.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 22a	mur., l. 20 XX w.
409.	Strzeleccki	Sklep i dom mieszkalny	ul. Prudnicka 24	mur., l. 30 XX w.
410.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 27	mur., l. 20 XX w.
411.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 28	mur., l. 20 XX w.
412.	Strzeleccki	Wycug, ob. garaż	ul. Prudnicka 29	mur., pocz. XX w. (nie istnieje) obecny budynek pocz. XXI w.
413.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 33	mur., k. XIX w.
414.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 38	mur., l. 20 XX w.
415.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 38a	mur., l. 20 XX w.
416.	Strzeleccki	Dom	ul. Prudnicka 54	mur., l. 30 XX w., l. 70 XX w.
417.	Strzeleccki	Dom	Rynek 3	mur., k. XIX w.
418.	Strzeleccki	Urząd Gminy (dawn. Dom)	Rynek 4a	mur., k. XIX w.
419.	Strzeleccki	Dom Kultury (dawn. Gospoda)	Rynek 4b	mur., k. XIX w., 2010 r.
420.	Strzeleccki	Dom	Rynek 5	mur., k. XIX w., XIX/XX w.
421.	Strzeleccki	Dom	Rynek 6	mur., pocz. XX w., l. 60 XX w.
422.	Strzeleccki	Bank i mieszkania (dawn. Dom)	Rynek 7	mur., k. XIX w.
423.	Strzeleccki	Dom	Rynek 8	mur., k. XIX w.
424.	Strzeleccki	Dom	Rynek 12	mur., k. XIX w.
425.	Strzeleccki	Bank i mieszkania (dawn. Dom)	Rynek 19	mur., XIX / XX w., l. 80 XX w.
426.	Strzeleccki	Restauracja (dawn. Gospoda)	Rynek 20	mur., pocz. XX w., l. 70 XX w.
427.	Strzeleccki	Szkoła	ul. Sienkiewicza 3	mur., l. 30 XX w.
428.	Strzeleccki	Dom	ul. Sienkiewicza 4	mur., pocz. XX, l. 70 XX w.
429.	Strzeleccki	Dom	ul. Sienkiewicza 12	mur., pocz. XX, l. 50 XX w.
430.	Strzeleccki	Dom	ul. Sienkiewicza 14	mur., k. XIX w.
431.	Strzeleccki	Sklep – magazyn	ul. Sienkiewicza 16	mur., pocz. XX w.
432.	Strzeleccki	Dom	ul. Sienkiewicza 18	mur., k. XIX w.
433.	Strzeleccki	Dom	ul. Sienkiewicza 20	mur., pocz. XX w., pocz. XXI w.
434.	Strzeleccki	Dom	ul. Słowackiego 16	mur., pocz. XX w.
435.	Strzeleccki	Dom	ul. Słowackiego 18	mur., l. 20 XX w.
436.	Strzeleccki	Dom	ul. Słowackiego 26	mur., l. 20 XX w.
437.	Strzeleccki	Dom	ul. Słowackiego 47	mur., l. 30 XX w.
438.	Strzeleccki	Dom	ul. Sobieskiego 17	mur., l. 30 XX w.
439.	Strzeleccki	Dom	ul. Sobieskiego 41	mur., l. 20 XX w.
440.	Strzeleccki	Ruina wiatraka	ul. Sobieskiego 55	mur., XIX w.
441.	Strzeleccki	Dom	ul. Sobieskiego 59	mur., XIX/XX w.
442.	Strzeleccki	Dom	ul. Słowackiego 63	mur., pocz. XX w., l. 80 XX w., pocz. XXI w.
443.	Strzeleccki	Dom	ul. Wodna 1	mur., pocz. XX w.
444.	Strzeleccki	Dom	ul. Wodna 3	mur., l. 30 XX w.
445.	Strzeleccki	Dom	ul. Wodna 11	mur., XIX/XX w., l. 60 XX w.
446.	Strzeleccki	Zabudowania gospodarcze	przy domu nr 9, ul. Wodna	mur., XIX/XX w.
447.	Ścigów	Kapliczka	obok nr 7, ul. Opolska	mur., pocz. XX w.
448.	Ścigów	Kapliczka	obok nr 36, ul. Opolska	mur., pocz. XX w.

449.	Ścigów	Gospoda, ob. bar i mieszkania	ul. Opolska 29-31	mur., k. XIX w., l. 60 XX w.
450.	Ścigów	Szkoła	ul. Opolska 44	mur., pocz. XX w.
451.	Ścigów	Dom	ul. Wiejska 18	mur., XIX / XX w., l. 80 XX w.
452.	Ścigów	Spichlerz w zagrodzie	ul. Wiejska 22	mur., XIX / XX w.
453.	Ścigów	Dom	ul. Wiejska 30	mur., k. XIX w., l. 80 XX w.
454.	Ścigów	Dom	ul. Wiejska 33	mur., l. 30 XX w., pocz. XXI w.
455.	Ścigów	Dom	ul. Wiejska 34	mur., pocz. XX w.
456.	Ścigów	Dom	ul. Wiejska 39	mur., pocz. XX w.
457.	Ścigów	Dom	ul. Wiejska 41	mur., 1864 r., l. 20 XX w.
458.	Ścigów	Dom	ul. Wiejska 43	mur., pocz. XX w.
459.	Ścigów – przys. Kopalina	Dom	nr 1	mur., k. XIX w., l. 60 XX w.
460.	Ścigów – przys. Kopalina	Dom	nr 5	mur., 1797 r., l. 20 XX w.
461.	Ścigów – przys. Kopalina	Leśniczówka	nr 6	mur., k. XIX w.
462.	Ścigów – przys. Kopalina	Chlew	nr 6, przy leśniczówce	mur., k. XIX w.
463.	Ścigów – przys. Kopalina	Stodoła	nr 6, przy leśniczówce	mur., k. XIX w.
464.	Ścigów – przys. Kopalina	Spichlerz	nr 6, przy leśniczówce	mur., k. XIX w.
465.	Ścigów – przys. Kopalina	Dom	nr 10	mur., XIX / XX w., l. 80 XX w.
466.	Wawrzyńcowice	Dom	nr 1	mur., pocz. XX w.
467.	Wawrzyńcowice	Dom	nr 2	mur., pocz. XX w.
468.	Wawrzyńcowice	Stajnia	w zespole folwarcznym	mur., pocz. XX w.
469.	Wawrzyńcowice	Obora	w zespole folwarcznym	mur., pocz. XX w., l. 80 XX w.
470.	Wawrzyńcowice	Stodoła	w zespole folwarcznym	mur., pocz. XX w.
471.	Wawrzyńcowice	Zabudowania gospodarcze	w zespole folwarcznym	mur., pocz. XX w.
472.	Wawrzyńcowice	Dom	nr 4	mur., l. 20 XX w.
473.	Wawrzyńcowice	Dom	nr 6	mur., XIX / XX w.
474.	Wawrzyńcowice	Wycug	w zagrodzie nr 6	mur., k. XIX w.
475.	Wawrzyńcowice	Gospoda, ob. Dom	nr 9a	mur., l. 30 XX w.
476.	Wawrzyńcowice	Dom	nr 12	mur., pocz. XX w.
477.	Wawrzyńcowice	Dom (ob. nieistnieje)	nr 13	mur., 1919 r.
478.	Wawrzyńcowice	Dom	nr 14	mur., l. 20 XX w., l. 70 XX w.
479.	Zielina	Kapliczka z dzwonnica	ul. Lipowa	mur., 3 ćw. XIX w.
480.	Zielina	Dom	ul. Dębowa 1	mur., 3 ćw. XIX w., l. 20 XX w.
481.	Zielina	Dom	ul. Leśna 45	mur., l. 30 XX w., pocz. XXI w.
482.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 10	mur., l. 20 XX w.
483.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 20	mur., l. 20 XX w., l. 50 XX w.
484.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 26	mur., k. XIX w., pocz. XXI w.
485.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 27	mur., l. 30 XX w.
486.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 28	mur., pocz. XX w.
487.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 30	mur., pocz. XX w., l. 70 XX w., pocz. XXI w.
488.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 35	mur., pocz. XX w.
489.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 40	mur., l. 20 XX w.
490.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 43	mur., l. 30 XX w.
491.	Zielina	Dom	ul. Lipowa 66	mur., 1920 r., l. 70 XX w.
492.	Zielina	Dom	ul. Prudnicka 2	mur., XIX / XX w.
493.	Zielina	Ośrodek zdrowia (dawn. Szkoła)	ul. Prudnicka 6	mur., XIX / XX w., l. 70 XX w.
494.	Zielina	Szkoła (dawn. Dom)	ul. Prudnicka 8	mur., k. XIX w.
495.	Zielina	Budynek mieszkalny	ul. Prudnicka 9	mur., k. XIX w.

496.	Zielina	Dom mieszkalny (dawn. Szkoła)	ul. Prudnicka 10	mur., k. XIX w.
497.	Zielina	Dom	ul. Prudnicka 13	mur., l. 20 XX w.
498.	Zielina	Gospoda, ob. dom mieszkalny	ul. Prudnicka 14	mur., k. XIX, l. 50 XX w.
499.	Zielina	zajazd, ob. sklep i mieszkanie	ul. Prudnicka 27	mur., pocz. XX w., l. 80 XX w.
500.	Zielina	Dom	ul. Prudnicka 28	mur., XIX / XX w.
501.	Zielina	Dom, apteka i mieszkania	ul. Prudnicka 30	mur., XIX / XX w.
502.	Zielina	Dom	ul. Prudnicka 38	mur., XIX / XX w.
503.	Zielina	Dom	ul. Prudnicka 44	mur., l. 30 XX w.
504.	Zielina	Dom	ul. Prudnicka 49	mur., 1918 r.
505.	Zielina	Dom	ul. Wygon 6	mur., pocz. XX w., pocz. XXI w.

W/w zabytki znajdują się w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Strzeleczki, przyjętej Zarządzeniem nr 370/17 Wójta Gminy Strzeleczki z dnia 14 grudnia 2017r. Powyższa ewidencja zabytków podlegać może aktualizacji zarządzeniem Wójta Gminy Strzeleczki, po uprzednim uzyskaniu akceptacji Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2.3 Stanowiska archeologiczne

Lp.	Miejscowość	Nr stan.	Typ stanowiska	Chronologia	Nr rej. zabytków	Lokalizacja
1.	Dobra	5	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia, kultura przeworska (IV- V w.)		Dz. gr. nr 743, 744, 745, 746
2.	Dobra	6	Punkt osadniczy osada	Kultura przeworska, okres późnorzymski Średniowiecze XIII – XIV w.		Dz. gr. nr 608, 609
3.	Dobra	7	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada?	Epoka kamienia, kultura przeworska (faza D), średniowiecze XIII w.		Dz. gr. nr 616, 617
4.	Dziedzice	4	Ślad osadnictwa	Kultura przeworska (IV-V w.)		
5.	Dziedzice	5	Osada Punkt osadniczy Punkt osadniczo - hutniczy	Kultura przeworska, okres rzymski Wczesne średniowiecze Średniowiecze, XIV w.	A 606/83	
6.	Dziedzice	6	Osada Grodzisko	VIII – X w. XIII – XV w.	A 66/68	
7.	Komorniki	2	Ślad osadnictwa	Neolit		Dz. gr. nr 198
8.	Komorniki	3	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy, pracownia hutnicza	Epoka kamienia, Średniowiecze XIV w., (?)		Dz. gr. nr 156, 157, 158
9.	Komorniki	4	Ślad osadnictwa	Średniowiecze XIV w.		
10.	Komorniki	5	Osada	Średniowiecze XIII – XVI w.		
11.	Komorniki	6	Osada, Ślad osadnictwa	Kultura pucharów lejowatych, neolit Wczesne średniowiecze, (faza młodsza)		

12.	Komorniki	7	Ślad osadnictwa, osada	Epoka kamienia, Kultura przeworska, okres późnorzymski		
13.	Komorniki	8	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy	Kultura pucharów lejowatych, neolit, kultura przeworska, (faza D)		
14.	Komorniki	9	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Neolit?, Kultura przeworska okres późnorzymski Wczesne średniowiecze (faza młodsza), Średniowiecze		Brak lokalizacji
15.	Kujawy	6	Pracownia hutnicza	Średniowiecze, XV w.		Dz. gr. nr 1/2
16.	Kujawy	7	Osada	Wczesne średniowiecze, faza starsza		Dz. gr. nr 39/1269
17.	Kujawy	8	Stanowisko hutnicze	średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 39/1269
18.	Kujawy	9	Osada	Wczesne średniowiecze, faza starsza	A - 596/81	Dz. gr. nr 78/1318
19.	Kujawy	10	Osada	Wczesne średniowiecze, faza starsza	A - 602/83	Dz. gr. nr 82/1322
20.	Kujawy	11	Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze, faza starsza		Dz. gr. nr 82/1322
21.	Kujawy	12	Osada (?) Punkt osadniczy	Kultura przeworska, IV - V w. Wczesne średniowiecze, faza starsza	A - 599/81	Dz. gr. nr 84/132
22.	Kujawy	13	Ślad osadnictwa Osada	Wczesne średniowiecze, IX - X w. Średniowiecze, XIV w.	A - 595/81	Dz. gr. nr 100
23.	Kujawy	14	Osada	Wczesne średniowiecze (IX-X w.)	A - 603/83	Dz. gr. nr 39/1269
24.	Kujawy	15	Osada ?	średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 93
25.	Kujawy	16	Osada?, Ślad osadnictwa	Średniowiecze, XIV w. Starożytność		Dz. gr. nr 95
26.	Kujawy	17	Punkt osadniczy, Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze, faza starsza Średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 85
27.	Kujawy	18	Ślad osadnictwa, Osada	Wczesne średniowiecze, Średniowiecze XIV - XV w.		Dz. gr. nr 236,237
28.	Kujawy	19	Ślad osadnictwa, Punkt osadniczy, Osada hutnicza?	Kultura przeworska, (IV-V w.), Wczesne średniowiecze, Średniowiecze, XIV w.		Dz. Gr. nr 253,254
29.	Kujawy	20	Punkt osadniczy, Osada, Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze (faza starsza), Średniowiecze, XIV - XV w. Starożytność		Dz. gr. nr 267
30.	Kujawy	21	Ślad produkcji hutniczej	Wczesne średniowiecze(?), Średniowiecze (?)		Dz. gr. nr 9/1239

31.	Łowkowice	2	Punkt osadniczy Punkt osadniczy	Kultura przeworska okres rzymski Średniowiecze, XIII / XIV w.		Dz. gr. nr 746/2, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753
32.	Łowkowice	3	Punkt osadniczy	Średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 737/3, 743
33.	Łowkowice	4	Punkt osadniczy	Średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 778, 804
34.	Łowkowice	5	Punkt osadniczy	Kultura przeworska?, okres rzymski		Dz. gr. nr 762, 766, 767, 768
35.	Łowkowice	6	Ślad osadnictwa	Neolit?		Dz. gr. nr 1212
36.	Łowkowice	7	Punkt osadniczy, Osada, Ślad osadnictwa	Kultura pucharów lejewatych, neolit Kultura przeworska, okres rzymski Średniowiecze		Dz. gr. nr 147
37.	Łowkowice	8	Ślad osadnictwa, Punkt osadniczy	Neolit, Średniowiecze		Dz. gr. nr 253, 252, 244, 242
38.	Łowkowice	9	Osada, Ślad osadnictwa	Kultura przeworska. okres późnorzymski Średniowiecze		Dz. gr. nr 81
39.	Łowkowice	10	Ślad osadnictwa, Osada, Punkt osadniczy	Epoka kamienia, Kultura przeworska (faza D), Średniowiecze		Dz. gr. nr 76, 77
40.	Łowkowice	11	Ślad osadnictwa	Kultura przeworska, okres późnorzymski		Dz. gr. nr 95, 96
41.	Łowkowice	12	Ślad osadnictwa, Ślad osadnictwa Pracownia hutnicza	Kultura przeworska, okres późnorzymski Wczesne średniowiecze, (?)		Dz. gr. nr 530
42.	Łowkowice	13	Punkt osadniczy	Średniowiecze XIV w.		Dz. gr. nr 545
43.	Łowkowice	14	Punkt osadniczy	Neolit		Dz. gr. nr 67
44.	Łowkowice	15	Punkt osadniczy, Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura pucharów lejewatych, neolit Wczesne średniowiecze (faza młodsza), Średniowiecze XIV w.		Dz. gr. nr 281
45.	Łowkowice	16	Punkt osadniczy, Osada Osada	Kultura przeworska (faza B2) Kultura przeworska (faza C2 - D) Średniowiecze XIV w.	A – 605/83	Dz. gr. nr 453, 455, 457, 459, 461
46.	Łowkowice	17	Osada	Średniowiecze XIV w.		Dz. gr. nr 469, 470, 471
47.	Łowkowice	18	Osada	Średniowiecze XIV w.		Dz. gr. nr 430, 431, 432
48.	Moszna	1	Grodzisko	(?)	A – 410/75	Dz. gr. nr 6/4
49.	Moszna	2	Grodzisko	(?)	A – 411/75	Dz. gr. nr 7/2
50.	Pisarzowice	8	Punkt osadniczy	Średniowiecze (XIV) w.		Dz. gr. nr 929/1

51.	Raclawiczki	2	Ślad osadnictwa Osada Punkt osadniczy	Neolit, Wczesne średniowiecze, IX – X w. Średniowiecze, XIV w.	A – 680/85	Dz. gr. nr 795, 459
52.	Raclawiczki	3	Pracownia hutnicza	Średniowiecze ?		Dz. gr. nr 73, 74, 75/1
53.	Raclawiczki	4	Punkt osadniczy Punkt osadniczy Ślad osadnictwa	Kultura przeworska (faza D), IV – V w. Wczesne średniowiecze, faza starsza, Średniowiecze, XIV w.	A – 644/84	Dz. gr. nr 759/4, 764
54.	Raclawiczki	5	Punkt osadniczy, Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze, faza starsza Starożytność		Dz. gr. nr 1054
55.	Raclawiczki	6	Ślad osadnictwa, Osada	Wczesne średniowiecze, Średniowiecze XIV – XV w.		Dz. gr. nr 846, 847, 848
56.	Raclawiczki	7	Ślad osadnictwa, Ślad osadnictwa, Osada hutniczo - produkcyjna	Kultura przeworska, okres rzymski Wczesne średniowiecze, faza starsza Średniowiecze XIV – XV w.	A – 604/83	Dz. gr. nr 829, 830, 831, 832
57.	Smolarnia	1	Osada	Średniowiecze XIV w.		Dz. gr. nr 274/1
58.	Strzeleccki	3	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy Osada	Kultura pucharów lejobatych, neolit wczesne średniowiecze, faza starsza średniowiecze, XIV w.	A – 597/81	Dz. gr. nr 1758/3, 1758/4
59.	Strzeleccki	4	Ślad osadnictwa, Osada	Wczesne średniowiecze, faza młodsza Średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 1752/1
60.	Strzeleccki	5	Osada Osada Osada	Kultura przeworska, IV – V w. Wczesne średniowiecze, IX – X w. Średniowiecze, XIV w.	A – 601/81	Dz. gr. nr 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313/1, 1313/2, 1313/3, 1315, 1316, 1317, 1318/2, 1319, 1321/3, 1321/4
61.	Strzeleccki	6	Ślad osadnictwa Osada Osada	Kultura przeworska, okres późnorzymski (?) Wczesne średniowiecze, faza starsza Średniowiecze, XIV - XV w.	A – 607/83	Dz. gr. nr 1323, 1324, 1325
62.	Strzeleccki	7	Ślad osadnictwa, Osada hutnicza	Wczesne średniowiecze, Średniowiecze XIV w.		Dz. gr. nr 1749, 1750
63.	Strzeleccki	8	Osada Punkt osadniczy Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze, faza starsza Średniowiecze, XIV w. Starożytność	A – 594/81	Dz. gr. nr 1746, 1747
64.	Strzeleccki	9	Ślad osadnictwa, Osada	Kultura przeworska, okres późnorzymski Średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 1731
65.	Strzeleccki	10	Osada	Średniowiecze		Dz. gr. nr 1781, 1835

66.	Strzeleccki	11	Punkt osadniczy	Średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 1379
67.	Strzeleccki	12	Ślad osadnictwa, Punkt osadniczy	Kultura przeworska, okres rzymski Średniowiecze XIV w.		Dz. gr. nr 826, 827
68.	Strzeleccki	13	Punkt osadniczy	Średniowiecze, XIV w.		Dz. gr. nr 816
69.	Strzeleccki	14	Punkt osadniczy Punkt osadniczy	Kultura przeworska, okres rzymski Średniowiecze, XIV – XV w.		Dz. gr. nr 470
70.	Ścigów	3	Pracownia hutnicza	Średniowiecze (?)		
71.	Ścigów	4	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Pracownia hutnicza	Kultura przeworska, okres późnorzymski Średniowiecze, XIV w. Średniowiecze (?)		
72.	Ścigów	5	Osada Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze, faza młodsza Średniowiecze		
73.	Ścigów	6	Punkt osadniczy Punkt osadniczy	Średniowiecze, XIV w. Starożytność		
74.	Ścigów	7	Osada	Kultura przeworska, okres rzymski		
75.	Ścigów	8	Punkt osadniczy Punkt osadniczy Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze, faza starsza Średniowiecze, XIV w. Starożytność	A – 643/84	Dz. gr. nr 310
76.	Ścigów	9	Osada	Wczesne średniowiecze, faza starsza	A – 527/79	Dz. gr. nr 156
77.	Ścigów	10	Osada Ślad produkcji hutniczej	Wczesne średniowiecze, faza starsza (?)		
78.	Ścigów	11	Ślad osadnictwa	Neolit		
79.	Ścigów	12	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze, faza starsza		
80.	Ścigów	13	Stanowisko hutnicze	Średniowiecze	A – 593/81	Dz. gr. nr 64/2, 65
81.	Ścigów	14	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy Osada	Neolit Kultura przeworska (?) Wczesne średniowiecze, faza starsza		
82.	Ścigów	15	Ślad osadnictwa	Kultura przeworska, IV – V w.		
83.	Wawrzyńcowice	3	Ślad osadnictwa	Kultura ceramiki sznurkowej		Dz. gr. nr 11/PGR
84.	Wawrzyńcowice	4	Ślad osadnictwa, osada	Kultura pucharów lejkowatych, średniowiecze		Dz. gr. nr 124, 92/2
85.	Wawrzyńcowice	5	Osada	Średniowiecze		Dz. gr. nr 126/2, 133

2.4 Zachowane układy przestrzenne jednostek osadniczych

W gminie Strzeleczki pod względem fizjonomii przeważają formy osadnicze, które zaliczyć można, w pewnym uproszczeniu do ulicówek i wsi wielodrożnych z placem. Zagadnienie typologii wsi jest na tyle skomplikowane, że bez właściwej analizy, obejmującej m.in. siedlisko, drogi, rzuty poziome, zabudowy, rozłogi - podziały parcel polnych i wszelkie regulacje w układzie siedlisk i rozłogów - nie można wyrokować o okresie powstania jednostki osadniczej. Literatura przedmiotu obejmująca Śląsk stanowisko takie potwierdza (M. Kiełczewska - Zalewska, St. Gołachowski).

Wymienieni autorzy zaliczają wsie w obszarze Śląska do lokacji na prawie niemieckim. Była to pewnego rodzaju reforma gospodarcza, wywołująca nowy podział pól na równe działki i równe parcele pod zabudowę, co tworzyło nową, charakterystyczną formę osadnictwa. Cechy tej formy:

- regularny układ równych co do wielkości zagród, położonych w równych od siebie odstępach,
- duże rozmiary wsi, wahające się przeciętnie w granicach 40 - 60 łanów,
- wieś zabudowana na jednej, środkowej niwie,
- pola mają układ wieloniwowy, przystosowany do gospodarki trójpolowej, regularny, nawiązujący do środkowej niwy, na której zabudowana jest wieś.

Regularność układu zagród jest w zewnętrznym wyglądzie główną cechą tych wsi, dlatego nadano im wspólną nazwę „rzędownice”. Wśród nich wyróżnia się wiele odmian, różniących się np. formą placu (owalno - placowa, prostokątno - placowa). Niekiedy kształt rzędownicy wiąże się z elementami topograficznymi (dolina, potok, droga).

Opisane cechy fizjonomiczne zachowały się w różnym stopniu w większych fragmentach wsi: Strzeleczki, Raclawiczki, Ścigów, Kujawy, Zielina, Komorniki, Łowkowice, Pisarzowice.

Historycznie ukształtowane układy ruralistyczne wsi, z charakterystyczną zabudową mieszkaniową – inwentarską występują szczególnie we wsiach: Strzeleczki, Kujawy, Raclawiczki, Komorniki. Dla wsi Kujawy i Raclawiczki granice układu ruralistycznego zawarte są w Kartach Ewidencji Zabytków OWKZ.

Zespół ds. zachowania dziedzictwa kulturowego wsi i ochrony wiejskiego krajobrazu wojewody opolskiego wskazał na terenie gminy 4 miejscowości:

- 1. Strzelczki – z historyczną zabudową centrum miejscowości, z wyraźnymi pierzejami utworzonymi ze szczytów budynków i bram między nimi, z dominantą kościoła,*
- 2. Kujawy - z historyczną zabudową wsi, z dominantą kościoła,*
- 3. Raclawiczki – ze szczytową zabudową z kapliczkami przy większości budynków mieszkalnych,*
- z dominantą kościoła, linią ogrodzeń, przed ogródkami,*
- 4. Komorniki – z dominantą kościoła, pierzeją z zabudowy mieszkalnej.*

3. Walory krajobrazu

Gminę Strzeleczki cechuje duży stopień antropogenizacji krajobrazu, szczególnie dotyczy to środkowej, wybitnie rolniczej i bezleśnej części.

Krajobraz najbardziej zbliżony do naturalnego występuje w płaskodennej, podmokłej dolinie Osobłogi, prawie na całym jej przebiegu przez gminę. Dno doliny z meandrującym korytem rzeki porasta bujna roślinność łąkowa w postaci łąk, licznych zarośli wierzbowych i olszowych oraz lasów liściastych. Naturalność tego krajobrazu podkreślają liczne starorzecza z towarzyszącą im roślinnością spontaniczną i bogata fauną ptasią. Rozległa

panorama doliny Osobłogi jest dobrze widoczna z wysokich skarp erozyjnych po wschodniej stronie (Komorniki) oraz z drogi Dobra - Piszczowice. Z drogi tej roztacza się również w przeciwnym - zachodnim kierunku - godny uwagi krajobraz falistej wysoczyzny w międzyrzeczu Białej i Osobłogi.

Na odcinku Dobra - Łowkowice można zaobserwować przykład nietrafnej decyzji urbanistycznej, której skutkiem jest obecność nieproporcjonalnie wysokich silosów cementowych, wyrastających z rozległej, płaskiej przestrzeni pól, dodatkowo konkurujących z widokiem zabytkowego wiatraka i sielską panoramą wsi Łowkowice - Komorniki.

Sporą atrakcyjnością odznaczają się okolice Mosznej, Urszulanowic i kompleksu leśnego Popowicki Las w zachodniej części gminy. Są one wprawdzie mało urozmaicone wysokościowo (tylko po wschodniej stronie), ale z ciekawą zmienną szatą roślinną i kilkoma stawami.

Wyjątkową wartość krajobrazową przedstawiają zabytkowe zespoły pałacowo - parkowe w Mosznej i Dobrej. *Zespół w Mosznej przewidywany jest do objęcia jako pomnik historii.*

Dobrą ekspozycję zespołu pałacowo - parkowej w Mosznej zapewni projektowana, północna obwodnica drogowa wsi Kujawy i Zielina, biegnąca przez lokalne wzniesienia, leżące na wschód od pałacu.

W należącym do gminy Strzeleczyki fragmencie Borów Niemodlińskich, szczególnymi walorami krajobrazu odznaczają się:

- urozmaicona ściana lasu, widoczna z drogi Dobra - Strzeleczyki - Ścigów - Raclawiczki - Serwitut - Smolarnia,
- śródleśne polany w przysiółku Kopalina oraz na północ od zespołu pałacowo - parkowego w Dobrej,
- wysokopiętne lasy sosnowe i mieszane na suchych siedliskach borowych o zmiennym urzeźbieniu, na północ od Dobrej i Strzeleczyk.

Gmina nie jest objęta audytem krajobrazowym.

Rozdział IV - UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE

1. Potencjał demograficzny gminy Strzeleccki.

1.1. Liczba i rozmieszczenie ludności.

Gminę Strzeleccki zamieszkuje 7438 osób, co stanowi 0,7% ludności województwa opolskiego. Gęstość zaludnienia wynosi 63 osoby na km², i jest wartością wyższą od średniej dla obszarów wiejskich województwa (województwo – 50,8 os/km²). We wsi Strzeleccki - ośrodku gminnym zamieszkuje 1575 osób, (ponad 20% ogółu mieszkańców gminy).

Zmiany liczby ludności gminy w okresie 1970-2016.

Okres	Stan ludności – ogółem
1970	9314
1978	8886
1988	8622
1995	8695
1996	8652
1997	8613
1998 – maj	8483
2010	7579
2013	7508
2016	7438

W okresie 1998-2014 wystąpił znaczący spadek liczby mieszkańców gminy (o ponad 13%). Spadek ten miał miejsce we wszystkich jednostkach osadniczych gminy.

Miejscowość	1998r.	2014r.
1. Strzeleccki	1706	1575
2. Dobra	909	770
3. Dziedzice	463	423
4. Komorniki	551	492
5. Kujawy	731	617
6. Łowkowice	644	576
7. Moszna	433	321
8. Pisarzowice	493	448
9. Raclawiczki	898	788
10. Smolarnia	390	308
11. Ścigów	420	343
12. Wawrzyńcowice	91	69
13. Zielina	754	613
gmina ogółem	8483	7352

Liczba ludności przysiółków wynosiła w 2014r.:

- w miejscowości Dobra - przys. Nowy Bud – 84 osoby,
- w miejscowości Komorniki - przys. Nowy Młyn – 42 osoby,
- w miejscowości Moszna - przys. Urszulanowice – 9 osób,

- w miejscowości *Pisarzowice - przys. Buława* – 102 osoby,
- w miejscowości *Smolarnia - przys. Serwitut* – 66 osób,
- w miejscowości *Ścigów - przys. Kopalina* – 21 osób.

1.2. Ruch naturalny ludności.

Okres	małżeństwa	urodzenia żywe	Zgony	przyrost naturalny	na 1000 ludności			
	w liczbach bezwzględnych				Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	przyrost naturalny
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1985	66	164	104	60	7,6	18,8	11,9	6,9
1993	34	94	81	13	3,9	10,7	9,2	1,5
1995	35	70	77	-7	4,0	8,0	8,8	-0,8
1996	34	83	86	-3	9,6	9,6	9,9	0,3
1997	33	70	94	-24	3,8	8,1	10,9	-2,8
2013	34	67	98	-31	4,5	9,0	13,1	-4,1
2016	18	35	40	-5	5,9	9,8	9,8	-0,1

Od połowy lat 90-ch utrzymuje się w gminie ujemny przyrost naturalny.

1.3. Ruch wędrowniczy.

Niską prężność ludności w gminie, wyrażającą się niskimi wskaźnikami przyrostu naturalnego, pogłębiają występujące procesy migracyjne. Saldo migracji wykazuje wartości ujemne. Decyduje o tym odpływ ludności z gminy.

Saldo migracji ogółem			
Rok	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności	w tym zagraniczne
1985	-19	-2,2	-19
1993	-57	-6,46	
1995	-47	-5,40	-37
1996	-27	-3,12	-49
1997	-42	-4,87	-62
2013	-4	-0,53	
2014	-26	-3,5	-1,47

1.4. Struktura wieku ludności (2016r.)

Wyszczególnienie	Liczba ludności (stan z 2016 roku - GUS)	
	Liczba ludności	%
Ogółem	7438	100
<i>W wieku przedprodukcyjnym (poniżej 17 lat)</i>	1171	15,7
<i>W wieku produkcyjnym (18- 59 lat kobiety, 18- 64 lata mężczyźni)</i>	4888	65,7
<i>W wieku poprodukcyjnym 60/65 i więcej</i>	1379	18,5

Niekorzystne zmiany występujące w strukturze wieku ludności wyrażają się :

- niskim udziałem grupy przedprodukcyjnej,
- wzrostem udziału grupy poprodukcyjnej (z 14,7% do 18,5%).

Znaczny wzrost grupy wieku poprodukcyjnego potwierdza niekorzystny proces starzenia się ludności gminy. Niewątpliwie wpływ na taki stan struktury wieku mają emigracje zagraniczne młodej populacji, czego nie równoważą ruchy wędrowkowe wewnętrzne.

2. Rynek pracy

2.1. Zatrudnienie.

Ogółem liczba pracujących w gminie w 2015r. wg danych GUS wynosiła 585 osób, co stanowi niecałe 12% ludności grupy zawodowo czynnej. Ilość pracujących na 1000 ludności wynosi zaledwie 79 i jest wartością bardzo niską w stosunku do średniej w województwie. Liczba pracujących nie obejmuje podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych.

Rynek pracy jest zróżnicowany. Największą liczbą miejsc pracy dysponują przemysł i budownictwo, gdzie zatrudnionych jest 316 osób (ok. 52% ogółu miejsc pracy w gminie).

Rynek pracy reprezentowany jest również przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Ogółem w 2015 r. wg GUS było zarejestrowanych 433 podmiotów.

Tab. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według wybranych sekcji (2013r).

Wyszczególnienie	ogółem	Sekcje								
		W tym								
		rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	przemysł	budowni- ctwo	handel, naprawa samochodów	transport i gosp. magazy- nowa	zakwaterno- wanie i gastronomia	informacja i komuni- kacja	Obsługa nierucho- mości	działalność profesjonalna, naukowa i techn.
Gmina	441	38	71	99	65	11	16	3	8	25

Stopień aktywności gospodarczej mieszkańców gminy wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 ludności wynosi 58,7.

2.2. Bezrobocie

Ogółem zarejestrowano w gminie (2015 r.) 290 osób pozostających bez pracy, w tym 117 mężczyzn i 173 kobiety.

Stopa bezrobocia (stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym w 2013 r. wynosiła:

- gmina Strzeleczki   6,2%,
- powiat krapkowicki   9,8%,
- średnia w województwie   14,2%.

W 2015 roku stopa bezrobocia spadła i wynosiła 5,9% ogółu ludności w wieku produkcyjnym. Rzeczywisty obraz bezrobocia w gminie przedstawia się inaczej aniżeli wykazuje materiał statystyczny. Znaczna liczba osób (potencjalnie bezrobotnych) nie jest zarejestrowana, pracuje za granicą.

3. Prognoza rozwoju ludności do roku 2025

Negatywne zjawiska zachodzące w procesach ludnościowych gminy w latach ubiegłych będą rzutować również na przyszłą sytuację demograficzną.

Diagnoza stanu nie daje podstawy do przewidywania korzystnych zmian ludnościowych w gminie Strzeleczyki.

Lata transformacji gospodarczej przyniosły, podobnie jak dla województwa i kraju, zupełnie nowe zjawiska demograficzne wskazujące na zarysowujący się kryzys demograficzny:

- spadek urodzeń,
- spadek zawieranych małżeństw,
- spadek dzietności kobiet,
- spadek przyrostu naturalnego, spadek udziału dzieci i młodzieży w strukturze demograficznej gminy,
- wzrost umieralności ogólnej, w tym wysoka nadumieralność mężczyzn,
- defeminizacja wsi i rolnictwa,
- nadmierne migracje zagraniczne.

Uwzględniając prognozy demograficzne opracowane przez GUS na lata 2014 – 2050 dla terenów wiejskich powiatu krapkowickiego do 2025r. założono proporcjonalnie dla gminy Strzeleczyki spadek ludności gminy o ok.350 osób. Poza miejscowością gminną, szacuje się w pozostałych miejscowościach spadek zaludnienia. W poniższej tabeli zestawiono istniejącą i prognozowaną wielkość zaludnienia poszczególnych wsi w gminie.

Prognoza liczby ludności ogółem (w osobach) - rok 2025

Miejscowość	1998r.	2014r.	2025r.
1. Strzeleczyki	1706	1575	1580
2. Dobra	909	770	740
3. Dziedzice	463	423	400
4. Komorniki	551	492	470
5. Kujawy	731	617	590
6. Łowkowice	644	576	550
7. Moszna	433	321	320
8. Pisarzowice	493	448	430
9. Raclawiczki	898	788	760
10. Smolarnia	390	308	290
11. Ścigów	420	343	320
12. Wawrzyńcowice	91	69	60
13. Zielina	754	613	590
gmina ogółem	8483	7352	7100

Liczba ludności w 2014r. wg danych UG Strzeleczyki.

Struktura wieku wg podstawowych grup wiekowych (stan na 2013r., źródło: GUS):

Wyszczególnienie	Liczba ludności (stan z 2013 roku- dane)	
	Liczba ludności	%
Ogółem	7508	100
W wieku przedprodukcyjnym (poniżej 17 lat)	1217	16,21
W wieku produkcyjnym (18- 59 lat kobiety, 18- 64 lata mężczyźni)	4943	65,84
W wieku poprodukcyjnym 60/65 i więcej	1348	17,95

Szacowana struktura wieku w 2025r. wg podstawowych grup wiekowych (wg prognoz GUS na lata 2014-2050 dla terenów wiejskich powiatu krapkowickiego):

Wyszczególnienie	Liczba ludności 2025	
	Liczba ludności	%
Ogółem	7100	100
W wieku przedprodukcyjnym	1073	15,10
W wieku produkcyjnym	4662	65,67
W wieku poprodukcyjnym	1365	19,23

Szacuje się spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym wzroście udziału grupy poprodukcyjnej.

4.Podaż pracy w gminie w okresie 2013 – 2025

Przyszłościową sytuację na rynku pracy warunkować będą zachodzące zmiany systemowe w gospodarce, a w szczególności: postępujący proces urynkowania i racjonalizacja zatrudnienia, rozwój lokalnych rynków pracy, zmiany w polityce socjalnej państwa. Społeczne efekty tych procesów wymagać będą od władz gminy aktywnej polityki społecznej.

Następować powinien wzrost zatrudnienia w sferze szeroko pojętych usług w zakresie obsługi ludności i rolnictwa oraz tworzenia nowych miejsc pracy, szczególnie dla kobiet.

Gospodarcza strategia rozwoju gminy winna uwzględniać:

- zwiększenie liczby miejsc pracy na miejscu, w celu ograniczenia zagranicznych migracji ludności,
- ograniczenie odpływu młodzieży ze wsi i z zawodu rolnika,
- preferencje dla zakładów tworzących miejsca pracy dla kobiet.

Rozdział V - UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH I WYPOSAŻENIA W OBIEKTY OBSŁUGI LUDNOŚCI

1. Gospodarka mieszkaniowa

1.1. Ocena stanu istniejącego

Mieszkalnictwo jest ważnym elementem kształtowania obszarów osadniczych i podstawową miarą zaspokajania potrzeb gospodarstw domowych.

Wg danych GUS - zasoby i warunki mieszkaniowe w gminie Strzeleczki charakteryzują następujące wielkości:

	<i>Jednostka miary</i>	<i>2013</i>
ZASOBY MIESZKANIOWE		
Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)		
<i>mieszkania ogółem</i>		
<i>Mieszkania</i>	-	27
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	1652
Zasoby mieszkaniowe		
<i>Ogółem</i>		
<i>Mieszkania</i>	-	2372
<i>Izby</i>	-	12838
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	263854
<i>na wsi</i>		
<i>Mieszkania</i>	-	2372
<i>Izby</i>	-	12838
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	263854
Budynki mieszkalne w gminie		
<i>Ogółem</i>	-	2117
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
<i>Ogółem</i>		
<i>Wodociąg</i>	-	2273
<i>ustęp splukiwany</i>	-	2268
<i>Łazienka</i>	-	2066
<i>centralne ogrzewanie</i>	-	1721
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań		
<i>na wsi</i>		
<i>Wodociąg</i>	%	95,8
<i>Łazienka</i>	%	87,1
<i>centralne ogrzewanie</i>	%	72,6
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki		
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania</i>	m ²	111,2
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę</i>	m ²	35,1
<i>mieszkania na 1000 mieszkańców</i>	-	315,9
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
<i>Ogółem</i>		
<i>Wodociąg</i>	%	93,1
<i>Kanalizacja</i>	%	1,1
<i>Gaz</i>	%	0,0

Wskaźniki zasobów mieszkaniowych w 2013r.

Warunki mieszkaniowe	Gmina	Województwo
• osób / mieszkanie	3,81	3,34
• pow. użytkowa mieszkania (m ²)	111,2	80,1
• pow. użytkowa mieszkań w m ² / osobę	35,1	27,8
• mieszkania na 1000 mieszkańców	315,9	347,0

Tereny zabudowy mieszkaniowej w gminie wyposażone są jedynie w instalacje wodociągowe i częściowo kanalizacyjne. W realizacji jest sieć kanalizacji sanitarnej. W gminie brak jest sieci gazowej.

1.2 Strategia mieszkaniowa

Właściwa ocena potrzeb mieszkaniowych jest istotna przede wszystkim w aspekcie gospodarki terenami w gminie. Zarówno niedobór, jak nadmiar terenów powoduje zajmowanie ich w przypadkowej kolejności, prowadzić może do rozproszenia zabudowy i nieefektywnego wykorzystania infrastruktury.

W przewidywaniach dotyczących potrzeb mieszkaniowych należy uwzględnić szereg czynników, w tym prognozowane zmiany demograficzne w gminie, rozgęszczenie istniejących zasobów mieszkaniowych.

Strategię mieszkaniową (do roku 2025) określono w studium w odniesieniu do trzech głównych celów:

- zabezpieczenie nowych terenów mieszkaniowych w ramach zwartej zabudowy wsi oraz utrzymanie terenów mieszkaniowych wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy wg bilansu terenów mieszkaniowych określonych w rozdz. XVII.,

- rezygnacja z terenów zbędnych określonych w studium z 1999r.,*
- doprowadzenie istniejących zasobów mieszkaniowych (we wszystkich sektorach własnościowych), do stanu odpowiadającego współczesnemu poziomowi cywilizacyjnemu, tak pod względem wyposażenia, jak też parametrów eksploatacyjnych.*

Dla osiągnięcia tego celu wymagane jest w budynkach nadających się do modernizacji w ramach remontów, względnie przebudowy zapewnienie:

- energooszczędności (z wykorzystaniem technik termorenowacji),*
- trwałość i estetyki,*
- funkcjonalności,*
- współczesnego standardu wyposażeniowego,*
- dostępności dla niepełnosprawnych (w miarę potrzeb i możliwości technicznych),*
- zapewnienie mieszkań tym rodzinom, które nie są w stanie same opłacić kosztów pozyskania, względnie wynajęcia mieszkania.*

W gminie Strzeleczki istnieje grupa rodzin pozostających w strefie ubóstwa, bez widocznych możliwości rychłego wyjścia z tej sytuacji. Może nastąpić powiększenie się liczby rodzin wymagających bezpośredniej pomocy w formie mieszkania socjalnego. W świetle powyższego w całym programie mieszkaniowym uwzględnić należy program budownictwa socjalnego szczególnie na terenie miejscowości gminnej.

2. Usługi

Usługi służą zaspokojeniu różnorodnych potrzeb ludności. Są także miejscem pracy, ich rozwój może poprawić relacje popytu i podaży pracy w gminie. Są różne kwalifikacje usług, w praktyce urbanistycznej czytelnym podziałem jest wyróżnienie:

- usług publicznych,
- usług komercyjnych.

Usługi publiczne - obejmują usługi w dziedzinie: oświaty, sportu, administracji publicznej, kultury, kultu religijnego (cmentarze uwzględniono w urządzeniach infrastrukturalnych), wypoczynku (ogólnie dostępne tereny zieleni).

Obiekty i urządzenia infrastruktury społecznej, w których świadczone są usługi publiczne w większości są realizowane jako zadanie własne gminy.

Wyróżnikiem usług komercyjnych jest ich rynkowy charakter. Rozwój usług komercyjnych jest pochodną poziomu życia i potrzeb ludności. W dużym stopniu zależy od aktywności zainteresowanych podmiotów gospodarczych, władze gminy powinny stymulować ich rozwój poprzez gospodarke terenami. W dziedzinie usług komercyjnych, zadaniem własnym gminy jest budowanie targowisk i hal targowych.

2.1. Przedszkola

PRZEDSZKOLA		
<i>Przedszkola ogółem</i>		
<i>Ogółem</i>	<i>ob.</i>	<i>1</i>
<i>Oddziały</i>	<i>-</i>	<i>12,00</i>
<i>Miejsca</i>	<i>msc.</i>	<i>300</i>
<i>Dzieci</i>	<i>osoba</i>	<i>181</i>

We wsi gminnej funkcjonuje publiczne przedszkole z oddziałem integracyjnym. Przedszkole publiczne w Strzeleczkach posiada oddziały we wsiach:

- *Komorniki*
- *Dobra*
- *Pisarzowice*
- *Zielina*
- *Dziedzice*
- *Raławiczki*

W przedszkolach jest 300 miejsc. W 2013r. wg GUS do przedszkoli uczęszczało 219 dzieci.

W zakresie wykorzystania miejsc przedszkolnych występuje w gminie znaczna rezerwa.

W warunkach gminy Strzelecзки - uwzględniając wielkości zaludnienia poszczególnych miejscowości i liczbę dzieci - sytuację w zakresie placówek przedszkolnych należy uznać za racjonalną.

Liczebność grupy wieku przedszkolnego w okresie perspektywicznym zasadniczo nie powinna wzrosnąć. Ewentualny wzrost liczby dzieci może wystąpić we wsi Strzelecзки, tu bowiem prognozuje się w okresie perspektywy przyrost zaludnienia.

Nie można wykluczyć czasowego lub stałego wyłączenia przedszkoli w najmniejszych wsiach przy wyjątkowo niekorzystnych prognozach demograficznych i bardzo niskim wskaźniku uczestnictwa dzieci w wieku przedszkolnym.

2.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Niżej wymienione wielkości ilustrują statystyczną sytuację szkolnictwa w gminie:

	Jednostka miary	2013
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE		
Szkoły podstawowe ogółem		
Ogółem	ob.	5
oddziały w szkołach	-	25,40
Uczniowie	osoba	342
Absolwenci	osoba	79
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych		
szkoły podstawowe ogółem	-	13
SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE		
Gimnazja ogółem		
Ogółem	ob.	1
oddziały w szkołach	-	8,00
Uczniowie	osoba	203
Uczniowie przypadający na 1 oddział w gimnazjach		
gimnazja ogółem	-	25

Szkoły funkcjonują we wsiach Strzelecзки, Dobra, Zielina, Komorniczki, Raclawiczki.

Gimnazjum w Strzeleczkach rozpoczęło swoją działalność po wprowadzenie nowej reformy w oświacie w 1999r. Od roku szkolnego 2000/2001 funkcjonuje w nowo wybudowanym obiekcie, którego powierzchnia wynosi 571 metrów kwadratowych.

W roku szkolnym 2003/2004 oddana została do użytku wybudowana hala sportowa o wymiarach 18 x 30 m (540 metrów kwadratowych.) Kompleks szkolny liczy 13 sal lekcyjnych. Do szkoły dowożone są autobusami dzieci z całej gminy.

2.3. Zdrowie i opieka społeczna

W granicach gminy funkcjonują:

- 5 przychodni,
- 3 praktyki lekarskie,
- 2 apteki ogólnodostępne.

Funkcjonujące ośrodki zdrowia są we wsiach: Strzelecзки, Raclawiczki, Zielina, Dobra.

Poza wymienionymi, ambulatoryjnymi zakładami opieki zdrowotnej - w gminie, we wsi Moszna znajduje się obiekt stacjonarnej opieki zdrowotnej służby zdrowia - Centrum Terapii Nerwic, który funkcjonuje w nowym obiekcie. CTN dysponuje 130 łózkami. Pełni funkcję ponadlokalną, świadczy usługi o zasięgu krajowym. „Zajazd Amazonka” w Mosznej po zmianie sposobu użytkowania pełnić będzie funkcję domu opieki nad osobami starszymi.

2.4. Kultura

Gminny Ośrodek Kultury mieści się w Strzeleczkach. Podlegają mu następujące placówki:

- *Dom Kultury w Raclawiczkach,*
- *Dom Kultury w Kujawach,*
- *Świetlica w Strzeleczkach,*
- *Świetlica w Dobrej,*
- *Świetlica w Pisarzowicach,*
- *Świetlica w Ścigowie,*
- *Świetlica w Mosznej,*
- *Świetlica w Komornikach,*
- *Świetlica w Dziedzicach,*
- *Zaplecze rekreacyjno - sportowe w Kujawach.*

We wsi gminnej znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna. Na terenie gminy jest 7 bibliotek. Znane są w kraju, promujące gminę - corocznie odbywające się w zamku w Mosznej, w miesiącach: maj - czerwiec, obchody „Święta kwitnącej azalii”, połączone z koncertami.

2.5. Urządzenia sportowe

Place sportowe (poza terenami przyszkolnymi) znajdują się we wsiach: Dziedzice, Dobra, Komorniki, Kujawy, Raclawiczki, Pisarzowice, Smolarnia, Strzeleczyki. Zaplecza sanitarno-socjalne znajdują się w miejscowościach Strzeleczyki, Komorniki, Kujawy i Raclawiczki. Pozostałe miejscowości nie posiadają zaplecza, a także urządzeń widowni.

2.6. Obiekty i urządzenia turystyczne

Gmina dysponuje bazą turystyczną w postaci 87 miejsc noclegowych, zorganizowanych w ośrodku campingowym w Dobrej oraz w zajeździe w Mosznej (*aktualnie nieczynny – zmiana sposobu użytkowania na dom opieki nad osobami starszymi*). Usługi hotelarskie prowadzone są w zamku w Mosznej.

Turystyka stanowi ważną dziedzinę życia społecznego, daje szansę aktywizacji gospodarczej gminy. Działania gminy powinny m in. wspierać sektor prywatny podejmujący tworzenie bazy turystycznej (hotele, obiekty gastronomiczne, campingi, tereny sportu, stacje paliw, miejsca obsługi podróży).

Rozdział VI - UWARUNKOWANIA ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH

1. Gospodarka rolna

1.1. Struktura władania gruntami

Wg Powszechnego Spisu Rolnego z 2010r. w gminie funkcjonowały 923 gospodarstwa rolne na powierzchni 7278 ha, z tego użytki rolne stanowiły 8876 ha (94,5%), lasy 68 ha (1,0%) i grunty pozostałe 333 ha (4,5%).

W 920 gospodarstwach indywidualnych pozostawało 5566 ha z tego użytki rolne stanowiły 5297 ha (95,0%). Pozostałe gospodarstwa (AWR SP i in.) użytkowały 1712 ha.

Szczegółową strukturę użytkowania wg liczby gospodarstw i powierzchni zawiera poniższe zestawienie. Dla porównania zestawiono poniżej strukturę użytkowania gruntów wg stanu na 01.01.1998 r.

	Jednostka miary	2010
PSR 2010 - WG SIEDZIBY GOSPODARSTWA		
Użytkowanie gruntów		
<i>gospodarstwa rolne ogółem</i>		
<i>liczba gospodarstw rolnych</i>		
<i>grunty ogółem</i>	-	923
<i>użytki rolne ogółem</i>	-	901
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	-	867
<i>pod zasiewami</i>	-	551
<i>grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi</i>	-	47
<i>uprawy trwałe</i>	-	47
<i>sady ogółem</i>	-	45
<i>ogrody przydomowe</i>	-	687
<i>łąki trwałe</i>	-	397
<i>pastwiska trwałe</i>	-	27
<i>pozostałe użytki rolne</i>	-	136
<i>lasy i grunty leśne</i>	-	95
<i>pozostałe grunty</i>	-	910
Powierzchnia		
<i>grunty ogółem</i>	ha	7277,71
<i>użytki rolne ogółem</i>	ha	6876,14
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	ha	6792,04
<i>pod zasiewami</i>	ha	5722,14
<i>grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi</i>	ha	157,54
<i>uprawy trwałe</i>	ha	16,88
<i>sady ogółem</i>	ha	14,17
<i>ogrody przydomowe</i>	ha	18,03
<i>łąki trwałe</i>	ha	699,26
<i>pastwiska trwałe</i>	ha	178,19
<i>pozostałe użytki rolne</i>	ha	84,10
<i>lasy i grunty leśne</i>	ha	68,43
<i>pozostałe grunty</i>	ha	333,14
<i>gospodarstwa indywidualne</i>		
<i>liczba gospodarstw rolnych</i>		
<i>grunty ogółem</i>	-	920

<i>użytki rolne ogółem</i>	-	899
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	-	865
<i>pod zasiewami</i>	-	549
<i>grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi</i>	-	46
<i>uprawy trwałe</i>	-	47
<i>sady ogółem</i>	-	45
<i>ogrody przydomowe</i>	-	687
<i>łąki trwałe</i>	-	396
<i>pastwiska trwałe</i>	-	25
<i>pozostałe użytki rolne</i>	-	136
<i>lasy i grunty leśne</i>	-	93
<i>pozostałe grunty</i>	-	907
Powierzchnia		
<i>grunty ogółem</i>	<i>ha</i>	5566,03
<i>użytki rolne ogółem</i>	<i>ha</i>	5297,05
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	<i>ha</i>	5212,95
<i>pod zasiewami</i>	<i>ha</i>	4445,34
<i>grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi</i>	<i>ha</i>	77,54
<i>uprawy trwałe</i>	<i>ha</i>	16,88
<i>sady ogółem</i>	<i>ha</i>	14,17
<i>ogrody przydomowe</i>	<i>ha</i>	18,03
<i>łąki trwałe</i>	<i>ha</i>	626,55
<i>pastwiska trwałe</i>	<i>ha</i>	28,61
<i>pozostałe użytki rolne</i>	<i>ha</i>	84,10
<i>lasy i grunty leśne</i>	<i>ha</i>	48,21
<i>pozostałe grunty</i>	<i>ha</i>	220,77

Dane dotyczące struktury władania gruntami wg stanu na dzień 01.01.1998r. przedstawia poniższe zestawienia oraz tabela informująca o strukturze władania w poszczególnych wsiach.

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha.	Udział w powierzchni użytków rolnych w ha.
Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa w tym:	1 132	17,2
- Stadnina koni – Moszna	888	78,4
- Ośrodek Hodowli Zarodowej w Głogówku, folwark Buława	244	21,6
Indywidualne gospodarstwa rolne	5294	80,5
Administracja Lasów Państwowych	74	1,1
Pozostałe	79	1,2
Ogółem gmina	6 579	100,0

Organizacja przestrzenna gospodarstw Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	Wsie	Powierzchnia użytków rolnych w ha.
1. Stadnina Koni Moszna	Moszna	200
	Kujawy	291
	Pisarzowice	131
	Raławice	99
	Dziedzice	75
	Smolarnia	25
	Wawrzyńcowice	87
Razem:		888
2. Ośrodek Hodowli Zarodowej w Głogówku, folwark Buława	Pisarzowice	130
	Wawrzyńcowice	114
Razem:		244

STRUKTURA WŁADANIA UŻYTKAMI ROLNYMI

	Lasy państwowe		Rolnicze spółdzielnie produkcyjne		Indywidualne gospodarstwa rolne		Agencja Rolna Skarbu Państwa		Pozostałe		Ogółem	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Dobra	23,5	4,9			433,9	90,6	1,3	0,3	20,1	4,2	478,8	100
Dziedzice			4,2	1	355	81,3	74,8	17,1	2,7	0,6	436,7	100
Komorniki					525,8	99,4	1,4	0,2	1,9	0,4	529,1	100
Kujawy					443,7	60,2	290,8	39,4	2,8	0,4	737,3	100
Łowkowice					605	99,3	3,1	0,5	1,2	0,2	609,3	100
Moszna	18,4	6,5	0,6	0	61,8	21,6	200	70,9	1,2	0,6	282	100
Pisarzowice					561,8	71,2	225,1	28,5	2,5	0,3	789,4	100
Raławiczki					325,4	76,1	98,8	23,1	3,7	0,8	427,9	100
Smolarnia	11,3	9,8			75,1	65,7	25,2	21,7	3,4	2,8	115	100
Strzeleccki	19,2	1,6	8,8	0,7	1187	96,8	2,9	0,2	8,4	0,7	1226	100
Ścigów	1	0,3	5,9	1,5	369,3	93,8	8,6	2,2	8,5	2,2	393,3	100
Wawrzyńcowice					62,5	23,7	201,2	76,1	0,3	0,2	264	100
Zielina	0,5	0,2			287	99			2,4	0,8	289,9	100
RAZEM:	73,9	1,1	19,5	0,3	5294	80,5	1132,1	17,2	59,2	0,9	6579	100

1.2. Indywidualne gospodarstwa rolne.

Struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie Strzeleccki jak wynika z danych statystycznych jest niekorzystna. W gminie jest 921 gospodarstw indywidualnych. Działalność rolniczą prowadzi 888 gospodarstw. Dominują gospodarstwa małe: o powierzchni do 1 ha jest 46% gospodarstw, a o powierzchni 1- 5 ha – 25%. Gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha jest tylko 11%.

Ilość gospodarstw indywidualnych w rozbiciu na grupy wielkościowe ilustruje poniższe zestawienie. Dla porównania zestawiono dane wg PSR z 1996 r.

	<i>Jednostka miary</i>	<i>2010</i>
PSR 2010 - WG SIEDZIBY GOSPODARSTWA		
<i>gospodarstwa indywidualne</i>		
<i>gospodarstwa ogółem</i>		
<i>Ogółem</i>	-	921
<i>do 1 ha włącznie</i>	-	454
<i>powyżej 1 ha razem</i>	-	467
<i>1 - 5 ha</i>	-	227
<i>1 - 10 ha</i>	-	318
<i>1 - 15 ha</i>	-	362
<i>5 - 10 ha</i>	-	91
<i>5 - 15 ha</i>	-	135
<i>10 -15 ha</i>	-	44
<i>5 ha i więcej</i>	-	240
<i>10 ha i więcej</i>	-	149
<i>15 ha i więcej</i>	-	105
<i>gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą</i>		
<i>Ogółem</i>	-	888
<i>do 1 ha włącznie</i>	-	423
<i>powyżej 1 ha razem</i>	-	465
<i>1 - 5 ha</i>	-	225
<i>1 - 10 ha</i>	-	316
<i>1 - 15 ha</i>	-	360
<i>5 - 10 ha</i>	-	91
<i>5 - 15 ha</i>	-	135
<i>10 -15 ha</i>	-	44
<i>5 ha i więcej</i>	-	240
<i>10 ha i więcej</i>	-	149
<i>15 ha i więcej</i>	-	105

Gospodarstwa indywidualne gospodarują na 5566 ha. Średnia wielkość gospodarstwa (z uwzględnieniem gospodarstw na gruntach AR SP) wynosi 7,88 ha, a średnia wielkość gospodarstwa indywidualnego – 6,04 ha. Szczegółowo ilustruje to poniższe zestawienie.

	<i>Jednostka miary</i>	<i>2010</i>
PSR 2010 - WG SIEDZIBY GOSPODARSTWA		
<i>gospodarstwa indywidualne</i>		
<i>gospodarstwa ogółem</i>		
<i>Ogółem</i>	<i>ha</i>	5566,03
<i>do 1 ha włącznie</i>	<i>ha</i>	167,40
<i>powyżej 1 ha razem</i>	<i>ha</i>	5398,63
<i>1 - 5 ha</i>	<i>ha</i>	645,19
<i>1 - 10 ha</i>	<i>ha</i>	1291,37
<i>1 - 15 ha</i>	<i>ha</i>	1842,37
<i>5 - 10 ha</i>	<i>ha</i>	646,18
<i>5 - 15 ha</i>	<i>ha</i>	1197,18
<i>10 -15 ha</i>	<i>ha</i>	551,00
<i>5 ha i więcej</i>	<i>ha</i>	4753,44
<i>10 ha i więcej</i>	<i>ha</i>	4107,26
<i>15 ha i więcej</i>	<i>ha</i>	3556,26

<i>gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą</i>		
<i>Ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>5551,15</i>
<i>do 1 ha włącznie</i>	<i>ha</i>	<i>156,93</i>
<i>powyżej 1 ha razem</i>	<i>ha</i>	<i>5394,22</i>
<i>1 - 5 ha</i>	<i>ha</i>	<i>640,78</i>
<i>1 - 10 ha</i>	<i>ha</i>	<i>1286,96</i>
<i>1 - 15 ha</i>	<i>ha</i>	<i>1837,96</i>
<i>5 - 10 ha</i>	<i>ha</i>	<i>646,18</i>
<i>5 - 15 ha</i>	<i>ha</i>	<i>1197,18</i>
<i>10 -15 ha</i>	<i>ha</i>	<i>551,00</i>
<i>5 ha i więcej</i>	<i>ha</i>	<i>4753,44</i>
<i>10 ha i więcej</i>	<i>ha</i>	<i>4107,26</i>
<i>15 ha i więcej</i>	<i>ha</i>	<i>3556,26</i>
Średnia powierzchnia ogółem, użytków rolnych ogółem i użytków rolnych w dobrej kulturze		
<i>gospodarstwa rolne ogółem</i>		
<i>gospodarstwa ogółem</i>		
<i>grunty ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>7,88</i>
<i>użytki rolne ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>7,44</i>
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	<i>ha</i>	<i>7,35</i>
<i>gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą</i>		
<i>grunty ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>8,15</i>
<i>użytki rolne ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>7,71</i>
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	<i>ha</i>	<i>7,62</i>
<i>gospodarstwa indywidualne</i>		
<i>gospodarstwa ogółem</i>		
<i>grunty ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>6,04</i>
<i>użytki rolne ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>5,75</i>
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	<i>ha</i>	<i>5,66</i>
<i>gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą</i>		
<i>grunty ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>6,25</i>
<i>użytki rolne ogółem</i>	<i>ha</i>	<i>5,96</i>
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	<i>ha</i>	<i>5,87</i>

Gospodarowanie w tak rozdrobnionym i rozproszonym układzie jest mało efektywne, ogranicza stosowanie odpowiedniego sprzętu do uprawy i zbiorów, a przede wszystkim nie spełnia wymogów stawianych przez Unię Europejską. Rozłogi gospodarstw są dodatkową barierą rozwoju. Przemiany w strukturze agrarnej są procesem długotrwałym, ale niezbędnym.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 1996 r., w gminie Strzeleczyki było 843 użytkowników indywidualnych gospodarstw rolnych.

Strukturę obszarową gospodarstw ilustruje poniższa tabela:

Grupy Obszarowe	Indywidualne gospodarstwa rolne		Powierzchnia ogólna w ha.
	w liczbach bezwzględnych	w %	
1-2	235	27,9	360
2-3	116	13,8	307
3-5	174	20,6	713
5-7	95	11,3	584
7-10	72	8,5	620
10-15	78	9,2	993

15-20	39	4,6	676
20-30	21	2,5	488
30-50	9	U	324
powyżej 50	4	0,5	256
Razem:	843	100,0	5322

1.3. Ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w gminie.

W poniższej tabeli zestawione produkcję roślinną i zwierzęcą, wyposażenie w ciągniki, zużycie nawozów mineralnych w gospodarstwach rolnych w gminie i osobno w gospodarstwach indywidualnych (wg PSR 2010r.). Dla porównania poniżej zestawiono wyniki ekonomiczno-produkcyjne za 1997r.

	Jednostka miary	2010
PSR 2010 - WG SIEDZIBY GOSPODARSTWA		
Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów		
<i>gospodarstwa rolne ogółem</i>		
Ogółem	-	551
zboża razem	-	544
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-	534
Ziemniaki	-	308
uprawy przemysłowe	-	44
buraki cukrowe	-	27
rzepak i rzepik razem	-	21
strączkowe jadalne na ziarno razem	-	0
warzywa gruntowe	-	5
<i>gospodarstwa indywidualne</i>		
Ogółem	-	549
zboża razem	-	542
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-	532
Ziemniaki	-	308
uprawy przemysłowe	-	43
buraki cukrowe	-	27
rzepak i rzepik razem	-	20
strączkowe jadalne na ziarno razem	-	0
warzywa gruntowe	-	5
Powierzchnia zasiewów wg rodzaju gospodarstwa		
<i>gospodarstwa rolne ogółem</i>		
Ogółem	ha	5722,14
zboża razem	ha	4424,65
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	4073,30
pszenica ozima	ha	1192,48
pszenica jara	ha	112,05
Żyto	ha	95,47
jęczmień ozimy	ha	592,04
jęczmień jary	ha	493,32
Owies	ha	226,18
pszenżyto ozime	ha	638,66
pszenżyto jare	ha	6,11
mieszanki zbożowe ozime	ha	55,74
mieszanki zbożowe jare	ha	661,25
kukurydza na ziarno	ha	346,62

Ziemniaki	ha	123,88
uprawy przemysłowe	ha	558,15
buraki cukrowe	ha	69,10
rzepak i rzepik razem	ha	489,05
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	2,18
gospodarstwa indywidualne		
Ogółem	ha	4445,34
zboża razem	ha	3834,32
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	3632,97
pszenica ozima	ha	982,48
pszenica jara	ha	112,05
Żyto	ha	95,47
jęczmień ozimy	ha	472,04
jęczmień jary	ha	443,32
Owies	ha	165,85
pszenżyto ozime	ha	638,66
pszenżyto jare	ha	6,11
mieszanki zbożowe ozime	ha	55,74
mieszanki zbożowe jare	ha	661,25
kukurydza na ziarno	ha	196,62
Ziemniaki	ha	123,88
uprawy przemysłowe	ha	228,15
buraki cukrowe	ha	69,10
rzepak i rzepik razem	ha	159,05
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	2,18
Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych		
gospodarstwa rolne ogółem		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	-	711
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	6498
gospodarstwa indywidualne		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	-	709
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	5244
Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, konie, drób)		
gospodarstwa rolne ogółem		
liczba gospodarstw		
bydło razem	-	126
bydło krowy	-	106
trzoda chlewna razem	-	309
trzoda chlewna lochy	-	223
Konie	-	9
drób ogółem razem	-	572
drób ogółem drób kurzy	-	556
zwierzęta gospodarskie		
bydło razem	szt.	3443
bydło krowy	szt.	1663
trzoda chlewna razem	szt.	13652
trzoda chlewna lochy	szt.	1222
Konie	szt.	405
drób ogółem razem	szt.	14895
drób ogółem drób kurzy	szt.	8414

<i>gospodarstwa indywidualne</i>		
<i>liczba gospodarstw</i>		
<i>bydło razem</i>	-	124
<i>bydło krowy</i>	-	104
<i>trzoda chlewna razem</i>	-	309
<i>trzoda chlewna lochy</i>	-	223
<i>Konie</i>	-	7
<i>drób ogółem razem</i>	-	572
<i>drób ogółem drób kurzy</i>	-	556
<i>zwierzęta gospodarskie</i>		
<i>bydło razem</i>	<i>szt.</i>	2305
<i>bydło krowy</i>	<i>szt.</i>	982
<i>trzoda chlewna razem</i>	<i>szt.</i>	13652
<i>trzoda chlewna lochy</i>	<i>szt.</i>	1222
<i>Konie</i>	<i>szt.</i>	14
<i>drób ogółem razem</i>	<i>szt.</i>	14895
<i>drób ogółem drób kurzy</i>	<i>szt.</i>	8414
<i>Ciągniki rolnicze</i>		
<i>gospodarstwa rolne ogółem</i>		
<i>gospodarstwa rolne posiadające ciągniki</i>	-	408
<i>ciągniki w gospodarstwach rolnych</i>	<i>szt.</i>	759
<i>gospodarstwa indywidualne</i>		
<i>gospodarstwa rolne posiadające ciągniki</i>	-	406
<i>ciągniki w gospodarstwach rolnych</i>	<i>szt.</i>	742
<i>Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe</i>		
<i>gospodarstwa rolne ogółem</i>		
<i>Gospodarstwa</i>		
<i>Mineralne</i>	-	567
<i>Azotowe</i>	-	543
<i>Fosforowe</i>	-	18
<i>Potasowe</i>	-	13
<i>Wieloskładnikowe</i>	-	532
<i>Wapniowe</i>	-	155
<i>zużycie w dt czystego składnika</i>		
<i>Mineralne</i>	<i>Dt</i>	11639
<i>Azotowe</i>	<i>Dt</i>	5865
<i>Fosforowe</i>	<i>Dt</i>	2742
<i>Potasowe</i>	<i>Dt</i>	3032
<i>Wapniowe</i>	<i>Dt</i>	4428
<i>zużycie na 1 ha użytków rolnych</i>		
<i>Mineralne</i>	<i>Kg</i>	169,3
<i>Azotowe</i>	<i>Kg</i>	85,3
<i>Fosforowe</i>	<i>Kg</i>	39,9
<i>Potasowe</i>	<i>Kg</i>	44,1
<i>Wapniowe</i>	<i>Kg</i>	64,4
<i>zużycie na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze</i>		
<i>Mineralne</i>	<i>Kg</i>	171,4
<i>Azotowe</i>	<i>Kg</i>	86,4
<i>Fosforowe</i>	<i>Kg</i>	40,4
<i>Potasowe</i>	<i>Kg</i>	44,6
<i>Wapniowe</i>	<i>Kg</i>	65,2

1.4. Przetwórstwo rolno - spożywcze.

W gminie Strzelecзки oprócz jednej masarni, piekarni i młyna gospodarczego nie ma przetwórní innych branż. Istnieje zapotrzebowanie na przetwórstwo owocowo-warzywne i mięsne.

1.5. Utrwalone kierunki produkcji w indywidualnych gospodarstwach rolnych i gospodarstwach Agencji Rolnej Skarbu Państwa.

- produkcja zbóż,
- uprawa ziemniaków- sadzeniaków (Dobra),
- chów bydła - głównie mlecznego (Strzelecзки, Komorniki, Kujawy, Wawrzyńcowice),
- chów trzody chlewnej (Pisarzowice, Kujawy, Dobra, Łowkowice),
- hodowla koni (Moszna).

1.6. Wnioski z analizy uwarunkowań.

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Korzystne położenie gminy w pobliżu miast Krapkowice, Zdieszowice i Kędzierzyn-Koźle - ośrodków z rozwiniętymi usługami wyższego rzędu, - położenie poza zasięgiem oddziaływania autostrady A 4, - korzystne warunki przyrodniczo-glebowe (łagodny klimat, długi okres wegetacji, średnia wartość produkcyjna gleb), - wysoki poziom produkcji zwierzęcej (73,2 SD na 100 ha UR), - wysoki stopień zwodociągowania wsi - korzystne warunki do rozwoju agroturystyki i innych funkcji pozarolniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystna struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych - niedoinwestowane przetwórstwo mięsne i całkowity brak przetwórstwa owocowo-warzywnego, - brak wyposażenia w elementy infrastruktury technicznej - kanalizacji i oczyszczania ścieków (w realizacji).

Kluczowe problemy rolnictwa w gminie wymagające rozwiązania:

- przemiany w strukturze agrarnej - zmniejszenie liczby gospodarstw rodzinnych przy jednoczesnym wzroście udziału gospodarstw powyżej 15 ha (proces długotrwały),
- wdrożenie programu „Odnowa wsi” szczególnie we wsiach Dobra, Strzelecзки i Moszna,
- tworzenie grup producenckich eliminujących pośredników i dostarczających na rynek jednolite, duże partie towaru,
- wykorzystanie nie zagospodarowanych powierzchni budynków inwentarskich i gospodarczych do rozwoju funkcji pozarolniczych,
- nawiązanie kontaktów z fundacjami rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich celem uzyskania wsparcia finansowego,
- realizacja brakujących elementów infrastruktury technicznej,
- zalesienie gruntów o najniższych klasach bonitacyjnych głównie we wsiach; Smolarnia, Ścigów, Dziedzice,
- zwiększenie możliwości pozyskania dochodów poza gospodarstwem rolnym,
- poprawa struktury obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych (rodzinnych),
- zmniejszenie zatrudnienia w gospodarstwach indywidualnych,
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, głównie na potrzeby lokalne.

2. Nierolnicze funkcje gospodarcze

Nierolnicze funkcje gospodarcze są dziedziną wpływająca w bardzo istotny sposób na stopień urbanizacji obszaru gminy i generującą miejsca pracy. Aktywność gospodarcza w gminie Strzelecзки (GUS 2013) poza gospodarką rolną wyrażona liczbą podmiotów gospodarczych przedstawia się następująco:

- przemysł	- 71
- budownictwo	- 99
- transport i gospodarka magazynowa	- 11
- handel i naprawa samochodów	- 65
- zakwaterowanie i gastronomia	- 16
- obsługa nieruchomości	- 8
- informacja i komunikacja	- 3
- pozostała działalność profesjonalna	- 25

Występujące w gminie branże to głównie działalność wytwórczo - usługowa słabo związana z rolnictwem: produkcja materiałów budowlanych, handel, przemysł wydobywczy. W gminie nie występują obszary nadmiernej kumulacji funkcji gospodarczych, zaś uwarunkowania rozwoju tych funkcji są korzystne. Ważniejsze z nich to:

- korzystne położenie gminy w regionie,
- znaczny potencjał gruntów o niewysokich wartościach bonitacyjnych przy trasach komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) o znaczeniu wojewódzkim ,
- nadwyżka zasobów pracy w stosunku do ilości istniejących miejsc pracy w gminie,
- dostatek wody o dobrej jakości, również dla przemysłu przetwórczego,
- przewidywane skanalizowanie całej gminy,
- stosunkowo znaczne, udokumentowane zasoby kruszywa naturalnego dla przemysłu wydobywczego i materiałów budowlanych.

Rozdział VII -UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1.Komunikacja

1.1. Komunikacja drogowa

System drogowy odgrywa podstawową rolę w obsłudze komunikacyjnej gminy Strzeleccki. Tworzą go :

- drogi wojewódzkie nr 414, relacji Opole-Lubrza (6,5 km) i 409 Dębina - Strzelce Opolskie (13 km)
- 7 dróg powiatowych:
  - nr 1811 O Kornica - Dobra,
  - nr 1833 O Strzeleccki - Raławiczki,
  - nr 1834 O Łowkowice - przez wieś,
  - nr 1846 O Dobra - Rzepce,
  - nr 1846 O Dobra - Nowy Bud,
  - nr 1852 O Pisarzowice – Buława,
  - nr 1858 O Moszna – Sanatorium
  - nr 1207 O Błażejowice – Smolarnia o łącznej długości ponad 30 km,
- sieć dróg gminnych (wg zał.wykazu):

Nr ewidencyjny drogi	Nazwa miejscowości lub dzielnicy	Nazwa drogi (ulicy)	Nr drogi/ulicy	Długość (km)
G000001	Zielina	Zielina (w zabudowaniach ul. Leśna) – Czartowice – do granicy gminy (wspólny przebieg z gminą Biała)	1064010	2,202
G000002	Zielina	Zielina, ul. Lipowa (do końca zabudowań)	1064020	1,034
G000003	Zielina	Zielina, ul. Kolejowa	1064030	0,202
G000004	Zielina	Zielina, ul. Łączna	1064040	0,342
G000005	Zielina	Zielina, ul. 3-go Maja	1064050	0,395
G000006	Moszna	Moszna (ul. Wiejska) – Ogiernicze – do granicy gminy	1064060	1,468
G000007	Moszna	Moszna (w zabudowaniu ul. Powstańców Śl.) - Urszulanowice – Nowa Wieś Prudnicka – do granicy gminy	1064070	2,666
G000008	Moszna	Moszna, ul. Leśna	1064080	0,642
G000009	Moszna	Moszna, ul. Zamkowa (do skrzyżowania z ul. Wiejską)	1064550	0,544
G000010	Kujawy	Kujawy, ul. Kąpielowa	1064090	0,774
G000011	Kujawy	Kujawy, ul. Klasztorna	1064100	0,183
G000012	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Prudnicka – od Rynku do skrz. z drogą nr 409	1064110	0,649

G000013	Strzeleczy	Strzeleczy, ul. Kościelna i ul. Słowackiego	1064120	0,762
G000014	Strzeleczy	Strzeleczy, ul. Mickiewicza	1064130	0,193
G000015	Strzeleczy	Strzeleczy, ul. Wodna (z jednej i drugiej strony rynku)	1064140	0,209
G000016	Strzeleczy	Strzeleczy, ul. Łąkowa	1064150	0,418
G000017	Strzeleczy	Strzeleczy, ul. Ogrodowa	1064160	0,431
G000018	Strzeleczy	Strzeleczy, ul. Kwiatowa	1064170	0,21
G000019	Strzeleczy	Strzeleczy, ul. Osiedle	1064180	0,19
G000020	Strzeleczy	Strzeleczy, ul. Polna	1064190	0,282
G000021	Strzeleczy	Strzeleczy (w zabudowaniach ul. Leśna) – Dobra (w zabudowaniach ul. Lipowa) – przez działki geod. Nr 601, 545, 857, 410 do skrz. z drogą nr 409	1064220	4,763
G000022	Strzeleczy	Strzeleczy (w zabudowaniach ul. Niemodlińska) – Kopalina – do skrzyżowania z drogą nr 414	1064230	6,393
G000023	Dobra	Dobra, ul. Szkolna	1064240	0,602
G000024	Dobra	Dobra, ul. Wiejska	1064250	0,752
G000025	Dobra	Dobra, ul. Polna	1064260	0,29
G000026		wylączo z kategorii dróg gminnych		
G000027		wylączo z kategorii dróg gminnych		
G000028	Nowy Bud	Od skrz. z drogą nr 1846 przez wieś do granicy gminy	1064290	0,876
G000029	Komorniki	Komorniki (w zabudowaniach ul. Kościelna) – Nowy Młyn – Steblów	1064300	3,348
G000030	Komorniki	Komorniki – Ściborowice – do granicy gminy (ul. Św. Urbana)	1064310	0,78
G000031	Pisarzowice	Pisarzowice – Dunaj – od skrz. z drogą nr 1837 do końca zabudowań	1064320	0,477
G000032	Pisarzowice	Pisarzowice – But – do granicy gminy	1064330	2,242
G000033	Buława	Buława przez wieś – Kujawy do skrzyżowania z drogą nr 1207	1064340	3,867
G000034	Ścigów	Ścigów, ul. Wiejska – do końca zabudowań	1064360	0,527
G000035	Ścigów	Ścigów, ul. Kamienna	1064370	0,15
G000036	Ścigów	Ścigów, ul. Strażacka	1064380	0,166
G000037	Raławiczki	Raławiczki (w zabudowaniach ul. Leśna) – Serwitut – Smolarnia do skrz. z drogą nr 1207	1064390	3,948
G000038	Raławiczki	Raławiczki, ul. Powstańców i ul. Boczna	1064410	0,65

G000039	Raławiczki	Raławiczki, ul. Graniczna	1064420	0,857
G000040	Raławiczki	Raławiczki, ul. Szkolna do skrz. z ul. Osiedlowa	1064430	0,374
G000041	Raławiczki	Raławiczki, ul. Osiedlowa	1064440	0,415
G000042	Raławiczki	Raławiczki, ul. Polna	1064450	0,281
G000043	Smolarnia	Smolarnia, ul. Leśna	1064460	0,462
G000044	Łowkowice	Łowkowice, ul. Łąkowa do skrz. z ul. Św. Wita	1064470	0,145
G000045	Łowkowice	Łowkowice, ul. Ogrodowa	1064480	0,36
G000046	Łowkowice	Łowkowice, ul. Leśna	1064490	0,297
G000047	Komorniki	Komorniki, ul. Słoneczna	1064500	0,21
G000048	Komorniki	Komorniki, ul. Sadowa	1064510	1,002
G000049	Dziedzice	Dziedzice, ul. Polna – do końca zabudowań	1064520	0,273
G000050	Dziedzice	Dziedzice, część ul. Głównej od skrz. z ul. Szkolną do końca zabudowań	1064530	0,413
G000051	Dziedzice	Dziedzice, droga łącząca ul. Główną z ul. Graniczną	1064540	0,224
	Moszna	Dojazd do budowanego CTN	1064560	0,678
	Łowkowice	Łowkowice, ul. Wiejska	1064570	-
RAZEM				49,618
Drogi dojazdowe do gruntów rolnych				
G000052	Strzeleccki, Pisarzowice	Strzeleccki – Pisarzowice	b.n.	3,845
G000053	Strzeleccki, Łowkowice	Strzeleccki – Łowkowice	b.n.	3,384
	Dziedzice, Chrzelice (do końca gminy)	Dziedzice – Chrzelice	b.n.	1,46
G000026	Dobra	Dobra, ul. Łąkowa		0,255
G000027	Dobra	Dobra, ul. Kolejowa		0,47
RAZEM				9,414

Drogi gminne o długości 49,6 km tylko w części mają nawierzchnię ulepszoną, pozostałe są drogami gruntowymi. Dobrze rozwinięta jest sieć dróg gospodarczych, służąca głównie do obsługi terenów rolnych.

W ciągu drogi wojewódzkiej nr 409 relacji Dębina - Strzelce Opolskie zlokalizowane są dwie stacje paliw, brak natomiast wielofunkcyjnej stacji obsługi samochodów. Niedostateczne jest wyposażenie gminy w parkingi, brak miejsc obsługi podróżnych (M.O.P.).

Ponadto, należy umożliwić dojazd pożarowy do obiektów i terenów przemysłowych i infrastruktury technicznej poprzez modernizację lub wykonanie dróg zapewniających przejazd samochodami pożarniczymi zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr.124 z 2009 r. poz. 1030) oraz innych przepisów szczególnych w zakresie budowy dróg.

1.2. Transport kolejowy

Transport kolejowy w gminie Strzelecзки ma obecnie zupełnie marginalne znaczenie. Wybudowana w 1896 roku linia kolejowa nr 306 z Krapkowic do Prudnika (jednotorowa, długości 13 km w granicach gminy, z przystankami w Dobrej, Strzeleczkach i Kujawach) jest remontowana. Po przeprowadzeniu remontu zostanie przywrócona do użytkowania.

2. Zaopatrzenie w wodę

2.1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Większość wsi gminy Strzelecзки, oprócz Wawrzynowic, zasilana jest z gminnego wodociągu grupowego Smolarnia - Nowe Budy.

Istniejącą stację uzdatniania wody (SUW) w miejscowości Nowy Bud zrealizowano w latach 1994/95. Posiada przepustowość $65 \text{ m}^3/\text{h}$ z możliwością rozbudowy do $80 \text{ m}^3/\text{h}$. Bazuje na 2 studniach: nr 1 (awaryjna) i nr 2b.

Woda z ujęć w m. Nowy Bud dostarczana jest do poszczególnych miejscowości gminy tranzytem $\varnothing 225 \text{ PCV}$ przez wsie Dobra, Strzelecзки, Ścigów, Raclawiczki do wsi Pisarzowice, Łowkowice Komorniki, Zbychowice, Dziedzice, Smolarnia oraz Kujawy, Zielina i Moszna. Sieć rozdzielczą wykonano z rur PCV o średnicach 90-H60 mm.

W lasach na północ od wsi Serwitut wykonano drugie ujęcie wodociągu grupowego - 3 studnie głębinowe o zasobach z utworów czwarto- i trzeciorzędnych w ilości $Q = 200 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie ujęcia Smolarnia - Serwitut mają w przyszłości zasilać miejscową stacją uzdatniania wody o przepustowości $200 \text{ m}^3/\text{h}$.

Zapotrzebowanie dla wodociągu grupowego zaopatrującego w wodę gminę Strzelecзки wynosi $2900 \text{ m}^3/\text{d}$. Prognozowane na okres perspektywiczny zapotrzebowanie wynosi średnio w zaokrągleniu $3000 \text{ m}^3/\text{d}$, a w okresach maksymalnego rozbioru $3820 \text{ m}^3/\text{d}$. Maksymalny rozbiór godzinowy oceniono na $320 \text{ m}^3/\text{h}$ i będzie on zapewniony ze zbiorników wyrównawczych w Smolarni i Nowym Budzie. *Dodatkowo wybudowano zbiornik wody w Mosznej ($V=300\text{m}^3$).*

Biorąc pod uwagę awaryjność studni i ujęć w trudnych warunkach hydrogeologicznych trzeciorzędu, oraz założoną stałą dostawę wody dla 40 wsi (eksport wody do sąsiednich gmin), podniesiono o 50% obliczoną wydajność ujęć, rozkładając obciążenia następująco: w Nowym Budzie - $100 \text{ m}^3/\text{h}$, w Smolarni $200 \text{ m}^3/\text{h}$. Wydajności te traktowane być mogą jako pełna gwarancja pokrycia zapotrzebowania 40 wsi w okresie perspektywicznym.

W przyszłości, w przypadku awarii, przez okres kilkudziesięciu godzin każde z ujęć satelitarnych może przejąć na siebie awaryjną dostawę wody, w ograniczonym reżimie, dla całego wodociągu grupowego. Dodatkowo w gminie należy zapewnić zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru zgodnie z przepisami szczególnymi, w tym rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 z 2009 r. poz.1030).

3. Gospodarka ściekowa

3.1. Kanalizacja sanitarna

Na terenie gminy realizowany jest zbiorczy systemu odprowadzania ścieków bytowo - gospodarczych.

Ścieki z obiektów użyteczności publicznej oraz gospodarstw nieobjętych jeszcze systemem kanalizacyjnym odprowadzane są do zbiorników wybieralnych, skąd wywożone są odpowiednim taborem do oczyszczalni ścieków w Krapkowicach.

Na terenie wsi Moszna wybudowano dla potrzeb Centrum Terapii Nerwic nową mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości $Q_{\text{śrd}}=150\text{m}^3/\text{d}$.

W trakcie realizacji jest budowa *sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Moszna, która podłączona zostanie do oczyszczalni ścieków wybudowanej przy Centrum Terapii Nerwic w Mosznej.*

3.2. Rolnicze wykorzystywanie ścieków – gnojowicy

Większość gospodarstw hodowlanych w gminie stosuje system ściółkowy, co pozwala na tradycyjne wykorzystanie obornika jako naturalnego nawozu.

Gnojowicowanie - deszczowanie ścieków - stosuje Stadnina Koni w Mosznej, dysponująca jednak dostatecznie dużym arealem gruntów rolnych aby utrzymać dawki polewowe w granicach nie szkodzących glebie i wodom podziemnym.

3.3. Odprowadzanie ścieków deszczowych

Poza pojedynczymi kanałami kanalizacji deszczowej we wsi Dobra, Łowkowice i Komorniki nie ma na terenie gminy zorganizowanego systemu odprowadzania wód deszczowych. Jednak przy zwartej zabudowie wsi oraz utwardzonych powierzchniach dróg i placów konieczna będzie budowa kanalizacji deszczowej w poszczególnych wsiach.

4. Sieci i obiekty systemu elektroenergetycznego

Istniejący system zasilania w energię elektryczną tworzą linie 15 kV i ok. 50 stacji transformatorowych 15/40 kV. Szacuje się, że zapotrzebowanie mocy w stanie istniejącym w gminie Strzeleczki wynosi 2,5 - 3,5 MW.

Zasilanie odbiorców odbywa się za pośrednictwem stacji 15/40 kV z G.P.Z. Krapkowice. Łączna moc transformatorów zainstalowanych w stacjach wynosi ponad 6 MVA.

Całkowita długość linii 15 kV w granicach gminy wynosi ok. 67,0 km . W obszarze gminy nie występują G.P.Z. (główne punkty zasilania). *Przez gminę przebiega napowietrzna linia dwutorowa wysokiego napięcia 400kV relacji Dobrzeń – Wielopole.*

5. Telekomunikacja

Na terenie gminy pracuje jedna centrala telefoniczna w Strzeleczkach, o pojemności 1000 numerów. Jest ona w pełni wykorzystana. Istnieje możliwość korzystania z usług operatorów telefonii komórkowej.

6. Gospodarka odpadami stałymi

Rocznie powstaje w gminie ok. 5000 m³ odpadów stałych. Gospodarka odpadami w gminie jest zorganizowana. Prowadzone jest selektywne gromadzenie odpadów, które wywożone są przez specjalistyczne firmy na zorganizowane wysypisko śmieci poza obszar gminy. *We wsi Ścigów wyznacza się teren do selektywnej zbiórki odpadów (oznaczony na rysunku studium nr 87).*

7.Cmentarze

W gminie funkcjonuje 6 cmentarzy parafialnych: w Mosznej, Dobrej, Raclawiczkach, Strzeleczkach, Pisarzowicach, Kujawach i Komornikach.

Cmentarze w Dobrej i w Raclawiczkach są już w całości wykorzystane i istnieje potrzeba nowych lokalizacji wobec braku możliwości ich powiększenia.

Rozdział VIII – OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

W studium utrzymuje się istniejące zabezpieczenia przeciwpowodziowe w dolinie Osobłogi, Białej i innych mniejszych cieków na obszarze gminy.

Studium uwzględnia obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgodne z mapami IMZPI oraz przepisy odrębne (zakazy) wynikające z ustawy Prawo wodne (art. 9 ust 1 pkt. 6c):

- *na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q_{1\%}$);*
- *na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q_{10\%}$);*
- *między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym (międzywala).*

Ustawa Prawo wodne nie reguluje zakazów dotyczących obszarów:

- *na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q_{0,2\%}$);*
- *narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.*

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyłączono w studium z nowej zabudowy. Szczegółowe wyznaczenie stref zagrożenia powodziowego należy dokonać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się (zgodnie z art. 88 1 ust. 1 ustawy Prawo wodne) wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe w tym m.in. budowy obiektów budowlanych, zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód.

Ponadto na tym obszarze obowiązują zakazy wynikające z art. 40 ust. 1 pkt.3 dot. m.in. lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz gromadzenia ścieków i innych materiałów, które mogą zanieczyszczać wody. Zasady oraz warunki ewentualnego odstępstwa od w/w zakazów reguluje ustawa Prawo wodne.

Rodział IX. OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują, wg opracowania ekofizjograficznego sporządzonego dla gminy Strzeleczki, obszary osuwania się mas ziemnych.

Rozdział X – TERENY ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM PUBLICZNYM I TERENY ZAMKNIĘTE ORAZ ICH STREFY OCHRONNE.

1. Tereny związane z bezpieczeństwem publicznym

Utrzymuje się komisariat policji w Strzeleczkach. Nie wyznacza się na terenie gminy nowych terenów związanych z bezpieczeństwem publicznym.

2. Tereny zamknięte MON

Tereny zamknięte (tereny specjalne) położone są na terenach leśnych położonych na obszarze Borów Niemodlińskich. Wprowadza się w studium następujące zasady ich zagospodarowania:

- *wokół obiektu wojskowego nr 3729 wymagane zachowanie zgodnych z przepisami stref bezpieczeństwa .*

Na terenie gminy ustanowione zostały strefy ochronne wokół terenu zamkniętego. Wprowadza się w studium następujące zasady ich zagospodarowania:

- *Strefa A – ograniczenie w zakresie wprowadzania zabudowy rozproszonej, oraz budowy obiektów, których odporność konstrukcji na obciążenia wyjątkowe jest mniejsza od 35kPa,*
- *Strefa B – ograniczenie w zakresie budowy autostrad i dróg o dużym natężeniu ruchu, oraz wprowadzania zabudowy zwartej i obiektów, których odporność konstrukcji na obciążenia wyjątkowe jest mniejsza od 5kPa,*
- *Strefa C – ograniczenie w zakresie budowy obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się duża liczba ludzi, takich jak miejsca kultu, szpitale, placówki oświatowo-wychowawcze, place i hale targowe, obiekty rekreacyjno-sportowe oraz innych obiektów budowlanych , których odporność konstrukcji na obciążenia wyjątkowe jest mniejsza od 3kPa.*

Wszystkie zmiany w zakresie funkcjonowania terenów zamkniętych MON i ich stref ochronnych mogą dokonać się za zgodą władz wojskowych. Na terenie gminy nie wyznacza się dodatkowych terenów zamkniętych MON.

3. Tereny zamknięte PKP

Zgodnie z przepisami szczególnymi teren linii kolejowej stanowi teren zamknięty (PKP). W studium dopuszcza się na tym terenie utrzymanie i realizację przystanków kolejowych.

Rozdział XI OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Rozdział XII OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują pomniki zagłady ani ich strefy ochronne.

Rozdział XIII OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane. Rekultywacji poddać należy tereny poeksploatacyjne. Kierunek rekultywacji powinien być zgodny z warunkami koncesji. W studium ustala się wodny, leśny lub rolny jako podstawowy kierunek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Rozdział XIV OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.

Rozdział XV OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KV, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.

W zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy nie wyznacza się obszarów przewidzianych pod budowę parków (farm) wiatrowych. Dopuszcza się jedynie rozwój systemów fotowoltaicznych.

Wyznacza się w studium lokalizacje przeznaczone pod farmy fotowoltaiczne o potencjalnej mocy przekraczającej 100kW we wsiach Dobra, Komorniki i Łowkowice. Na terenie farm dopuszcza się realizację stacji transformatorowych. Wszystkie sieci elektroenergetyczne na terenie farm powinny być realizowane jako podziemne. Tereny farm należy traktować jako tereny produkcyjne – zabudowy przemysłowej systemami fotowoltaicznym. Farmy fotowoltaiczne stanowią przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziaływujące na środowisko, które podlegają procedurze ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami szczególnymi. Przy realizacji farm należy zastosować rozwiązania minimalizujące oddziaływania na środowisko m.in. stosowanie matowych (antyrefleksyjnych) powłok paneli słonecznych eliminujących oślepienie migrującego ptactwa, podziemny układ sieci elektroenergetycznych, i in.

Nie wyznacza się w studium stref ochronnych dla farm fotowoltaicznych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Rozdział XVI STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Przez ład przestrzenny, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. Zgodnie z powyższą definicją analiza stanu ładu przestrzennego na terenie gminy Strzelecзки odnosi się do:

- struktury przestrzennej,*
- struktury zainwestowania.*

Strukturę przestrzenną obszaru gminy kształtuje w głównej mierze jej rolniczy charakter. Gmina ma dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną dróg wojewódzkich łączącą gminę Strzelecзки z większymi ośrodkami w tym z miastem powiatowym Krapkowie i siedzibą województwa miastem Opolem i siecią dróg powiatowych umożliwiającą powiązania komunikacyjne wszystkich miejscowości w gminie. Ważnymi elementami kształtującymi przestrzeń gminy są występujące cenne obszary przyrodnicze, do których należą położony w północnej części gminy obszar leśny stanowiący „Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich”, obszary dolin rzecznych (wskazane do OChK), stanowiące ciągi ekologiczne przeznaczone do swobodnego przemieszczania się materii żywej.

Sieć osadniczą tworzy 13 wsi i 6 przysiółków. Duża liczba przysiółków świadczy o stosunkowo dużym rozproszeniu osadnictwa. Większość wsi cechuje duża zwartość zabudowy (Strzelecзки, Komorniki, Łowkowice, Kujawy, Raclawiczki, Dziedzice, Pisarzowice, Ścigów). Układ przestrzenny wsi w większości oparty jest na układzie ulicowym, w niektórych większych wielodrożnicowym. Zabudowa zlokalizowana jest zazwyczaj po obu stronach drogi, gdzie w centrum wsi znajduje się często kościół i szkoła, w niektórych zabudowa usługowa. W dalszej części jest zabudowa zagrodowa przemieszana w ostatnich latach z zabudową mieszkaniową jednorodziną. Udział zabudowy wielorodzinnej w skali gminy jest niewielki i ogranicza się do pojedynczych budynków we wsiach Moszna i Kujawy. We wsiach Moszna, Dobra i Kujawy zachowane zostały cenne zespoły pałacowo-parkowe. Wsie Strzelecзки, Kujawy, Raclawiczki i Komorniki mają historyczne układy przestrzenne wymagające zachowania. Centrum usługowe najlepiej wykształcone mają 2 wsie – Strzelecзки i Kujawy. Dużym rozproszeniem zabudowy cechuje się południowa część wsi Moszna, w której istniejąca funkcja usługowa związana z lecznictwem specjalistycznym ma charakter regionalny. Nowy obiekt służby zdrowia wybudowany został w sąsiedztwie zabytkowego zespołu zamkowo-parkowego.

Dotychczasowy rozwój przestrzenny gminy uwzględniał założenia studium z 1999r. Na terenie gminy nie stwierdzono konfliktów funkcjonalno-przestrzennych. W niniejszej zmianie studium pozostawia się wyznaczone wcześniej tereny pod rozwój funkcji produkcyjnych i usługowych. Stan ładu przestrzennego w skali całej gminy ocenia się jako dość korzystny.

Gospodarka przestrzenna w gminie prowadzona jest głównie w oparciu o zasadę „dobrego sąsiedztwa” na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i ustalenia lokalizacji celu

publicznego. Przeprowadzana w nich analiza funkcji, cech zabudowy i zagospodarowania terenu w sąsiedztwie planowanej inwestycji powinna zabezpieczać prawidłowy rozwój zainwestowania z zachowaniem ładu przestrzennego i ochrony środowiska. Wydawane decyzje mogą powodować jednakże niekontrolowany rozwój zabudowy. Takie przypadki mają miejsce również w gminie Strzeleczyki, gdzie wydane decyzje spowodowały rozproszenie zabudowy.

Na terenie gminy rozwój zabudowy odbywa się tylko w niewielkim stopniu w oparciu o plany miejscowe. Tylko w miejscowości gminnej cała polityka przestrzenna oparta jest o plan miejscowy.

Wieś Dobra posiada plan miejscowy obejmujący część terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej i usług, a wieś Smolarnia ma niewielki plan pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Dla ochrony i poprawy ładu przestrzennego konieczne jest przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom przestrzennym związanym z wprowadzaniem nowej dysharmonizującej zabudowy, a także ograniczanie niekontrolowanego, przestrzennego „rozlewania” się układów osadniczych.

Na terenie gminy dążyć należy do utrzymania harmonii krajobrazu i zachowania dawnych, historycznych układów przestrzennych.

Część północna terenu gminy położona w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Borów Niemodlińskich” objęta jest ochroną walorów krajobrazowych w oparciu o przepisy odrębne.

W celu zachowania ładu przestrzennego, oprócz ochrony konserwatorskiej należy:

- utrzymywać historyczne układy przestrzenne,
- ograniczać rozwój zabudowy do terenów wyznaczonych w studium,
- dążyć do zachowania i preferować w nowej zabudowie formy nawiązujące do regionalnego budownictwa, z wykorzystaniem tradycyjnych materiałów budowlanych,
- kształtować układy przestrzenne z uwzględnieniem otwarcia widokowych, o których mowa w rozdziale XXII pkt.6.2,
- ograniczać wpływ architektury „egzotycznej”, nadmiernie fantazyjnej i wybujałego indywidualizmu inwestorów,
- stosować zasadę koncentracji zabudowy,
- wprowadzić zakaz lokalizacji elementów dysharmonizujących krajobraz (m.in. turbiny wiatrowe) oraz zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- przekształcić lub zlikwidować zabudowę o niskich walorach architektonicznych znajdującą się w sąsiedztwie zespołów pałacowo-parkowych,
- gospodarkę przestrzenną prowadzić w oparciu o plany miejscowe opracowane dla wszystkich terenów zabudowanych wsi.

Rozdział XVII BILANS TERENÓW POD ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ

1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Uwzględniając prognozy demograficzne na 2025r. (rozdział IV pkt.3) i analizy społeczne, ekonomiczne, środowiskowe określone w uwarunkowaniach (rozdział II, IV, V, VI, VII) oraz możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy (rozdział XVIII) oszacowano zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową.

Analiza demograficzna przeprowadzona o prognozy GUS wykazała przewidywany spadek zaludnienia gminy do poziomu 7100 mieszkańców w 2025 r.

Istniejące zasoby mieszkaniowe w gminie to 2372 mieszkania, przy wskaźniku zagęszczenia na poziomie 3,81 osoby na mieszkanie. Z analiz społecznych i ekonomicznych nie wynika, żeby w gminie mogło nastąpić w najbliższych latach znaczne ożywienie gospodarcze, które mogłoby zapobiec zjawisku niżu demograficznego. Z uwarunkowań środowiskowych nie wynikają zagrożenia dla środowiska naturalnego w gminie.

Szacunkowe zapotrzebowanie na nową zabudowę wyliczono wg wskaźnika 3 osoby przypadające na 1 mieszkanie oraz współczynnik 1,3 (związany z niepewnością procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%).

Dla prognozowanej liczby mieszkańców wraz ze zwiększeniem zapotrzebowania o 30% program mieszkaniowy wynosi 3077 mieszkań. Uwzględniając istniejące zasoby mieszkaniowe zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w skali gminy oszacowano na 711 mieszkań. Odliczając 375 mieszkań wynikających z bilansów, 336 mieszkań przewidzianych jest w miejscowych planach zagospodarowania oraz objętych wydanymi decyzjami o warunkach zabudowy.

Przyjmując utrwaloną dominującą strukturę zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinna, zagrodowa) założono, według bilansu, realizację programu mieszkaniowego w 20% w zabudowie zagrodowej (75 mieszkań) i 80% w zabudowie jednorodzinnej (300 mieszkań). Dodatkowo przyjęto, iż gmina Strzeleccki będzie rozwijać się w kierunku usługowym szczególnie w zakresie usług turystycznych, gastronomii, handlu i rzemiosła. Z tego względu zakłada się 50% wzrost zapotrzebowania na usługi (10000 m²). Gmina będzie się również rozwijać w obszarze produkcji energii ze źródeł odnawialnych – głównie fotowoltaiki. W związku z tym, przewiduje się maksymalny wzrost zapotrzebowania na nowe tereny przemysłowe i zabudowę przemysłową o 28%, co stanowić będzie około 7700m² powierzchni użytkowej.

Takie działania przyczynią się do zwiększenia aktywności gospodarczej w gminie, i jednocześnie do wzrostu zatrudnienia.

W bilansie terenów przyjęto następujące wielkości działek:

- pod zabudowę zagrodową – 0,25 ha,*
- pod zabudowę jednorodzinną – 0,15 ha,*
- pod zabudowę wielorodzinną – wyznaczony teren w MPZP wsi Strzeleccki,*
- pod zabudowę usługową – 0,20 ha,*

- pod zabudowę przemysłowo- składowo- magazynową – 0,70 ha.
- Łączny bilans nowych terenów oszacowano 136,97 ha z tego:
- pod zabudowę zagrodową – 17,41 ha,
  - pod zabudowę jednorodziną – 42,75 ha,
  - pod zabudowę wielorodziną – 0,0 ha,
  - pod zabudowę usługową – 39,06 ha,
  - pod zabudowę przemysłowo- składowo- magazynową – 37,74 ha.

Bilans wyrażony w powierzchni użytkowej nowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy kształtuje się następująco:

- 13929 m² pow.uż. w zabudowie zagrodowej,
- 31352 m² pow.uż. w zabudowie jednorodzinnej,
- 0 m² pow.uż. w zabudowie wielorodzinnej,
- 9765 m² pow.uż. w zabudowie usługowej,
- 5931 m² pow.uż. w zabudowie przemysłowo- składowo- magazynowej.

W bilansie przyjęto jednostkowy wskaźnik 200 m² pow.uż. w zabudowie zagrodowej, 110 m² pow.uż. w zabudowie jednorodzinnej, 50 m² pow.uż. w zabudowie usługowej i 110 m² pow.uż. w zabudowie przemysłowo- składowo- magazynowej.

2. Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Z przeprowadzonej analizy wszystkich sołectw w gminie wynika, że istniejąca powierzchnia zwartej zabudowy zajmuje w gminie ponad 404 ha, z tego ponad 85 ha stanowi zabudowa zagrodowa i 166 ha zabudowa jednorodzinna. Udział zabudowy wielorodzinnej nie przekracza 1 ha.

W zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych w granicach jednostek osadniczych jest do uzupełnienia ponad 100 ha terenów pod zabudowę. Powierzchnia ta umożliwi realizację ponad 11500 m² w zabudowie zagrodowej, ponad 25500 m² w zabudowie jednorodzinnej, 6000 m² w zabudowie usługowej i 4200 m² w zabudowie przemysłowo- składowo- magazynowej.

Ze względu na rolniczy charakter wsi przyjęto w większości miejscowości 40% udział zabudowy zagrodowej i 60% zabudowy jednorodzinnej w powierzchni możliwej do uzupełnień.

Wyniki analiz zawiera poniższa tabela.

Sołectwo	Ogólna pow. istniejącej zwartej zabudowy w ha	Powierzchnia nowej zabudowy w ha					
		Razem	MR	MN	MW	U	P
Smolarnia i Serwitut	18,40	14,86	2,09	11,78	0,00	0,64	0,36
Dziedzice	16,50	4,66	1,92	2,52	0,00	0,22	0,00
Raclawiczki	38,40	7,24	2,17	3,99	0,00	0,00	1,08
Moszna i Urszulanowice	32,10	18,92	1,50	2,42	0,00	14,19	0,82
Zielina	30,56	5,57	1,35	2,93	0,00	1,28	0,00
Kujawy	26,72	2,36	0,31	1,17	0,00	0,53	0,35
Wawrzyńcowice	10,47	4,05	0,00	0,69	0,00	0,00	3,36
Pisarzowice i Buława	25,44	1,42	0,00	0,68	0,00	0,00	0,74
Łowkowice	26,81	1,58	0,00	1,58	0,00	0,00	0,00
Komorniki i Nowy Młyn	21,95	22,72	2,12	2,58	0,00	5,07	12,94
Dobra i Nowy Bud	32,82	10,44	0,00	1,01	0,00	2,30	7,13
Strzeleccki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ścigów i Kopalina	29,42	6,41	2,98	3,42	0,00	0,00	0,00
Razem	309,59	100,23	14,43	34,79	0,00	24,22	26,79
Sołectwo	Powierzchnia użytkowa nowej zabudowy [m2]						
	Razem	MR	MN	MW	U	P	
Smolarnia i Serwitut	10546	1670	8638	0	159	57	
Dziedzice	3438	1534	1851	0	54	0	
Raclawiczki	4900	1737	2926	0	0	170	
Moszna i Urszulanowice	6698	1198	1773	0	3547	129	
Zielina	3552	1080	2151	0	321	0	
Kujawy	1315	247	860	0	132	55	
Wawrzyńcowice	1245	0	505	0	0	529	
Pisarzowice i Buława	664	0	501	0	0	116	
Łowkowice	1160	0	1160	0	0	0	
Komorniki i Nowy Młyn	7706	1696	1895	0	1268	2034	
Dobra i Nowy Bud	2887	0	744	0	574	1121	
Strzeleccki	0	0	0	0	0	0	
Ścigów i Kopalina	4896	2385	2511	0	0	0	
Razem	49008	11546	25514	0	6055	4210	

Oznaczenia:

MR - zabudowa zagrodowa

MN - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

MW - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

U - zabudowa usługowa

P - zabudowa przemysłowo- składowo - magazynowa

3. Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę (rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy).

W planach miejscowych wyznaczono pod nową zabudowę ponad 36 ha, z tego prawie 8 ha pod zabudowę jednorodziną, 3 ha pod zabudowę zagrodową, około 15 ha pod zabudowę usługową i 11 ha pod zabudowę przemysłowo- składowo- magazynową. Powierzchnia ta umożliwia realizację ponad 5800 m² pow.uż. w zabudowie jednorodzinnej, 2300 m² w zabudowie zagrodowej, 3700 m² pow.uż. w zabudowie usługowej i 1700 m² pow.uż. w zabudowie przemysłowo- składowo- magazynowej. Do szacunków założono wskaźnik 200m² pow.uż. przypadający na mieszkanie w zabudowie zagrodowej, 110 m² pow.uż. w zabudowie jednorodzinnej, 50 m² pow.uż. w zabudowie usługowej i 110 m² pow. uż. w zabudowie przemysłowo- składowo- magazynowej.

Wyniki analiz dotyczących obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę zawiera poniższa tabela.

Sołectwo	Ogólna powierzchnia istniejącej zwartej zabudowy w planie miejscowym [ha]	Powierzchnia nowej zabudowy w ha					
		Razem	MR	MN	MW	U	P
Smolarnia i Serwitut	4,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dziedzice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Raławiczkki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Moszna i Urszulanowice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zielina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kujawy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wawrzyńcowice	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pisarzowice i Buława	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Łowkowice	0,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Komorniki i Nowy Młyn	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobra i Nowy Bud	23,20	0,99	0,00	0,99	0,00	0,00	0,00
Strzeleczkki	66,84	35,74	2,98	6,97	0,00	14,84	10,95
Ścigów i Kopalina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	95,14	36,73	2,98	7,96	0,00	14,84	10,95
Sołectwo		Powierzchnia użytkowa nowej zabudowy [m ²]					
		Razem	MR	MN	MW	U	P
Smolarnia i Serwitut		0	0	0	0	0	0
Dziedzice		0	0	0	0	0	0
Raławiczkki		0	0	0	0	0	0
Moszna i Urszulanowice		0	0	0	0	0	0
Zielina		0	0	0	0	0	0

Kujawy	0	0	0	0	0	0
Wawrzyńcowice	0	0	0	0	0	0
Pisarzowice i Buława	0	0	0	0	0	0
Łowkowice	0	0	0	0	0	0
Komorniki i Nowy Młyn	0	0	0	0	0	0
Dobra i Nowy Bud	726	0	726	0	0	0
Strzelczki	13616	2384	5113	0	3709	1721
Ścigów i Kopalina	0	0	0	0	0	0
Razem	14341	2384	5839	0	3709	1721

Oznaczenia:

MR - zabudowa zagrodowa

MN - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

MW - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

U – zabudowa usługowa

P – zabudowa przemysłowo- składowo - magazynowa

4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt. 2 i 3.

Z analizy poniższej tabeli wynika, że szacowana powierzchnia użytkowa nowej zabudowy w ramach terenów zwartej zabudowy i objętych planami miejscowymi jest mniejsza od maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę:

Rodzaj zabudowy	Maksymalne zapotrzebowanie w m ² pow.uż.	Pow.użytkowa w zwartej zabudowie i pow. nowej zabudowy w planach miejscowych w m ²
Zabudowa zagrodowa MR	15000	13929
Zabudowa jednorodzinna MN	33000	31352
Zabudowa wielorodzinna MW	0	0
Zabudowa usługowa U	10000	9765
Zabudowa przemysłowo-składowo – magazynowa P	7700	5931

W skali gminy nie zachodzi konieczność wyznaczania nowych terenów dla nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Realizacja części programu dla zabudowy zagrodowej możliwa jest w ramach przekształceń istniejących terenów zabudowy zagrodowej o pow. ponad 70 ha i realizacji zabudowy zagrodowej na terenach rolnych (R) jako składnik majątkowy gospodarstwa rolnego.

Sporządzony bilans terenów był podstawą weryfikacji i ograniczenia powierzchni granic terenów mieszkaniowych zawartych w Studium... z 1999r. W zmianie studium tereny mieszkaniowe ograniczone zostały do obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, terenów mieszkaniowych objętych planami miejscowymi, terenów, na

których wydane zostały decyzje o warunkach zabudowy i wnioskami zgłoszonymi do zmiany studium.

Analizy przestrzenne terenów o zwartej strukturze i zawartych w planach miejscowych dokonano na mapach ewidencyjnych wszystkich miejscowości.

Sołectwo	ogólna pow. istniejącej zwartej zabudowy w ha	Powierzchnia nowej zabudowy w ha					
		Razem	MR	MN	MW	U	P
Smolarnia i Serwitut	22,91	14,86	2,09	11,78	0,00	0,64	0,36
Dziedzice	16,50	4,66	1,92	2,52	0,00	0,22	0,00
Raclawiczki	38,40	7,24	2,17	3,99	0,00	0,00	1,08
Moszna i Urszulanowice	32,10	18,92	1,50	2,42	0,00	14,19	0,82
Zielina	30,56	5,57	1,35	2,93	0,00	1,28	0,00
Kujawy	26,72	2,36	0,31	1,17	0,00	0,53	0,35
Wawrzyńcowice	10,52	4,05	0,00	0,69	0,00	0,00	3,36
Pisarzowice i Buława	25,44	1,42	0,00	0,68	0,00	0,00	0,74
Łowkowice	27,35	1,58	0,00	1,58	0,00	0,00	0,00
Komorniki i Nowy Młyn	21,95	22,72	2,12	2,58	0,00	5,07	12,94
Dobra i Nowy Bud	56,02	11,43	0,00	2,00	0,00	2,30	7,13
Strzeleczki	66,84	35,74	2,98	6,97	0,00	14,84	10,95
Ścigów i Kopalina	29,42	6,41	2,98	3,42	0,00	0,00	0,00
Razem	404,72	136,97	17,41	42,75	0,00	39,06	37,74
Sołectwo	Powierzchnia użytkowa nowej zabudowy [m ²]						
	Razem	MR	MN	MW	U	P	
Smolarnia i Serwitut	10546	1670	8638	0	159	57	
Dziedzice	3438	1534	1851	0	54	0	
Raclawiczki	4900	1737	2926	0	0	170	
Moszna i Urszulanowice	6698	1198	1773	0	3547	129	
Zielina	3552	1080	2151	0	321	0	
Kujawy	1315	247	860	0	132	55	
Wawrzyńcowice	1245	0	505	0	0	529	
Pisarzowice i Buława	664	0	501	0	0	116	
Łowkowice	1160	0	1160	0	0	0	
Komorniki i Nowy Młyn	7706	1696	1895	0	1268	2034	
Dobra i Nowy Bud	3613	0	1470	0	574	1121	
Strzeleczki	13616	2384	5113	0	3709	1721	
Ścigów i Kopalina	4896	2385	2511	0	0	0	
Razem	63350	13929	31352	0	9765	5931	

Oznaczenia:

MR - zabudowa zagrodowa

MN - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

MW - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

U - zabudowa usługowa

P - zabudowa przemysłowo-składowo-magazynowa

Rozdział XVIII MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.

Dochody gminy kształtowały się w 2015r. wg danych GUS na poziomie 25 mln.zł, a wydatki na cele inwestycyjne na poziomie 9 mln. zł.

Poniżej zestawiono za lata 2013 - 2015 dochody gminy ogółem, dochody na finansowanie programów i projektów unijnych oraz wydatki na cele inwestycyjne.

Wyszczególnienie	2013r.	2014r.	2015r.
Dochody ogółem	21598009	23725933	25017752
<i>Dochody na finansowanie programów i projektów unijnych</i>	<i>1734452</i>	<i>2608827</i>	<i>4013091</i>
<i>Wydatki na cele inwestycyjne</i>	<i>4711063</i>	<i>5259890</i>	<i>9020928</i>

Przy założeniu utrzymania w najbliższych kilkunastu latach poziomu dochodów i zbliżonego udziału wydatków na cele inwestycyjne z lat 2013-2015 (średnio ponad 6 mln zł) istnieje realna możliwość sfinansowania wydatków na dodatkową komunikację i infrastrukturę techniczną pod planowaną zabudowę określoną w studium. Szacuje się, że w najbliższym dziesięcioleciu wydatki wyniosą ok.60 mln zł. Mogą być powiększone o ok.30-40% z programów rządowych i unijnych.

W niniejszej zmianie studium zakres terenów przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową został zasadniczo znacznie ograniczony do terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141), w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy i wykorzystaniu istniejących dróg i infrastruktury technicznej.

Uzbrojenie terenów mieszkaniowych objętych planami miejscowymi (w Strzeleczkach, Dobrej) realizowane będzie wg rozstrzygnięć skutków finansowych sporządzonych do tych planów.

Wydatki gminy na uzbrojenie terenów we wsi Dobra oszacowane zostały 6,2 mln zł (średniorocznie 621 tys. zł, realizacja 10 lat od zatwierdzenia planu), a we wsi Strzeleczki uzbrojenie terenów objętych planem oszacowano na 1,65 mln zł (średniorocznie 75 tys. zł, założona realizacja 22 lata od zatwierdzenia planu). W prognozie finansowej dla wsi Strzeleczki w kosztach uzbrojenia nie ujęto kanalizacji sanitarnej, stanowiącej osobne zadanie dla gminy.

Rozdział XIX – STAN PRAWNY GRUNTÓW

W strukturze władania gruntami w gminie Strzeleczki dominuje własność prywatna (ponad 50% powierzchni gminy) i własność Skarbu Państwa (ponad 45% powierzchni gminy), użytkowana głównie przez ANR SP i Lasy Państwowe. Niewielki udział stanowi własność

gminy i związków międzygminnych (niecałe 289 ha -2,46%). Na pozostałe grupy rejestrowe przypada 2,22% powierzchni gminy. Zwrócić należy uwagę na bardzo niski udział gruntów spółdzielczych.

Poniższe zestawienie zawiera szczegółową strukturę władania wg grup rejestrowych.

Grupa	Powierzchnia w ha	Udział w %
Grupa 1	5290,7209	45,19
Grupa 2	18,5743	0,16
Grupa 3		
Grupa 4	286,1554	2,44
Grupa 5	2,7770	0,02
Grupa 6	2,3803	0,02
Grupa 7	5862,2791	50,07
Grupa 8	17,0589	0,15
Grupa 9	21,5648	0,18
Grupa 10		
Grupa 11	26,5762	0,23
Grupa 12		
Grupa 13	61,8900	0,53
Grupa 14		
Grupa 15	117,5653	1,00
Razem	11707,5422	100,00

Opr. własne wg OWI

Struktura władania wg grup rejestrowych:

- Grupa 1 - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 2 - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 3 - jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne,
- Grupa 4 - gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 5 - gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 6 - jednoosobowe spółki JST i inne osoby prawne, dla których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego,
- Grupa 7 - osoby fizyczne,
- Grupa 8 - spółdzielnie,
- Grupa 9 - kościoły i związki wyznaniowe,
- Grupa 10 - wspólnoty gruntowe,
- Grupa 11 - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 12 - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 13 - województwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 14 - województwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 15 - spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w grupach 1-14.

Rozdział XX - UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY STRZELECZKI - WNIOSKI GENERALNE

1. Uwarunkowania wynikające z rozpoznanych cech gminy

1.1. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w regionie

- korzystne, centralne położenie w województwie,
- bliskość aglomeracji przemysłowych i centrów administracji wojewódzkiej i powiatowej (Opole - 25 km, Krapkowice - 7 km, Kędzierzyn - 35 km),
- bliskość autostrady A 4 i dobre powiązania z wojewódzką i krajową siecią komunikacji drogowej.

1.2. Uwarunkowania naturalne (przyrodnicze)

- ukształtowanie powierzchni - równinne lub faliste, mniej atrakcyjne turystycznie i krajobrazowo, ale dogodnie dla rolnictwa,
- zasoby wód podziemnych - b. duże, przekraczające znacznie potrzeby gminy, obszar gminy leży w zasięgu trzech zbiorników wód podziemnych o znaczeniu krajowym (tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP 332 Subniecka Kędzierzyńsko – Głubczycka, GZWP 337 Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie oraz w niewielkim fragmencie w północnej części gminy GZWP 335 Zbiornik Krapkowice-Strzelce Opolskie),
- zasoby wód powierzchniowych - duże (rzeki Biała i Osobłoga, dobrze rozwinięta sieć rzeczna),
- warunki geologiczno - inżynierskie dla zabudowy - poza dolinami - dobre, w dolinach zdecydowanie niekorzystne,
- surowce mineralne - znaczne zasoby udokumentowane i perspektywiczne kruszyw naturalnych,
- gleby nieco lepsze niż przeciętnie w woj. opolskim, zwłaszcza w części środkowej południowej gminy oraz w dolinach Białej i Osobłogi (użytki zielone),
- wysoki wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (w gminie wynosi 72,8 punktów przy rozpiętości w województwie od 37, 7 punktów do 111, 2 punktów),
- znaczny udział lasów (36,6% powierzchni gminy), w większości leżących w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Bory Niemodlińskie”,
- klimat - najcieplejszy w Polsce, wyróżniający się łagodnymi zmianami oraz długim okresem wegetacyjnym,
- pogorszone warunki bioklimatyczne występujące w dolinach Białej, Osobłogi i ich dopływów.

1.3. Uwarunkowania demograficzne i społeczne

- liczba ludności w gminie wynosi 7438 osób, prognoza do roku 2025 zakłada spadek tego stanu do 7100 osób,
- prognozuje się niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności; spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym przy wzroście udziału osób w wieku produkcyjnym,
- zasoby pracy - stopa bezrobocia jest jedną z niższych w województwie (6,2%).

1.4. Osadnictwo i mieszkalnictwo

- struktura przestrzenna osadnictwa w gminie jest generalnie prawidłowa, dostosowana do warunków naturalnych,
- wskaźniki charakteryzujące warunki mieszkaniowe ludności kształtują się na poziomie niższym niż przeciętne w województwie,
- liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców wynosi 315 (w województwie 347).

1.5. Zasoby dziedzictwa kulturowego

- z zabytków wpisanych do wojewódzkiego rejestru najważniejsze są: *krajobrazowe parki pałacowe w Dobrej i Mosznej, park w zespole pałacowo – folwarcznym w Kujawach,*
- oprócz pojedynczych budynków i obiektów, cechy zabytkowe posiadają charakterystyczne układy przestrzenne centralnych części większości wsi, szczególnie wsi gminnej.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki i usług

2.1. Rolnictwo - najważniejsze cechy rolnictwa w gminie:

- w gminie działalność rolniczą prowadzi 888 indywidualnych gospodarstw rolnych,
- niekorzystna struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych:
  - do 1 ha 46%
  - od 1-15,0 ha 43%
  - powyżej 15,0 ha 11%
- wysoki poziom produkcji zwierzęcej – 73SD na 100 ha UR,
- struktura władania użytkami rolnymi:
  - gospodarstwa indywidualne - 80,6%
  - pozostałe w tym: Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa - 19,4% (Stadnina Koni w Mosznej, Ośrodek Hodowli Zarodowej w Buławie),
- utrwalone kierunki produkcji rolnej:
  - produkcja zbóż
  - uprawa ziemniaków,
  - chów bydła, głównie mlecznego,
  - hodowla koni (Moszna).

2.2. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w regionie:

- **Działalność gospodarcza (poza rolnictwem)**
  - w gminie działalność w sektorze przemysłowym prowadzi 71 podmiotów, a w sektorze budownictwo 99 podmiotów,
  - b. słabo rozwinięte jest przetwórstwo rolno - spożywcze (istnieje tylko masarnia, piekarnia, młyn gospodarczy),
  - tereny działalności przemysłowej i wytwórczo-usługowej mają możliwości rozbudowy i są korzystnie zlokalizowane w stosunku do dróg o znaczeniu regionalnym.

- **Usługi publiczne**
  - dobre wyposażenie w zakresie usług zdrowia i oświaty,
  - szpital specjalistyczny o znaczeniu ponadregionalnym Centrum Terapii Nerwic w Mosznej (nowy obiekt).
- **Usługi komercyjne**
  - nasycenie usługami różne, uzależnione od aktywności podmiotów gospodarczych,
  - na terenie gminy działalnością usługową zajmuje się 128 podmiotów gospodarczych.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej:

- komunikacja drogowa - sieć powiązań komunikacyjnych jest b. dobrze rozwinięta (2 drogi wojewódzkie, 7 dróg powiatowych), standard dróg jest niezadowalający,
- wszystkie wsie w gminie posiadają bezpośrednie, wzajemne połączenia drogami o twardej nawierzchni, działają 2 stacje benzynowe - w Strzeleczkach i Mosznej,
- komunikacja kolejowa - jedyna w gminie linia kolejowa (jednotorowa, niezelektryfikowana), relacji Krapkowice - Prudnik jest wyłączona z ruchu (*prowadzony jest remont linii*),
- zaopatrzenie w wodę - zwodociągowane jest ponad 90% gospodarstw w gminie, woda pobierana jest z ujęć w Nowych Budach (2 studnie o łącznej wydajności eksploatacyjnej 100 m³/h) oraz w Smolarni (wydajność - 200 m³/h), możliwa jest sprzedaż wody dla gmin sąsiednich,
- gospodarka ściekowa – *realizowany jest w gminie II etap systemów kanalizacji sanitarnej z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Krapkowicach, zrealizowano nową oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną na potrzeby Centrum Terapii Nerwic w Mosznej,*
- gazownictwo przewodowe - brak w gminie sieci gazowych, gazyfikacja możliwa z gazociągu wysokiego ciśnienia Głubczyce - Obrowiec, przebiegającego w sąsiedztwie wschodnich granic gminy,
- elektroenergetyka - ocenia się, że istniejąca sieć średnich (15 kV) i niskich napięć (ok. 50 transformatorów 15/0,4 kV) jest wystarczająca dla obecnego i prawdopodobnego w bliższej perspektywie zapotrzebowania na energię elektryczną,
- telekomunikacja - na terenie gminy pracuje jedna centrala telefoniczna w Strzeleczkach, o pojemności 1000 numerów; jest ona w pełni wykorzystana, wymagana rozbudowa,
- gmina prowadzi zorganizowaną gospodarkę odpadami z ich wywozem poza obszar gminy,
- cmentarze - 2 cmentarze (Raclawiczki i Dobra) są wypełnione i nie ma możliwości ich powiększenia, konieczne są nowe lokalizacje.

4. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych

Cele publiczne określone zostały w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2017 r. poz. 624 z późn. zm.). Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa wprowadza się do planu miejscowego po uprzednim uzgodnieniu terminu realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i warunków wprowadzenia ich do planu miejscowego. Studium jest dokumentem planistycznym wyrażającym politykę przestrzenną gminy i jednocześnie ustalenia studium są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych. Zgodnie z art. 9 ust. 2 przy sporządzaniu studium uwzględnia się ustalenia planu zagospodarowania województwa.

Studium jest opracowaniem, w którym należy bezwzględnie umieścić zadania samorządowe o charakterze lokalnym i ponadlokalnym.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się uwarunkowania, cele i kierunki polityki przestrzennej, oraz określa obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki przestrzennej państwa, regionu, powiatu i gminy z ich wewnętrznymi relacjami i powiązaniem.

4.1. Elementy struktury przestrzennej województwa opolskiego ustalonych Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (uchwała nr XLVIII/505/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 września 2010r.):

- komunikacja:

1) droga wojewódzka nr 409 relacji Dębina - Strzelce Opolskie, planowana do modernizacji do pełnych parametrów kl.G wraz z budową obwodnic miejscowości Moszna, Zielina, Kujawy, Strzeleczy i Dobra,

2) droga wojewódzka nr 414 relacji Opole-Lubrza, planowana do modernizacji do pełnych parametrów kl.G.

- infrastruktura techniczna:

1) linia napowietrzna dwutorowa wysokiego napięcia 400 kV relacji Dobrzeń – Wielopole,

2) planowane małe elektrownie wodne: EW Dobra na rzece Biała oraz EW na istniejących stopniach wodnych rzeki Osobłogi w Komornikach,

- ochrona i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego:

1) Obszar Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie” (północna część gminy),

2) projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Osobłogi” oraz „Dolina Białej”,

3) złoża piasków ze żwirem (Dobra Raclawiczki, Kierpień, Komorniki, Kujawy, Moszna II, Zielina, Strzeleczy),

- ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego:

1) proponowany pomnik historii Moszna – zespół pałacowo-parkowy,

2) historyczny układ ruralistyczny miejscowości Strzeleczy,

- ochrona przeciwpowodziowa:

1) obszar zagrożenia powodzią rzeki Osobłoga o p=1%,

2) obszar zalewu podczas powodzi w 1997r. dla rzeki Biała,

- gospodarka wodna:

1) główny zbiornik wód podziemnych ONO (wymagający najwyższej ochrony zasobów wodnych) GZWP 332 (Subniecka Kędzierzyńsko-Kozielska),

2) główny zbiornik wód podziemnych OWO (wymagający wysokiej ochrony zasobów wodnych) GZWP 337 (Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie).

3) główny zbiornik wód podziemnych OWO (wymagający wysokiej ochrony zasobów wodnych) GZWP 335 (Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie)

W/w elementy struktury przestrzennej województwa opolskiego znalazły swój wyraz w ustaleniach studium.

4.2. Zadania wynikające z programów rządowych i samorządowych ujętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego:

1.Program: Wieloletni Program Rozwoju Jednostek Ochrony Zdrowia Podległych Samorządowi Województwa Opolskiego:

1.1. Zadania:

- *dostosowanie obiektów do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn.10.11.2006r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej – Centrum Terapii Nerwic – Moszna Zamek,*
- *budowa pawilonu hotelowego (szpital) – Centrum Terapii Nerwic – Moszna Zamek.*

2. Program dla Odry – 2006.

2.1. Zadania:

- *odbudowa i regulacja rzeki Osobłoga w Komornikach.*

3. Program ochrony nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2007-2010.

3.1. Cel strategiczny I – Utrzymanie i zarządzanie zasobem regionalnego dziedzictwa kulturowego.

3.1.1. Realizacja zadań własnych województwa.

- 3.1.1.1. Zadanie – wykonanie robót budowlanych i prac konserwatorskich w zabytkach- Moszna - zespół pałacowo-parkowy – Centrum Terapii Nerwic – Moszna Zamek.*

4. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.

4.1. Zadania:

- *Moszna Zamek – regionalnym Ośrodkiem Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej,*
- *przebudowa drogi wojewódzkiej nr 414 relacji Opole-Lubrza na odcinku Smolarnia-Krobosz.*

5. Program ochrony środowiska wraz z Aktualizacją planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego.

5.1. Cel – poprawa jakości wód podziemnych i powierzchniowych

5.1.1. Zadania:

- *trias opolski – poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Krapkowice.*

6. Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami wraz z Aktualizacją planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego.

6.1. Cel – transformacja systemu gospodarowania z obecnego układu wytwórcy – składowisko do układu wytwórcy – efektywna selekcja/segregacja – przetworzony odpad.

6.1.1. Działanie 1 – utworzenie regionów gospodarki odpadami komunalnymi wraz z instalacjami.

- 6.1.1.1. Zadanie – południowo-wschodni region gospodarki odpadami z regionalnym centrum zagospodarowania i unieszkodliwienia odpadów oraz regionalnym składowiskiem odpadów w Kędzierzynie-Koźlu (gospodarka odpadami komunalnymi w gminie Strzeleczki realizowana będzie w ramach systemu obejmującego rejon południowowschodni).*

4.3. Cele i zadania wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Strzeleczki

Strategia rozwoju formułuje cele strategiczne, cele operacyjne i zadania strategiczne, których realizacja ma służyć misji gminy.

Misją gminy Strzeleczki jest stworzenie poczucia stabilizacji i perspektyw rozwoju swoim mieszkańcom, dla wzmocnienia ich identyfikacji z miejscem zamieszkania.

Główne cele strategiczne to:

- rozwój gospodarczy gminy,
- aktywizacja społeczna i kulturalna wspólnoty lokalnej,
- stymulowanie rozwoju turystyki i rekreacji,
- rozbudowa i unowocześnienie gminnej infrastruktury technicznej.

Szczegółowe kierunki działań zgodnie ze Strategią, zmierzających do realizacji celu nadrzędnego i celów strategicznych, powinny obejmować następujące cele operacyjne i zadania:

Cel strategiczny 4.1. Rozwój gospodarczy gminy

Cel 4.1.1. Stymulowanie lokalnej przedsiębiorczości

Zadania:

- promowanie i wspieranie ekologicznej produkcji rolnej,
- wspieranie zrzeczeń producentów rolnych,
- szkolenie i doradztwo w zakresie przedsiębiorczości,
- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości poprzez system preferencji.

Cel 4.1.2. Tworzenie warunków dla pozyskiwania inwestorów zewnętrznych

Zadania:

- uzbrojenie terenów pod inwestycje,
- opracowanie systemu preferencji inwestycyjnych,
- aktywna promocja inwestycyjna gminy.

Cel strategiczny 4.2. Aktywizacja społeczna i kulturalna wspólnoty lokalnej

Cel 4.2.1. Pobudzenie aktywności wspólnoty lokalnej

Zadania:

- rozbudowa i unowocześnienie GOK w Strzeleczkach,
- unowocześnienie domów kultury i świetlic wiejskich,
- opracowanie planów rozwoju sołectw,
- partycypacja w zarządzaniu gminą,
- nawiązanie współpracy gmin partnerskich.

Cel 4.2.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa młodzieży

Zadania:

- powołanie młodzieżowej rady gminy,
- opracowanie systemu stypendiów dla młodzieży,
- opracowanie programu praktyk i stażów zawodowych dla młodzieży.

Cel strategiczny 4.3. Stymulowanie rozwoju turystyki i rekreacji.

Cel 4.3.1. Budowa oraz rozwój infrastruktury turystyki i rekreacji

Zadania:

- rozwój agroturystyki,
- rewitalizacja terenów i obiektów w Dobrej,
- przygotowanie bazy turystycznej w Mosznej,
- utrzymanie w dobrym stanie miejscowości i atrakcyjnych obiektów na terenie gminy,
- budowa i urządzenie terenów sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy,

- utworzenie i zagospodarowanie parkingów leśnych,
- wytyczenie i aktywna promocja działek rekreacyjnych.

Cel 4.3.2 Promocja turystyczna gminy Strzeleczki.

Zadania:

- tworzenie wśród mieszkańców korzystnego klimatu dla rozwoju turystyki,
- uruchomienie punktu informacji turystycznej,
- oznakowanie turystyczne gminy,
- wykorzystanie walorów krajobrazowo-przyrodniczych Borów Niemodlińskich,
- wygenerowanie produktu lokalnego,

Cel strategiczny 4.4. Rozbudowa i unowocześnienie gminnej infrastruktury technicznej.

Cel 4.4.1. Modernizacja układu drogowego gminy

Zadania:

- modernizacja dróg gminnych i powiatowych,
- budowa obwodnic w miejscowościach położonych wzdłuż drogi nr 409,
- budowa chodników i ścieżek rowerowych na obszarach zabudowanych gminy,
- budowa parkingów na terenie gminy.

Cel 4.4.2. Modernizacja i budowa systemu wodnego i kanalizacyjnego oraz optymalizacja gospodarki odpadami

Zadania:

- budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wraz z punktami zlewnymi,
- budowa SUW w Smolarni wraz z tranzytami,
- wprowadzenie kompleksowej, selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy,
- uzbrojenie terenów pod budownictwo jednorodzinne.

Cel 4.4.3. Uporządkowanie gospodarki przestrzennej gminy.

Zadania:

- aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- systematyczne opracowywania mpzp.

Studium stwarza warunki do realizacji wszystkich celów związanych z gospodarką przestrzenną ujętych w strategii rozwoju gminy. Część zadań wymienionych w celu strategicznym 4.1. zostało zrealizowanych (gospodarka odpadami), niektóre są w trakcie sukcesywnej realizacji (m.in. kanalizacja sanitarna, uzbrojenie terenów pod budownictwo jednorodzinne, modernizacja dróg). Niepodjęta została budowa obwodnic wzdłuż drogi nr 409.

Rozdział XXI - CELE ROZWOJU I FUNKCJE GMINY

1. Cele rozwoju

1.1. Cele ogólne:

- rozwój gminy przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą, a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- rozwój wsi Strzelecзки z uwzględnieniem dążenia do przywrócenia praw miejskich siedzibie gminy,

1.2. Cele ekonomiczne:

- restrukturyzacja rolnictwa, umożliwiająca jego optymalne funkcjonowanie w warunkach ekonomicznych Unii Europejskiej (zmniejszenie zatrudnienia w rolnictwie, zmniejszenie liczby gospodarstw przy równoczesnym zwiększeniu liczby gospodarstw dużych i specjalistycznych oraz zrzeszonych w grupach producenckich),
- rozwój przemysłu - z preferencjami dla przetwórstwa rolnego i leśnego, wykorzystanie w tym względzie szans jakie stwarzają duże zasoby wód podziemnych, kruszyw naturalnych i zaplecza rolniczo - leśnego,
- rozwój gospodarki turystycznej - wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy i tradycji hodowli koni dla rozwoju turystyki kwalifikowanej, agroturystyki i budownictwa letniskowego (Smolarnia, Serwitut, Dobra, Moszna, Kopalina, Piszczowice); rozwój urządzeń i obiektów gastronomicznych, noclegowych dla obsługi ruchu turystycznego,
- pozyskanie środków finansowych dla sfinansowania inwestycji infrastrukturalnych (m.in. kanalizacja).

1.3. Cele społeczne:

- zasadnicza poprawa jakości życia mieszkańców gminy, zgodna z ich wyobrażeniami i aspiracjami, realizowana poprzez:
  - inwestycje infrastrukturalne (kanalizacja, gazyfikacja przewodowa, telefonizacja, komunikacja drogowa - obwodnice, parkingi, chodniki, ścieżki rowerowe),
  - rozwój infrastruktury społecznej (poprawa jakości usług zdrowotnych, oświatowych, tereny sportu i wypoczynku, oświaty i kultury),
  - udostępnienie terenów dla prowadzenia działalności gospodarczej i terenów mieszkaniowych w zakresie osiągnięcia standardów mieszkaniowych jak w krajach UE,
  - tworzenie miejsc pracy w celu ograniczenia migracji zarobkowych.

1.4. Cele przyrodnicze:

- ochrona Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich,
- *ochrona projektowanych Obszarów Chronionego Krajobrazu „Dolina Osobłogi” i „Dolina Białej”,*
- *ochrona zabytkowych parków, pomników przyrody,*
- *utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK Uroczysko Osobłogi, który zlokalizowany jest w dolinie Osobłogi między Komornikami, a Nowym Młynem oraz*

dwóch użytków ekologicznych UE Starorzecze 1 i UE Starorzecze 2,

- zachowanie istniejących wartości środowiska,
- ochrona zasobów wód podziemnych, terenów górniczych udokumentowanych złóż kruszywa,
- rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych i dzikich wysypisk,
- zalesiania nieużytków w sąsiedztwie kompleksu leśnego Borów Niemodlińskich oraz jako zieleni śródpolnej i parkowej, poprawa czystości wód powierzchniowych.

1.5. Cele kulturowe:

- zachowanie tożsamości kulturowej mieszkańców gminy,
- aktywna ochrona obiektów i terenów objętych rejestrem zabytków i ewidencją (gminną),
- renowacja zabytkowych zespołów pałacowo - parkowych w Dobrej, Mosznej, Kujawach stanowiących główne atrakcje turystyczne gminy,
- *utworzenie pomnika historii Moszna – zespół pałacowo-parkowy,*
- *przekształcenie Moszna-Zamek w Regionalny Ośrodek Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej,*
- objęcie ochroną układu ruralistycznego wsi Strzelecзки, Raclawiczki, Kujawy, Komorniki,
- uporządkowanie historyczne ukształtowanych układów przestrzennych wsi, kształtowanie współczesnej zabudowy w nawiązaniu do istniejącej, zabytkowej struktury wsi.

2. Funkcje gminy i możliwości ich rozwoju

W wyniku rozpoznanych uwarunkowań rozwoju, dotychczasowe funkcje gminy uznać należy za perspektywiczne. Gmina dysponuje znaczącym potencjałem i korzystnymi warunkami dla rozwoju funkcji gospodarczych i usługowych oraz mieszkaniowych np. dla sąsiednich Krapkowic.

2.1 . Funkcja produkcyjna

- rolnictwo - (produkcja roślinna i zwierzęca), prowadzone przez dwa sektory:
  - gospodarstwa indywidualne, władające ok. 81, 0% użytków rolnych w gminie,
  - gospodarstwa państwowe (*Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa*),

Rozwój funkcji rolniczej uwarunkowany jest zmianą struktury obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych w kierunku gospodarstw wielkotowarowych i specjalistycznych.

- przetwórstwo rolno - spożywcze - korzystne warunki dla intensyfikacji tej dziedziny gospodarki, wymagane podjęcie działań polegających na przygotowaniu odpowiednich terenów, a następnie pozyskiwanie inwestorów,
- przemysł drzewny - wykorzystujący lokalne zasoby leśne (stolarka budowlana, meblarstwo, galanteria drzewna),
- działalność gospodarcza - (poza rolnictwem i przetwórstwem rolno - spożywczym), wykorzystanie warunków naturalnych (eksploatacja surowców mineralnych zgodna z wymaganiami ochrony środowiska), rozwój utrwalonych kierunków działalności wytwórczej.

2.2. Funkcja usługowa

- lecznictwo specjalistyczne - funkcja o zasięgu ponadlokalnym (Centrum Terapii Nerwic w Mosznej),
- rozwój funkcji turystycznej, kulturalnej, sportowej:
  - wypoczynkowa – pobytowa – nowe ośrodki w Smolarni i Pisarzowicach (Amerykan),
  - rozwój bazy noclegowej „agroturystycznej” i zabudowy letniskowej,
  - rozwój turystyki specjalistycznej (np. szlakiem pałaców, wędrowki konne, turystyka piesza, rowerowa, imprezy kulturalno – folklorystyczne).

2.3 . Funkcja mieszkaniowa

Gmina może stać się zapleczem mieszkaniowym dla grup społecznych niekoniecznie zatrudnionych na terenie gminy:

- mieszkańców sąsiedniego ośrodka powiatowego - Krapkowic,
- reemigrantów z Niemiec.

Dla rozwoju funkcji mieszkaniowej gmina posiada korzystne uwarunkowania:

- duże możliwości przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową terenów o słabszych glebach, natomiast odznaczających się dobrymi warunkami bioklimatycznymi i geologiczno - inżynierskimi,
- dobre warunki komunikacji drogowej wewnątrz gminy oraz bliskie i wygodne połączenia zewnętrzną siecią drogową,
- atrakcyjność przyrodniczo - krajobrazowa gminy.

Rozdział XXII - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA I ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY

Polityka przestrzenna to działania zmierzające do osiągnięcia przyjętych celów rozwoju, wywołujące określone skutki - pożądane zmiany w zagospodarowaniu obszaru gminy.

Ustalone w studium zasady polityki przestrzennej odnoszą się do wyróżnionych obszarów, uwzględniają racjonalne wykorzystanie przestrzeni i środowiska (predyspozycje i ograniczenia ujawnione w uwarunkowaniach), odpowiadające interesom publicznym i prywatnym.

Przyjęte kierunki respektują przepisy szczególne, regulujące zasady ochrony przyrody i środowiska kulturowego.

Podane w niniejszym rozdziale zasady polityki przestrzennej i standardy zabudowy należy traktować jako zalecane do stosowania w decyzjach administracyjnych dla terenów, dla których nie będą sporządzone plany miejscowe, a także jako wytyczne dla rozwiązań planów zagospodarowania przestrzennego.

W granicach obszarów zabudowanych wskazuje się tereny historycznie ukształtowanych układów przestrzennych wsi - przewidziane do uporządkowania i rewaloryzacji. Wskazuje się tereny możliwych uzupełnień w lukach zabudowy i w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zainwestowania. Ponadto wskazuje się tereny objęte decyzjami o warunkach zabudowy i zgłoszonymi wnioskami (pozytywnie rozstrzygniętymi przez Wójta Gminy Strzeleczki).

Studium zachowuje dotychczasowe tereny usług publicznych, komercyjnych, wskazuje

możliwości ich powiększenia. Znaczne tereny, korzystne dla działalności gospodarczej wyznacza się w sąsiedztwie tras komunikacyjnych i przewidywanych obejść drogowych wsi. Głównym obszarem koncentracji usług publicznych i komercyjnych, w tym o znaczeniu ponadgminnym oraz terenów mieszkaniowych powinna być wieś Strzeleczki, docelowo - miasto.

Działania gminy powinny doprowadzić do zmiany we wsi Strzeleczki funkcji rolniczych na pozarolnicze, zwiększenia terenów zabudowy mieszkaniowej o charakterze miejskim, zwiększenia liczby ludności utrzymującej się ze źródeł pozarolniczych (miejsca pracy w sferze wytwórczej, usługach, poza rolnictwem).

Tereny w obrębie gminy oznaczone na rysunku studium symbolami:

- tereny o funkcji mieszkaniowej mieszanej zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej- symbol **M**;
- tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej, wielorodzinnej z usługami i urządzeniami towarzyszącymi, - symbol **MU**;
- tereny koncentracji usług i funkcji usługowych na wydzielonych działkach z urządzeniami towarzyszącymi - symbol **U**;
- tereny sportu i rekreacji - symbol **US**;
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich - symbol **RU**;
- tereny rolne – symbol **R**;
- tereny lasów – symbol **ZL**;
- tereny zieleni urządzonej, - symbol **ZP**;
- tereny cmentarzy, - symbol **ZC**;
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych – symbol **WS**;
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów - symbol **P**;
- tereny dróg publicznych, oznaczone symbolem **KD**;
- tereny obsługi komunikacji, oznaczone symbolem **KS**;
- tereny i obiekty infrastruktury technicznej, oznaczone symbolami **W**, **O**, **NO** objaśnione w legendzie rysunku zmiany studium;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, oznaczone indywidualnie;
- obszary i obiekty dziedzictwa kultury i środowiska przyrodniczego, oznaczone indywidualnie;
- główne zbiorniki wód podziemnych, oznaczone indywidualnie;
- złoża surowców mineralnych, tereny i obszary górnicze, oznaczone indywidualnie.

1. Obszary zabudowane

Obszary zabudowane wsi, obejmują: zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, wielorodzinną, tereny usług publicznych i komercyjnych, tereny sportu i rekreacji, tereny przemysłu i działalności usługowo - wytwórczej, tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, oraz gospodarstw leśnych i rybackich, oraz innych funkcji - służących funkcjom podstawowym. Oznaczone są symbolami: **M**, **MU**, **U**, **US**, **P**, **RU**. Tereny wielofunkcyjne oznaczone zostały dwoma lub więcej symbolami (np. **P,U,M**).

Tereny o wiodącym przeznaczeniu terenu oznaczone jako:

M - tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z terenami komunikacji wewnętrznej oraz ogrodami przydomowymi.

MU - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z towarzyszącymi usługami komercyjnymi i terenami komunikacji wewnętrznej oraz ogrodami przydomowymi.

Zasady polityki przestrzennej:

- zachować dotychczasową funkcję podstawową terenów poprzez utrzymanie istniejącej zabudowy, modernizację, rozbudowę, *rozwój i uzupełnienie*, budowę nowych budynków w lukach zabudowy *lub wymianę*,
- lokalizacja usług (komercyjnych i publicznych) bez ograniczeń, pod warunkiem ich nieuciążliwego charakteru (ew. uciążliwość ograniczona ściśle do granic działki),
- *lokalizacja warsztatów rzemieślniczych, małych zakładów produkcyjnych i budynków usługowych o charakterze nieuciążliwym*,
- *uzupełniać o zieleni urządzoną (np. zieleni przyuliczna, skwery) oraz o urządzenia o charakterze rekreacyjnym (np. place zabaw)*,
- *realizować uzbrojenia terenów*,
- *dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej*.

Zalecane zasady i standardy kształtowania zabudowy:

- wysokość dla nowej i modernizowanej zabudowy - do 2 kondygnacji naziemnych w przypadku zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej (w tym poddasze użytkowe), do 4 kondygnacji w przypadku zabudowy wielorodzinnej w zwartych zespołach,
- dachy o symetrycznym układzie połaci, spadkach 30-45° lub podobnie jak w istniejącej zabudowie sąsiedniej,
- układ kalenic - jak w zabudowie sąsiedniej, w obrębie zabytkowych założeń przestrzennych zwykle prostopadły do ulicy,
- formę zabudowy, elewację, elementy ścienne i dachowe, ogrodzenia, z zasady stosować z regionalnymi tradycjami,
- zabudowę gospodarczą i usługową architektonicznie dostosować do zabudowy mieszkaniowej,
- powierzchnia działki dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, wielorodzinnej i usługowej - stosownie do potrzeb,
- zapewnić odpowiednie standardy obsługi komunikacyjnej oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną i zieleni urządzoną,
- *powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki jednorodzinnej – minimum 40%, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych*,
- *wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:*
  - *minimalny = 0,05*,
  - *maksymalny = 0,40*, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

*U - tereny zabudowy usługowej*Zasady polityki przestrzennej:

- zachować dotychczasowe funkcje w miarę istniejących potrzeb,
- *budowa nowych budynków usługowych i towarzyszących*, rozbudowa, modernizacja, przebudowa, *rozwój, uzupełnienie* i zmiana funkcji - bez ograniczeń, z wyłączeniem funkcji uciążliwych i niezgodnych z charakterem obiektu o cechach zabytkowych,
- wysokość zabudowy - do 4 kondygnacji naziemnych (ograniczenie nie dotyczy obiektów zabytkowych),
- wykorzystać istniejące możliwości urządzenia zieleni oraz poprawy standardów usługowych i komunikacyjnych (miejsca postojowe),
- *przekształcenie Zamku w Mosznej w Regionalny Ośrodek Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej*,
- *stworzenia nowego zaplecza pod rozwój funkcji usługowych w Mosznej (zdrowie, kultura, turystyka i wypoczynek, sport, gastronomia)*,
- *zakazuje się lokalizacji wielko powierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni przekraczającej 2000m²*,
- *dopuszcza się funkcję mieszkalną jako towarzyszącą, w tym również lokalizację samodzielnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego dla właściciela terenu prowadzącego działalność*,
- *możliwe łączenie funkcji usługowej z mieszkalną*,
- *realizować uzbrojenia terenów*,
- *powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki – minimum 15%, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych*,
- *dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej*,
- *wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:*
  - minimalny = 0,05,
  - maksymalny = 0,60, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,

P- tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej, w tym tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (obejmujące m.in. zakłady przemysłowe i rzemieślnicze o charakterze wytwórczym, składy i bazy mechaniczne)

Zasady polityki przestrzennej:

- zachować, w miarę potrzeb, dotychczasową funkcję, dopuszczalna modernizacja, przebudowa i zmiana funkcji z wyłączeniem funkcji uciążliwych - gdyby ta uciążliwość sięgała do terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej,
- dopuszczalne *tereny produkcyjne – zabudowy przemysłowej systemami fotowoltaicznymi (farma fotowoltaiczna)*, gdzie wiodącym kierunkiem rozwoju jest zabudowa systemami fotowoltaicznymi, na których dopuszcza się możliwość lokalizacji towarzyszącej zabudowy biurowo-socjalnej oraz niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej, transportu i komunikacji wewnętrznej,
- dopuszczalna zabudowa produkcyjna, składowa, usługowa, urządzenia obsługi

- technicznej i transportowej,*
- *możliwe łączenie funkcji produkcyjnej i usługowej oraz zmiana funkcji na usługową,*
- *dopuszcza się funkcję mieszkalną jako towarzyszącą w tym również lokalizację samodzielnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego dla właściciela terenu prowadzącą działalność,*
- *dopuszcza się lokalizację terenów zieleni (w tym zieleni izolacyjnej),*
- *realizować uzbrojenia terenów,*
- *wysokość zabudowy do 10m, przy uzasadnionych potrzebach technologicznych do 12m,*
- *dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej,*
- *powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki – nie ustala się (do określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych),*
- *wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:*
  - *minimalny = 0,05,*
  - *maksymalny = 0,70, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.*

RU- *tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, oraz gospodarstwach leśnych i rybactwie tereny istniejących urządzeń produkcji rolnej*

Zasady polityki przestrzennej:

- *lokalizacja nowej zabudowy związanej z produkcją rolniczą,*
- *ograniczenie obsady zwierząt do 500 DJP (dużych jednostek przeliczeniowych),*
- *preferowanie hodowli w systemie ściółkowym,*
- *pozostałe zasady polityki przestrzennej - jak na terenach „P”.*

US - *tereny sportu i wypoczynku (głównie boiska sportowe i hipodrom w Mosznej)*

Zasady polityki przestrzennej:

- *zachować istniejącą funkcję,*
- *wskazana modernizacja i przebudowa zmierzająca do podwyższenia standardu w ramach dotychczasowej funkcji podstawowej,*
- *dopuszcza się lokalizację ogólnodostępnych obiektów i urządzeń zgodnie z podstawowym przeznaczeniem terenu,*
- *dopuszcza się lokalizację terenów zieleni urządzonej (o charakterze ozdobnym i wypoczynkowym), zieleni izolacyjnej oraz urządzeń o charakterze rekreacyjnym (np. place zabaw),*
- *realizować uzbrojenie terenu,*
- *dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej.*

US,U - *tereny sportu, wypoczynku i usług*

Zasady polityki przestrzennej:

- *dopuszcza się na działce 337/5 w Mosznej realizację usług sportu i rekreacji z obiektami związanymi z edukacją publiczną i kulturą wraz z niezbędną infrastrukturą i*

parkingami,

- *dopuszcza się realizację pola golfowego we wsi Dobra na działkach 230/9, 231/7, 231/8, 231/9, 232/3, 233/10, 233/12, 233/13, 233/14, 233/15, 233/22, 233/23, 233/24, 233/25, 233/26, 233/27, 233/28, 457, 460, 461, 462, 463, 464, 465/1, 469, 471, 472, 473, 474, 476, 477, 478, 480, 481, 482, 511/3, 511/4, 498/6, 494, 493/3, 475, 495 z usługami towarzyszącymi – m.in. hotelarskimi, gastronomicznymi wraz z infrastrukturą techniczną i parkingami i zapleczem mieszkalnym,*
- *zasady polityki przestrzennej w zakresie realizacji budynków usługowych przyjęte w oparciu ustalenia przyjęte dla terenów usług (U),*
- *dopuszcza się lokalizację ogólnodostępnych obiektów i urządzeń zgodnie z podstawowym przeznaczeniem terenu,*
- *dopuszcza się zieleń urządzoną (o charakterze ozdobnym i wypoczynkowym, zieleń izolacyjną oraz urządzenia o charakterze rekreacyjnym (np. place zabaw),*
- *powierzchnia biologicznie czynna w granicach terenu – minimum 50%, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,*
- *dopuszcza się określenia indywidualnego wskaźnika wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań,*
- *realizować uzbrojenia terenów,*
- *dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej.*

ZC- *tereny cmentarzy*

Zasady polityki przestrzennej:

- *utrzymanie istniejących cmentarzy,*
- *budowa nowych cmentarzy z obiektami towarzyszącymi (przy zachowaniu stref sanitarnych wynikających z przepisów odrębnych),*
- *dopuszcza się usługi związane z funkcją cmentarzy,*
- *urządzanie zieleni cmentarnej,*
- *dopuszcza się parkingi oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunikacyjnej.*

R- *tereny rolne*

Zasady polityki przestrzennej:

- *funkcje uzupełniające: zieleń urządzona, ogrody działkowe, tereny projektowanych doleśń, wody powierzchniowe, drogi transportu rolnego i drogi wewnętrzne, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej,*
- *dopuszcza się możliwość lokalizacji zabudowy zagrodowej (wg zasad określonych dla terenów M) i/lub obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, agroturystyki oraz gospodarstw leśnych i rybackich tereny istniejących urządzeń produkcji rolnej (wg zasad określonych dla terenów RU), z wyłączeniem terenów położonych w obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie ($Q_{1\%}$),*
- *wskazana modernizacja i przebudowa zmierzająca do podwyższenia standardu w ramach dotychczasowej funkcji podstawowej.*

2. Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę i inne zainwestowanie

2.1. Obszary korzystne dla zabudowy o zalecanych funkcjach

- mieszkaniowej,
- turystyczno - wypoczynkowej,
- usługowej nieuciążliwej.

Wyznaczono je stosownie do przewidywanych lub zgłaszanych potrzeb (z możliwością dającą swobodę wyboru lokalizacji na etapie podejmowania uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zagospodarowania przestrzennego).

Są to tereny optymalne dla założonych funkcji z punktu widzenia:

- ochrony gruntów rolnych,
- warunków bioklimatycznych i geologiczno - inżynierskich,
- dostępności komunikacji,
- oddalenia od terenów uciążliwej działalności gospodarczej i ruchliwych tras komunikacyjnych.

Zasady polityki przestrzennej:

- przeznaczać te tereny pod zabudowę w zasadzie dopiero po wyczerpaniu możliwości lokalizacyjnych w uzbrojonych lukach istniejącej rozbudowy (M, MU, U), przy czym odstępstwo od tej zasady może wynikać z uwarunkowań społecznych i własnościowych,
- dopuszcza się zmiany organizacyjne w zakresie wychowania przedszkolnego
- i funkcjonowania obiektów oświatowych w dostosowaniu do aktualnej sytuacji demograficznej dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym,
- dopuszcza się wyposażenie szkół w dodatkowe obiekty sportowe (sale sportowe, boiska, in.), a szkołę w Strzeleczkach w basen (kryty),
- zaleca się zorganizowaną działalność inwestycyjną, a przynajmniej wyprzedzające uzbrojenie i przygotowanie komunikacyjne,
- lokalizacja usług komercyjnych, publicznych i turystyczno-wypoczynkowych - bez ograniczeń, pod warunkiem ich nieuciążliwego charakteru,
- ustala się zasady i standardy kształtowania zabudowy:
  - zieleń urządzona powinna stanowić nie mniej niż 20% powierzchni terenu,
  - pozostałe zasady i standardy kształtowania zabudowy - jak na terenach odpowiednio M, MU, U (zabudowy - istniejącej).

2.2. Obszary korzystne dla zabudowy o zalecanych funkcjach

- przemysłowej,
- wytwórczo - usługowej,
- usługowej uciążliwej.

Te tereny wyznaczono według kryteriów ochrony środowiska, warunków geologiczno - inżynierskich, komunikacyjnych i przestrzennych - podobnie jak w przypadku terenów opisanych w punkcie 2.1. W możliwie maksymalnym stopniu uwzględniono zgłoszone wnioski (zamiary inwestycyjne) i rezerwy terenu dla obiektów istniejących - jednak bez nadmiaru przyjętego dla zabudowy mieszkaniowej i innej nieuciążliwej.

Te tereny wyznaczono według kryteriów ochrony środowiska, warunków geologiczno - inżynierskich, komunikacyjnych i przestrzennych. W możliwie maksymalnym stopniu

uwzględniono zgłoszone wnioski inwestycyjne i rezerwy terenu w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.

Zasady polityki przestrzennej:

- zalecana jest zorganizowana działalność inwestycyjna (określona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego),
- zalecane zasady i standardy kształtowania zabudowy - jak na terenach P (istniejącej zabudowy i działalności przemysłowej).

2.3. Tereny możliwego odkrywkowego wydobywania kopalin

Studium wskazuje złoża kopalin - kruszywa naturalnego i surowców ilastych ceramiki budowlanej, formalnie udokumentowane lub będące w trakcie dokumentowania.

Zasady polityki przestrzennej:

- tereny złóż kopalin nie podlegają innemu przeznaczeniu niż dotychczasowe lub górnicze,
- wysokość zwałowisk oraz urządzeń technologicznych do wydobywania i przeróbki kopalin nie powinna przekraczać 6,0 m, w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych potrzebami technologicznymi - 10 m.

3. Kierunki użytkowania i zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Zasady polityki przestrzennej:

- na terenach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania obiektów budowlanych w tym inwestycji rolniczych,
- okresowo podtapiane użytki zielone w dolinach Białej, Osobłogi i ich dopływów należy objąć konserwacją i odnową istniejących urządzeń melioracji wodnych,
- nie zaleca się wprowadzania istotnych zmian stosunków wodnych - mogących naruszyć równowagę łęgowych systemów ekologicznych w dolinach obu wymienionych rzek oraz ich dopływów, wyjątek stanowi budowa niezbędnych urządzeń chroniących przed powodzią istniejącą zabudowę wsi Łowkowice,
- pozostałe zasady jak dla terenów R.

4. Kierunki użytkowania i zagospodarowania obszarów leśnych

Prawie wszystkie tereny leśne (ZL) w gminie są zarządzane przez Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Prószków.

Zasady polityki przestrzennej:

- racjonalne, zgodne z zasadami gospodarki leśnej i ochrony środowiska użytkowanie lasów jest realizowane według planów urządzenia lasu,
- obszary lasów z zasady wyłącza się z inwestowania innego niż służące gospodarce leśnej oraz uzasadnionym celom publicznym,
- zaleca się wyznaczenie - w porozumieniu z administracją leśną - szlaków turystycznych,

wiodących przez lasy w gminie oraz urządzenia części terenów o funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej podporządkowanym przyrodzie.

5. Kierunki ochrony wartości środowiska i zasobów środowiska przyrodniczego

Aktywna polityka w dziedzinie ochrony środowiska jest podstawą zrównoważonego rozwoju gminy.

Zasady polityki przestrzennej:

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach administracyjnych, dotyczących inwestycji określać należy szczegółowe wymagania dotyczące zachowania i ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, wskazanych w studium:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Borów Niemodlińskich,
- *Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Osobłogi” (proj.),*
- *Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Białej” (proj.),*
- *pomników przyrody,*
- *zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK Uroczysko Osobłogi (proj.),*
- *użytków ekologicznych UE Uroczysko 1 i 2 (proj.),*
- *zabytkowych parków krajobrazowych (w zespołach pałacowo-parkowych),*
- stref ochronnych ujęć wód podziemnych w Smolarni i Nowym Budzie,
- głównych zbiorników wód podziemnych GZWP 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka, GZWP 337 Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie oraz GZWP 335 Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie),
- zieleni przydrożnej i śródpolnej,

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniać:

- zakazy i ograniczenia wynikające z decyzji i zarządzeń o utworzeniu obszarów prawnie chronionych,
- tereny zalesień o charakterze ochronnym i gospodarczym w Smolarni, Ścigowie i Dziedzicach oraz tereny zalesień izolacyjnych i parkowych w Strzeleczkach i Dobrej,
- studium nie wprowadza żadnych ograniczeń w zakresie dalszych zalesień gruntów klas V i VI,
- rekultywację istniejących na terenie gminy nieużytków po eksploatacji kopalni i wysypiska śmieci (zaleca się leśny kierunek rekultywacji nieużytków albo wodny, jeżeli warunki na to pozwalają).

Wpływać na poprawę czystości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez komunalne inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej oraz poprzez egzekwowanie warunków pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzenie ścieków i ich rolnicze wykorzystanie.

6. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska kulturowego

6.1. Ochrona dóbr kultury

Studium ustala tereny i obiekty chronione na podstawie przepisów szczególnych i do objęcia ochroną:

- obiekty i obszary ujęte w rejestrze zabytków,

- obiekty i obszary ujęte w ewidencji zabytków (do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków),
- zespołu pałacowo-parkowego Moszna jako pomnik historii (proj.),
- stanowiska archeologiczne,
- *historycznie ukształtowane układy ruralistyczne wsi, z charakterystyczną zabudową mieszkaniowo - inwentarską, szczególnie wsi Strzelecзки, Kujawy*, Raclawiczki*, Komorniki (na etapie sporządzania planów miejscowych należy wskazać dokładne granice tych układów wraz z elementami wymagającymi ochrony),*
- *ochronę krajobrazu kulturowego, w tym zakaz lokalizacji farm wiatrowych.*

* – granice układu ruralistycznego zawarte w Karcie Ewidencji Zabytków OWKZ

6.2. Chronione ciągi i punkty widokowe

Ograniczeniem zabudowy proponuje się objąć tereny przyległe do odcinków dróg, z których można obserwować najładniejsze w gminie panoramy krajobrazowe:

- panorama wsi Łowkowice i Komorniki w dolinie Osobłogi, widoczna z drogi Dobra - Łowkowice,
- panorama falistej wysoczyzny po zachodniej stronie drogi z Łowkowic do Pisarzowic oraz panorama doliny Osobłogi ,
- panorama przełomu Osobłogi przez krawędź pradoliny Odry, widoczna z wysokiej krawędzi erozyjnej przy drodze z Komornik do Nowego Młyna oraz Komornik do Kórnicy,
- panorama widokowa zespołu pałacowo - parkowego w Mosznej, widoczna z grzbietu i zbocza wzgórza, pomiędzy Zieliną i Moszną, wzdłuż planowanej obwodnicy drogowej,
- panorama doliny Browinieckiego Potoku i Popowickiego Lasu, widoczna ze wzgórza leżącego na północ od Kujaw, także przy obwodnicy.

6.3. Proponowane szlaki turystyki pieszej i rowerowej

Studium proponuje wprowadzenie na terenie gminy 5 szlaków turystycznych - pieszych i rowerowych (rowery górskie). Trasy te nie zostały wyrysowane na mapie studium. Proponowane szlaki mają przebiegać przez najbardziej atrakcyjne krajobrazowo i przyrodniczo obszary w gminie Strzelecčki:

- 1) Dobra - Strzelecčki (6 km) - przez fragment Borów Niemodlińskich,
- 2) Dobra - Komorniki - Pisarzowice (8 km),
- 3) Moszna - Moszna (8 km),
- 4) Moszna - Moszna (5 km),
- 5) Smolarnia - Dziedzice - Raclawiczki - Moszna (12 km).

Szlaki wymagają uzgodnienia z administracją leśną, oznakowania i informacji. Niektóre, po szczegółowym opracowaniu mogą pełnić rolę ścieżek dydaktycznych.

7. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej

7.1. Gospodarka wodno – ściekowa

Wszystkie wsie w gminie, *poza miejscowością Wawrzyńcowice*, są objęte zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę z ujęcia w Nowym Budzie.

Cała gmina docelowo objęta zostanie zorganizowanym systemem kanalizacji sanitarnej.

Ścieki odprowadzane będą do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Krapkowicach. W eksploatacji pozostanie wybudowana dla potrzeb Centrum Terapii Nerwic nowa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości $Q_{\text{śrd}}=150\text{m}^3/\text{d}$.

Dopuszcza się lokalizację elementów zaopatrzenia w wodę, lokalizację obiektów i urządzeń systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, modernizację i rozbudowę istniejących sieci.

7.2. Gazownictwo

Wsie gminy Strzeleczki nie są podłączone do systemu gazyfikacji przewodowej. Część mieszkańców korzysta z gazyfikacji bezprzewodowej. W bliskim sąsiedztwie płd. - wsch. granicy gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 250 - 6,3 Mpa, relacji Głubczyce - Obrowiec (stanowiący dowiązanie do gazociągu Zdieszowice - Wrocław).

Ewentualna gazyfikacja obszaru gminy jest możliwa - podłączenie mogłoby nastąpić poprzez odpowiednią stację redukcyjno - pomiarową do gazociągu Głubczyce - Obrowiec.

Wymagane jest sporządzenie koncepcji gazyfikacji gminy lub poszczególnych wsi i wystąpienie do Zakładu Gazowniczego w Opolu o zapewnienie dostawy gazu.

7.3. Elektroenergetyka

Istniejący system zasilania gminy energią elektryczną z G.P.Z. Krapkowice jest wystarczający dla obecnego zapotrzebowania, wynoszącego 2,5 – 3,5 MW. W ujęciu całej gminy moc transformatorów zainstalowanych w 50 stacjach jest prawie dwukrotnie większa, co jednak nie przesądza jednoznacznie o istniejących rezerwach.

W razie wystąpienia potrzeb przekraczających wydolność sieci zajdzie potrzeba budowy nowych stacji 15 kV. Obecny układ sieci umożliwi włączenie nowych sieci bez dokonywania znaczących zmian w konfiguracji pracującej sieci.

Utrzymuje się przebiegającą przez gminę napowietrzną linię dwutorową wysokiego napięcia 400kV relacji Dobrzeń – Wielopole.

W studium przewiduje się budowę elektrowni wodnej w miejscowości Dobra na rzece Biała i elektrowni wodnej na istniejących stopniach wodnych rzeki Osobłogi w Komornikach. Ponadto w studium stwarza się warunki dla rozwoju fotowoltaiki. Farmy fotowoltaiczne zlokalizowane na terenach wyznaczonych w studium pod zabudowę przemysłową, w tym zabudowę systemami fotowoltaicznymi, stanowią przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko, które podlegają procedurze ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami szczególnymi. Przy realizacji farm należy zastosować rozwiązania minimalizujące oddziaływania na środowisko m.in. stosowanie matowych (antyrefleksyjnych) powłok paneli słonecznych eliminujących oślepienie migrującego ptactwa, podziemny układ sieci elektroenergetycznych, i in.

Ze względu na ochronę walorów krajobrazowych, w tym zespołów pałacowo-parkowych wprowadza się w gminie zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych.

7.4. Telekomunikacja

Dotychczas głównym operatorem telekomunikacyjnym na terenie gminy Strzelecзки jest *Orange SA* (posiadający centralę w Strzeleczkach).

Urynkowanie usług telekomunikacyjnych wprowadzić może konkurencję i pojawienie się nowych operatorów usług telekomunikacyjnych.

Zależy należy, że wielkość central i ich ilość zostanie dostosowana do potrzeb rynku gminy Strzelecзки (abonentów gminy). Rozwój telekomunikacji powinien osiągnąć wskaźnik gęstości telefonów na poziomie 20 – 25 telefonów na 100 mieszkańców gminy.

W studium dopuszcza się możliwość utrzymania i realizacji sieci napowietrznych na obszarze wiejskim gminy. Zaleca się jednakże na terenach zabudowanych budowę sieci telekomunikacyjnych kablowych.

W rozwoju usług telekomunikacyjnych dążyć należy do rozwoju telekomunikacji bezprzewodowej i objęcia całej gminy sprawnymi systemami operatorskimi oraz dynamicznego rozwoju usług internetowych w oparciu o szerokopasmowy dostęp do Internetu, stwarzający optymalne powiązania teleinformatyczne w układzie krajowym i międzynarodowym.

7.5. Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie gminy nie jest zlokalizowane gminne wysypisko odpadów. Odpady komunalne są przez mieszkańców segregowane, a następnie wywożone przez specjalistyczną firmę na wysypisko poza teren gminy.

Polityka w zakresie gospodarki odpadami zmierzać powinna do osiągnięcia następujących celów:

- likwidacji „dzikich wysypisk śmieci”,
- selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- utrzymania segregacji odpadów,
- wykorzystanie odpadów w drodze powrotu do cyklu produkcyjnego (recykling),
- zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów (upowszechnianie w procesach produkcyjnych najlepszych technologii – BAT).

Zasady usuwania odpadów powinny być zgodne z przepisami szczególnymi dotyczącymi odpadów. *We wsi Ścigów wyznacza się teren do selektywnej zbiórki odpadów, stanowiących własność gminy Strzelecзки (oznaczony na rysunku studium nr 87).*

7.6. Cmentarze

Potrzeby i możliwości rozwiązania problemu pochówków w gminie obrazuje poniższe zestawienie cmentarzy.

1.	wieś Moszna	wskazana nowa lokalizacja, dotychczas nie ma we wsi cmentarza
2.	wieś Dobra	wskazana nowa lokalizacja, istniejący nie ma możliwości rozbudowy
3.	wieś Raclawiczki	wskazana nowa lokalizacja, istniejący nie ma możliwości powiększenia
4.	wieś Strzelecзки	jest możliwość rozbudowy, w kierunku wschodnim, jeżeli wystąpi taka potrzeba,

5.	wieś Pisarzowice	możliwość rozbudowy, w kierunku zachodnim i północnym, jeżeli wystąpi taka potrzeba,
6.	wieś Kujawy	wystarczająca powierzchnia, pozostawienie w zajmowanych granicach - w przyszłości możliwość powiększenia w kierunku wschodnim
7.	wieś Komorniki	wystarczająca powierzchnia, brak możliwości powiększenia

Proponowane, nowe lokalizacje cmentarzy w Mosznej, Dobrej i Raclawiczkach przedstawiono na rysunku studium.

8. Kierunki rozwoju komunikacji

Istniejąca sieć drogowa, wystarczająca w zakresie połączeń wewnątrzgminnych i zewnętrznych - wymaga budowy obejść wsi i modernizacji technicznych wraz z budową ciągów pieszo-rowerowych i innych elementów poprawiających jakość infrastruktury w tym pasów zieleni izolacyjnej. W studium przewiduje się modernizację w granicach gminy dróg wojewódzkich nr 409 i 414 - do uzyskania parametrów klasy G.

W ramach modernizacji zakłada się:

- budowę obejść drogowych wsi Dobra, Strzeleczy, Kujawy, Zielina w ciągu drogi wojewódzkiej nr 409, relacji Dębina — Strzelce Opolskie.

Sieci infrastruktury technicznej niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami wojewódzkimi lub potrzebami ruchu drogowego należy wykonywać poza pasem drogowym drogi istniejącej lub docelowej. Odstępstwa od tej zasady można dokonać w trybie przepisów odrębnych.

Wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza wspomniane wsie poprawi w nich bezpieczeństwo i klimat akustyczny. Ponadto przewidywana jest modernizacja 7 dróg powiatowych - dla uzyskania parametrów klasy Z.

Do zadań własnych gminy należy:

- modernizacja dróg gminnych (kl. L lub D) z chodnikami na obszarze wsi,
- budowa ścieżek rowerowych (m.in. na poboczach dróg powiatowych (Raclawiczki - Kujawy - Wawrzyńcowice, Strzeleczy - Raclawiczki - Smolarnia - Dobra - Łowkowice - Pisarzowice),
- rozbudowa sieci parkingów.

Studium wskazuje tereny:

- dla realizacji MOP (miejsca obsługi podróżnych) we wsiach:
  - Moszna
  - Dobra
- dla rozbudowy istniejących stacji paliw we wsiach:
  - Strzeleczy
  - Moszna.

Rozdział XXIII - OBSZARY PRZEWIDZIANE DO OBJĘCIA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obowiązujące przepisy określają sytuacje, w których sporządzanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe:

- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości (w studium nie przewiduje się wyznaczenia obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

W przypadku zaistnienia sytuacji wymagającej określenia przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości, należy je wyznaczyć w procedurze sporządzenia planu miejscowego),

- 1. obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² (studium nie przewiduje rozmieszczenia obiektów o takiej powierzchni sprzedażowej),*
- 2. obszary przestrzeni publicznej - zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017r. poz. 1073, z późn. zm.) jest to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium.*

Obszarami spełniającymi powyższe postulaty są:

- tereny gminne (place, parki, skwery, szkoły i ośrodki kultury z przyległymi terenami zielonymi oraz urządzenia i tereny sportu i rekreacji),*
- tereny zabytkowe o zróżnicowanych formach własności (zespoły pałacowo-dworskie wraz z przyległymi zespołami zieleni zabytkowej),*
- tereny będące we własności bądź zarządzie wspólnot wyznaniowych (kościół, sale parafialne),*
- tereny prywatne udostępniane publicznie na określonych zasadach (ośrodki rekreacyjno-sportowe i kulturalno-rozrywkowe).*

- 3. obszary, na których przewiduje się zmianę przeznaczenia gruntu rolnego i leśnego na cele nierolnicze i nieleśne - w przypadkach, jeżeli planowana zmiana przeznaczenia lub zagospodarowania terenów obejmuje grunty rolne o klasach bonitacyjnych I - III lub grunty leśne. Wystąpienie ze stosownym wnioskiem do Ministra Rolnictwa lub Ministra Ochrony Środowiska może nastąpić w ramach opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*

- 4. obszary, na których utworzono park kulturowy (zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).*

Decyzję o przystąpieniu do sporządzania w/w planu lub zmiany obowiązującego planu podejmuje Rada Gminy.

2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zadań własnych gminy w zakresie gospodarki przestrzennej, wynikających

z ustawy o samorządzie gminnym, następuje na drodze stanowienia i egzekwowania przepisów prawa lokalnego w formie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Stworzenie warunków do zainwestowania na wskazanych terenach o określonych preferencjach (mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, turystyczno-wypoczynkowych, usługowych, aktywności gospodarczej) może nastąpić po przeanalizowaniu pojawiających się możliwości inwestycyjnych (np. wniosków) oraz po podjęciu uchwały o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i po jego uchwaleniu. Przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy przeprowadzić analizę odnośnie granic terenu podlegającego opracowaniu w kontekście najbliższego otoczenia, jego związków w zakresie infrastruktury technicznej, komunikacji oraz potencjalnego oddziaływania. W takiej analizie należy również uwzględnić skutki finansowo-prawne uchwalenia planu związane np. z koniecznością wykupu gruntów przeznaczonych na cele publiczne (drogi, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej) oraz wynikające z obowiązku doprowadzenia podstawowych sieci uzbrojenia (wodociąg, kanalizacja, oświetlenie). Gmina zamierza opracować plany miejscowe w miejscowościach Kujawy, Zielina, Moszna i Raclawiczki w granicach określonych na rysunku studium.

3. Obszary objęte planami miejscowymi (wykaz).

Nr	Wyszczególnienie	Nr Uchwały	Data
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Strzeleczyki	XXX/188/13	13 września 2013 r.
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej we wsi Dobra	XXXII/207/09	19 marca 2009 r.
3	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleczyki w części wsi Dobra, Smolarnia, Raclawiczki	XXX/203/2001	27 września 2001 r.
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działalności gospodarczej we wsi Wawrzynowice	XXII/153/08	26 czerwca 2008 r.
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Komorniki”	XLVII/268/2002	20 czerwca 2002 r.
6	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleczyki dot. wsi Komorniki	XLVII/265/2002	20 września 2002 r.
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej we wsi Smolarnia	VI/50/03	27 marca 2003 r.
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działalności usługowej we wsi Smolarnia	XLI/294/09	29 grudnia 2009
9	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleczyki	XLVII/267/2002	20 czerwca 2002r.
10	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleczyki	XLIV/238/2002	14 lutego 2002r.

11	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Raclawiczki”</i>	<i>XXXVII/183/2001</i>	<i>2 sierpnia 2002r.</i>
12	<i>Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki</i>	<i>XL/209/2001</i>	<i>25 października 2001r.</i>
13	<i>Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki</i>	<i>XXXVI/179/2001</i>	<i>28 czerwca 2001r.</i>

Źródło: OWI

Rozdział XXIV - PROPOZYCJE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.

Dla realizacji celów ponadlokalnych wprowadza się propozycje następujących zadań (do ujęcia w rejestrze zadań rządowych i samorządu wojewódzkiego):

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 409 Dębina - Strzelce Opolskie wraz z budową obejść miejscowości: Dobra, Strzeleccki, Kujawy, Zielina do pełnych parametrów kl.G,
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 414 do pełnych parametrów kl.G,
- realizacja programu ochrony przeciwpowodziowej, szczególnie w dolinie rzek Osobłogi i Białej,
- *modernizacja i rozbudowa infrastruktury elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej (w tym szerokopasmowego dostępu do Internetu),*
- rewaloryzacja obiektów i obszarów objętych ochroną kulturową,
- *budowa elektrowni wodnych na rzece Biała (EW Dobra) i Osobłodze (EW Komorniki),*
- *odbudowa i regulacja rzeki Osobłogi w Komornikach,*
- *utworzenie w Zamku w Mosznej Regionalnego Ośrodka Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej,*
- *realizacja programu sportowo-rekreacyjnego dla Centrum Terapii Nerwic w Mosznej,*
- *utworzenie pomnika historii obejmującego zespół pałacowo-parkowy w Mosznej,*
- program zalesień,
- *wprowadzenie ochrony obszarów przyrodniczych: chronionego krajobrazu doliny Osobłogi i doliny Białej, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego i użytków ekologicznych na rzece Osobłodze.*

Rozdział XXV - UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Opracowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki jest opracowaniem strategicznym dla rozwoju przestrzennego gminy. Studium, mimo że nie jest przepisem gminnym, określa politykę przestrzenną gminy.

W opracowanym dokumencie zawarto:

- *charakterystyki wynikające z rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,*
- *wpływ uwarunkowań na cele rozwoju i funkcje gminy,*
- *kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, zasady polityki przestrzennej i zasady ochrony interesu publicznego,*

- *bilans terenów mieszkaniowych w dostosowaniu do przepisów ustawy o planowaniu z zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017 r., Poz. 1073) oraz korektę terenów przewidzianych pod zabudowę w studium z 1999 r.*

Rozpoznanie zasobów przyrodniczych gminy i stanu środowiska przyrodniczego dokonano na podstawie opracowania ekofizjograficznego sporządzonego równoległe do opracowania zmiany studium. W studium wskazane zostały nowe obszary przyrodnicze przewidziane do ochrony prawnej.

Rozpoznanie zasobów gminy objęło ponadto stan środowiska kulturowego, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, wyposażenie w infrastrukturę społeczną, potencjał demograficzny, potencjał ekonomiczny i gospodarczy oraz sytuację na rynku pracy. Zebrane informacje zostały przeanalizowane pod kątem możliwości kształtowania przestrzeni i wykorzystane przy formułowaniu kierunków rozwoju przestrzennego gminy.

Wprowadzone zostały do studium wnioski, rozstrzygnięte pozytywnie przez wójta, stwarzające możliwość rozwoju funkcji produkcyjnej, mieszkaniowej i usługowej. Dostosowano ponadto ustalenia studium do zgłoszonych zadań i wniosków zgłoszonych przez organy uprawnione do uzgadniania i opiniowania studium.

W rozwiązaniach przestrzennych uwzględniono uwarunkowania wynikające z opracowanych map zagrożenia powodziowego oraz strefy ochronne od obiektu specjalnego położonego na OChK Bory Niemodlińskie.

Zaproponowane kierunki rozwoju uwzględniają predyspozycje i możliwości gminy z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Wyznaczone wcześniej tereny rozwojowe (usługi, przemysł) zostały utrzymane wraz z nowymi wynikającymi ze zgłoszonych wniosków, zabezpieczają potrzeby gminy w zakresie działalności usługowej i produkcyjnej oraz przemysłowej. Studium zabezpiecza potrzeby budownictwa mieszkaniowego w ramach terenów zwartej zabudowy oraz na terenach objętych obowiązującymi planami miejscowymi.

Ze względu na uwarunkowania kulturowe i przyrodnicze wprowadzono na obszarze gminy zakaz lokalizacji farm wiatrowych. Wykorzystanie energii odnawialnej o mocy powyżej 100kV skoncentrowane zostanie na farmach fotowoltaicznych.

Ustalenia zmiany studium pozwalają na kontynuację i rozwój tradycyjnych funkcji gminy oraz określają nowe, zwiększające atrakcyjność pod względem turystycznym i gospodarczym.